

Luuk'aasi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Luuk'aasi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusa koyro yaanawaa yaagetti nabatuwaan aabay odetteeddawaa, daro wodiyaappe naagetteedda hidootaw huup'e gideeddawe, Israa'eeliyaa Asay naagiidde de'iyaa S'oossaan Oketteeddawe, asaa zeretsaa ubbaa ashshiyaawaa gidiyaawaa k'onc'c'issee. Yesuusi S'oossaa Aawuwaappe hiyyeesatoo mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw kiitetteeddawaa gidiyaawaanne ha Mishiraachchuwaa K'aalay asaw de'iyaa dumma dumma metuwaa k'aariyaa wolk'k'aa oyk'k'eeddawaa gidiyaawaa Luuk'aasi odee. Luuk'aasa Mishiraachchuwaa K'aalaa gidдон, Yesuusa yuussaabaa odiyaa koyro shemppatuwaaninne k'aykka Yesuusi saluwaa pude keseeddawaa odiyaa wurssetsaa shemppatuwaan loytsiide, odetteeddawe nashechchaabaa. Yesuusi saluwaa keseeddawaappe guyyiyaan ammanuwaabay waan dic'c'eeddenttonne waan aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa ha mas'aafaa s'aafeedda bitanii Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa mas'aafaan odeedda.

Kiitanchchatuwaa yetsaabay, Yesuusi yeletteedda wode wudiyaa heemmiyaawanttu biide be'eeddawaa odiyaa taarikii, Yesuusi na'atetsaan de'iidde Geeshsha Golliyaa beeddabay, k'aretanchcha Saamiraawiyaanne

Luuk'aasa Mishiraachchuwaa 1:1-4 ii Luuk'aasa Mishiraachchuwaa 1:1-4

bayiide beetteedda na'aa taarikii Luuk'aasa Mishiraachchuwaa s'alalaan beettiyaawantta. Ha Mishiraachchuwaa K'aalaa gidдон ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw huup'e gidiide s'eeletteeddabay woosaabaa, Geeshsha Ayaanaabaa, Yesuusa oosuwaa gidдон mac'c'a asaw de'iyaa sabaanne S'oossay nagaraa atto yaagiyaabaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-4

S'ammak'iyaa Yohaannisanne Yesuusa yeletaa 1:5–2:52

S'ammak'iyaa Yohaannisa oosuwaa 3:1-20

Yesuusa s'ink'k'ataanne paac'iyaa 3:21–4:13

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa 4:14–9:50

Yesuusi Galiilaappe Yersaalame boowaa 9:51–19:27

Yersaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa 19:28–23:56

Godaa Yesuusa dendduwaa, k'onc'c'etsaanne saluwaa buussaa 24:1-53

1-4 Bonchchetteedda Toofiloosa, koyro barenttu ayfiyaan be'eeddawayantunne barenttu k'aalaan markkatteeddawayanttu nuw odeeddino. S'aafetteedda yewuwaa ta baggan ubbaa S'ap'uwaappe bidda s'eellowaappe guyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new s'aafanaw lo"a gideeddawe taw beetteedda.

*S'ammak'iyaa Yohaannisa Yeletay Koyro Odet-
teedda*

⁵ Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaan,* Aabiyaa k'eesatetsaa oosuwaa baggappe gideedda Zakkaraasa geetettiyyaa itti k'eesay de'ee. Machchattakka Elssaabees'o geetettiyyaa Aaroone yaraappe yeletteeddawunno.

⁶ Laa"atuukka Godaa azazuwaanne seeraa darissiide naagiyaawanttanne kad'ee banttaan S'oossaa sintsan de'iyaa s'illatuwaa.

⁷ Gidoppe attin Elssaabees'a mantsa gido diraw, yeluu untunttoo baawa. Laa"atuukka laytsaa sugeeddawantta.

⁸ Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan S'oossaa sintsan K'eesatetsan ootsiyaa wode,

⁹ bare K'eesatetsaa wogaa dooyaadan Geeshsha Golliyyaa geliide is'aanaa c'uwissuwaa† saamay Aa gakteedda.

¹⁰ Is'aanay c'uiyyaa wode Asay ubbay karen ek'k'iide woossi de'ee.

¹¹ Godaa kiitanchchay is'aanaa yarshshuwaa saappe ushechchanna ek'k'iide aw beetteedda.

¹² Zakkaraasikka be'eedda wode dagammiide yashshaan mitetteedda.

¹³ Kiitanchchaykka k'ay yaageedda, «Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay sisetteedda, ne machchata Elssaabees'a attuma na'aa yelanawunnu.

¹⁴ Aa yeletaan nashetayenne ishaluu new hananawaa; c'oratuukka I yeletto diraw hashshu gaanawantta;

* **1:5 Yihudaa:** Hawaan Yihudaa gadiyaa geetetteeddawe Filss's'eeme gadiyaa ubbaa bessiyaawaa. **1:5** 1 Od. 24:10

† **1:9 Is'aanaa c'uwissuwaa:** Hawaa guussay c'uway woosaa kotaa S'oossaakko gaktee giide wonttanne omarssi wode c'uwissiyaa wogaa.

15 Ikka Godaa sintsan dara gidanawaa. Matsoyiyaa woyniyaa ushshaa gido haraa matsoyiyaa ushshaa ayinne ushenna; bare daay uluwaan de'ishshin Ayaanaa Geeshshay aan kumanawaa.

16 «Israa'eeliyaa asatuwaappekka c'oratuwaa untuntu Godaa S'oossaakko, I zaaranawaa.

17 Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawotuwaaw wozanaa naanatuwaakko, azazettenawanttakka s'illotetsaa eraakko zaaranaw, Eelaasa[‡] ayyaanaaninne wolk'k'aan Godaappe sintsanna bee.»

18 Zakkaraasikka kiitanchchaa, «Taani c'imaad, tamachchattakka bare laytsaan sugeeddawunno, hawaa taani ayaan eranitaa?» geedda.

19 Kiitanchchaykka zaariide, «Taani S'oossaa sintsan ek'k'iyaa Gabreela; hawaa mishiraachchuwaa new odanaw neekko kiitettaad;

20 Hekko he wodiyaan hanana ta k'aalaa ne ammanabeenna diraw, ha yewuu hanana gallassay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka danddayakka» geedda.

21 He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliyaappe kesennaan ayaw gam"eeddentto maalalettiidde naagiino.

22 Keseedda wodiyaankka haasayanaw danddaybbeenna; Geeshsha Golliyaan sas'aa I be'eeddawaa akeekeddino; ikka haasayanaw danddayibeennawaa s'orssi bessiide, duude gidiide de'eedda.

1:15 Pay. 6:3 ‡ 1:17 Eelaasa: Hawe geetetteeddawe, kase Ec'a C'aak'uwaa mas'aafaan Nabiyya Eelaas ooratsabaa ootsiyaa wolk'k'aan eretteeddawaa diraassa. 1:17 Mil. 4:5, 6 1:19 Dan. 8:16; 9:21

23 Zakkaraasikka bare oosuwaa wodiyaawurssowode, bare golle simmeedda.

24 Hewaappe guyyiyaan Aa machchata Elssaabees'a shahaaraade ichcheshu agenaarabarena gentsaaddu.

25 Elssaabees'akka, «Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw§ Goday bare maarotetsaan taana s'eello wode, hawaadan taw ootseedda» gaaddu.

Yesuusa Yeletay Kasetiide Odetteedda

26 Usuppuntsa agenaan S'oossaa kiitanchchaa Gabreel Galiilaa gadiyaan Naazireete Katamaa

27 Daawita yaraappe gideedda Yooseefo geetetiyyaa bitanew ooshetta k'ashetteedda wodorattikko S'oossaa matappe kiitetteedda; wodorattisuntsaykka Mayraamo geetettee.

28 Kiitanchchaykka Mayraamikko yiide, «Darissaade dosettawunnee, sarotetsay new gido; Godaykka neenanna gatso de'ee; Neenikka mac'c'awanttu giddon anjjetteeddawunno»* yaageedda.

29 Mayraamakka Aa haasayaappe denddowaan darissa dagamaade, «Hawe ayaa mala sarotaa gidanee» gaade yewuwaa k'oppaaddu.

30 Kiitanchchay izo, «Hanne Mayraamee, S'oossaa matan sabaa demmaadda yayyoppa.

§ 1:25 *Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw:* Asinaa geleedda mishiratta na'aa yelennaan attooppe, Isiraa'eeliyaa asaa k'ofaan, «S'oossay izo muri de'ee» yaagettaw. 1:27 Mat. 1:18 * 1:28 *Neenikka mac'c'awanttu giddon anjjetteeddawunno:* Ha k'ofay beni c'imeedda Giriikiyaa mas'aafaan baynnawaa gidiyaa diraw, itti itti Inngilizeetsuwaaninne Amaaraatsuwaa mas'aafaankka baawa.

³¹ Neeni shahaaraade, attuma na'aa yelanaassa; Aa suntsaakka Yesuusa gaanaassa.

³² Ikka dara gidanawaa; Ubbaappe D'ok'k'a S'oossaa Na'aa geetettana; Godaa S'oossay Aa aabbu Daawita kawutetsaa oydiyaa aw immanawaa.

³³ Ikka Yaak'ooba gollen med'inaw kawutanawaa; Aa kawutetsawukka wurssetsay baawa» yaageedda.

³⁴ Mayraamakka kiitanchchaa, «Taani wodor-atto gido diraw, hawe wooti hananawee?» yaa-gaaddu.

³⁵ Kiitanchchaykka zaariide iziw, «Ayaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; D'ok'k'a S'oossaa wolk'k'ay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe geeshsha S'oossaa Na'aa geetettana.

³⁶ Ne dabbatta Elssaabees'a bare c'imatetsaa wodiyaan attuma na'aa shahaaraaddu. Mantsa geetetteeddawunna Elssaabees'a shahaarood-eppe usuppuntsa agenaa oyk'k'aaddu.

³⁷ S'oossaa s'ooniyaa yewuu baawa» yaageedda.

³⁸ Mayraamakka, «Taani Godaa ayilatto; neeni goowaadan hano» gaaddu. Hewaappe guyyiyaan kiitanchchay izi matappe beedda.

Mayraamakka Elssaabees'o Oochchanaw Baaddu

³⁹ Mayraamakka he agenaa gidдон denddaade killi zoozetiyyaa Yihudaa gaden de'iyaa itti kata-maa elleella kesaaddu.

⁴⁰ Zakkaraasa golle gelaade Elssaabees'o saro-taaddu.

⁴¹ Elssaabees'akka Mayraami sarotaa siseedda wode, izi uluwaan de'iyaa shahaaray guppeedda; Elssaabees'akka Ayaanaa Geeshshaan kumaaddu.

⁴² Bare kooshshaakka d'ok'k'u ootsaade, «Neeni mac'c'awanttu giddoppe anjjetteddawunno. Neepe yelettiyaawekka anjjettoowa.

⁴³ Neeni ta Godaa daaya taakko yaanaw taani oonee?

⁴⁴ Hekko ne sarotaa kooshshay ta haytsaan sisetteedda wode, ta uluwaan de'iyaa shahaaray nashechchaan guppeedda.

⁴⁵ Goday polettee giide iziww odeeddawaa amaneeddawunna iza anjjetteddawunno» yaa-gaaddu.

*Mayraami Galataa Yetsaa
(1:46-53)*

⁴⁶ Mayraamakka,

«Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw,

⁴⁷ Ta ayyaanaykka ta S'oossaa, ta d'aliyaan, loytsa nashettaw.

⁴⁸ Ikka bare ayilatti tooshiyaa s'eelleedda. Hachcheppe doommiide yeletay ubbay anjjetteddawunnee giino.

⁴⁹ Wolk'k'aama gideedda I, daro yewuwaa taw ootseedda;

Aa suntsaykka geeshsha.

⁵⁰ Aa maarotay yayyiyaawanttoo, yeletaappe yeletay gakkanaw de'ee.

⁵¹ Bare wolk'k'aan mino kiitaa kiitetteedda; barenttu wozanaa k'ofaan otorettiyaawantta,

- laaleedda.
- 52 Mooddiyaawantta kawutetsaa maataa
oydiyaappe wotseedda;
ashikkatuwaakka k'ay d'ok'k'u d'ok'k'u oot-
seedda.
- 53 Koshatteeddawantta lo"o yewuwaan
kalisseedda;
duratuwaa k'ay mela yedersseedda.
- 54 Bare maarotetsaa k'oppiide,
bare ayiliyaa Israa'eeliyaa maadeedda.
- 55 Nu aawaatoo I odeeddawaadan,
Abrahaamewunne Aa yaraw geeddawaa,
med'inaw naagana diraassa»
yaagaaddu.
- 56 Mayraamakka heezzu agenaa keena
Elssaabees'i matan gam"owaappe guyyiyaan
bare golle simmaaddu.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Yeletaa

- 57 Elssaabees'iwukka yeliyaa wodii gakkina, at-
tuma na'aa yelaaddu.
- 58 Izi shooratuunne izi dabbo gideeddawanttu,
Goday maarotetsaa iziw ootseeddawaa sisiide
izinna ittippe nashetteeddino.
- 59 Hosppuntsa gallasaan na'aa k'as's'aranaw
yeeddino; Aa, aawuwaa suntsaan Zakkaraasa gi-
ide suntsanaw koyyeeddino.
- 60 Aa daaya k'ay, «Hanenna, Yohaannisa geetet-
tanaw koshshee» yaagaaddu.
- 61 Unttuntukka izo, «Ne dabbatuwaappe
hachche gakkanaw ittuukka ha suntsaan
s'eesettibeenna» yaageeddino.

⁶² Aa aabba, oona giyaa suntsan s'eegettanaw koyyintto s'orssi oochcheeddino.

⁶³ Aa aabbukka s'aafiyaabaa oochchi akkiide, «Na'aa suntsay Yohaannisa» giide s'aafina, ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino.

⁶⁴ Hewankka Zakkaraasa doonay dooyetteedda, Aa ins's'arssaykka biletina haasayaa doommeedda, S'oossaakka galateedda.

⁶⁵ Aa shooratuukka de'iyaasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha yewuukka zoozetiyya Yihudaa gadiyaa ubbaan darii haasayetteedda.

⁶⁶ Hawaakka siseeddawanttu ubbatuu, «Ha na'ay ayaa gidaneeshsha?» yaagiide yewuwa barenttu wozanaan oyk'k'eeddino; S'oossaykka aanana de'iyawaa ereeddino.

Zakkaraasa Galataanne Timbbitiyya Oduwaa

⁶⁷ Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayaanaa Geeshshaan kumiide timbbitiyya yaagi odeedda:

⁶⁸ «Israa'eeliyya Goday S'oossay anjjetto; yiide bare asaa s'omooseeddanne wozeedda.

⁶⁹ Bare ayiliyya Daawite golliyaan; wolk'k'aama ashshiyaawaa nuw giigisseedda.

⁷⁰ Hawekka beni Godaa geeshsha nabatuwaa doonaan odettowaadan,

⁷¹ I nuuna, nu morkkatuwaappenne, nuunanna ek'ettiyaawanttu kushiyaappe ashshanaassa.

⁷² Hawaakka I ootseeddawe, nu aawaatoo, maarotetsaa bessanaassanne, bare geeshsha c'aak'uwaa wozanaa aatsanaassa.

- ⁷³ Nu aawuwaa Abraahaamoo,
c'aak'k'eedda c'aak'uwaa k'oppanaw,
- ⁷⁴ nu morkkatuwaa kushiyaappe kesiide,
yashshay banttaan aw ootsanaadan,
maataa nuw immeedda.
- ⁷⁵ Hawenneekka, nuuna nu wodiyaa ubbaan,
geeshshatetsaaninne s'illotetsaan,
bare sintsaan essana diraassa.
- ⁷⁶ Zaariidekka, neenoo, ta na'aw,
D'ok'k'a S'oossaa nabiyyaa geetettanaassa;
ogiyaa giigissanaw Godaappe sintsanna,
baanaassa.
- ⁷⁷ Asaa nagaraa maariyaa atotetsaa eraa,
unttunttoo immanaassa.
- ⁷⁸ Hewekka killippe yeedda poo'uu,
nuuna s'omooseeddawe,
nu S'oossaa maarotetsaanne k'aretaa gaa-
suwaana.
- ⁷⁹ Aa poo'uukka d'umaaninne hayk'uwaa
kuwaan,
utteeddawanttoo poo'issee;
nu gediyaakka sarotetsaa ogiyaan suurissee.»
- ⁸⁰ Na'aykka dic'c'iide, ayaanaan minneedda; Is-
raa'eeliyaa asaw beetteedda gallassay gakkanaw
mela biittaaan de'eedda.

2

Yesuusa Yeletaabaa
(Mat. 1:18-25)

¹ He wode* Roomaa kawutetsaa garssan de'iyaa Asay ubbay suntsaa s'aafettanaadaninne paydet-tanaadan Awugiss's'oose K'eesareppe† azazuu ke-seedda.

² Hewenneekka, K'ereneyoose‡ Sooriyaa gadiyaa mooddiyaa wode haneedda koyro asaa payduwaa.

³ Hawaa diraw itti itti Asay s'aafettanaw bare katamaa bare katamaa beedda.

⁴ Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiyaa diraw Galiilaa Awuraaajaan de'iyaa Naazireete katamaappe denddiide Daawita katamaa gideeddawunnikko Yihudaan de'iyaa Beeteleeme geetettiyaa katamaa keseedda.

⁵ He wode yeliyaa wodii mateedda aw ooshetta utteedda Mayraamakka aanana ittippe baaddu.

⁶ Unttuntu hewaan de'ishshin iziww yeliyaa wodii gakkii aggeedda.

⁷ Izakka Bayira Na'aa§ gideedda attuma Na'aa yelaaddu; imatsay shemppiyaa sa'aa demmabeenna diraw, na'aa mayuwaan s'aas'aade Gap'atiyaan* k'eraaddu.

* **2:1** *He wode*, Geetettowe S'ammak'iyaa Yohaannisi yeletti simmiide biro guutsatetsaan de'ishshin Yesuusi yeletto wodiyaanna.

† **2:1** *K'eesaara*: Giyaa suntsay kaatiyaa guussa. Hewenneekka c'ora gadiyaa mooddiyaa wolk'k'ay de'iyaa c'ora kaatatuwaa kaatiyaa guussaa. ‡ **2:2** *K'ereneyoosa*: Geetettiyaawe Roomaa kaatii Awugiss's'oose, Sooriyaa geetettiyaa Yihudaanne Galiilaa Awuraajjatuwaa oyk'k'eedda gadiyaan suntsayeeddawaa. § **2:7** *Bayira na'aa*: Isiraa'eeliyaa Asay yeletteedda na'aa ubbaa goliyaankka S'oossaw bessiyaawaa giino. *

* **2:7** *Gap'atiyaa*: Ha miishshay miyay miyaabay sa'aan laalettennaan maana mala yeggiide immiyaabaa.

*Wudiyaa Heemmiyaawanttanne Ki-
itanchchatuwaa*

⁸ He gadiyaan k'amma barenttu wudiyaa heemmiidde dembban ak'iyaawanttu de'iino.

⁹ S'oossaa kiitanchchay k'oppennaan yiide untunttu miyyiyaan ek'k'eedda; Godaa bonchchuu untunttu yuushshuwaan poo'eedda wode, wolk'k'aama yashshay untuntta oyk'k'eedda.

¹⁰ Kiitanchchay untuntta, «Yayyoppite, asaw ubbaw haniyaa daro nashechchiyaa mishiraachchuwaa taani hinttenttoo ahaad.

¹¹ Hachche Daawita katamaan ashshiyaawe yeletteedda. Ikka Godaa Kiristtoosa.

¹² Hawe hinttenttoo malla gido: Gac'ino na'ay mayuwaan s'aas'ettiide gap'atiyaa gidдон giseeddawaa demmanita» yaageedda.

¹³ K'oppennaan c'ora S'oossaa kiitanchchatuu koyro kiitanchchaanna ittippe k'onc'c'eeddino.

¹⁴ S'oossaakka galatiide, hawaadan geeddino:
«Bonchchuu S'oossaw
bolla saluwaan gido.

Sa'aan I dosiyaa asaw
sarotetsay gido»
yaageeddino.

¹⁵ Kiitanchchatuu untunttuppe shaakettiide saluwaa kesowaappe guyye, wudiyaa heemmiyaawanttu, «Goday nuw k'onc'c'isseeddawaa, hawaa haneedda yewuwaa be'anaw Beeteleeme boytte» geetetteeddino.

¹⁶ Untunttukka elleelliide beeddino. Mayraamonne Yoosefo demmiide, gacino na'aykka gap'atiyaan giseeddawaa be'eeddino.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan guutsa na'aa diraw odetteeddawaa k'onc'c'isside odeeddino.

¹⁸ Hawaa siseedda ubbay untuntuu odeedda yewuwaan maalaletteeddino.

¹⁹ Mayraama k'ay hawaa ubbaa bare wozanaan oyk'k'aade k'oppaadde gam"aaddu.

²⁰ Wudiyaa heemmiyaawanttukka ubbaa yewuu untuntuu odetteeddawaadan hanina demmo diraw, siseeddawoonne be'eeddawoo ubbaw S'oossaa bonchchiiddinne galatiidde simmeeddino.

²¹ Na'aw hosppun gallassaa gidina k'as's'arettiyaa wodii gakko wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso suntsaan, Yesuusa geetetteedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan S'oossaw Sheed'etteedda

²² Muse wogaa maaraadan geeyiyaa wodii† polletteedda wode Yooseefonne Mayraama gac'ino na'aa S'oossaw sheed'd'anaw Yersaalame akki beeddino.

²³ Hewenneekka Godaa wogaan, «Attuma na'aa gideedda bayira na'ay‡ ubbay S'oossaw dummateeddawaa gidanawaa» geetetti s'aafetteeddawaadaaninne,

²⁴ k'aykka Godaa wogaan, «Laa"u dogom-matuwaa woy laa"u harap'p'e maratuwaa»

2:21 Wog. 12:3; Luk'. 1:31 † **2:22 Geeyiyaa wodii:** Ayihudatuwaa mac'c'a Asay attuma na'aa yelowaappe guyyiyaan, «Geeshsha gidukku» yaagi k'oppiino. K'aykka he na'ay k'as's'arettana gakkanaw iza soyippe kesennaadaan oosettaw. Ha wodii, geeyiyaa wodiya geetettee. ‡ **2:23 Bayira na'ay:** 2:7S'eellite. **2:23** Kes. 13:2, 12

geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa
yarshshanaw afeeddino.

²⁵ He wode s'illonne genc'c'a gideedda Simoona
geetettiyaa itti bitanii Yerusaalamen de'ee.
Ikka, Israa'eeliyaa asaw atotetsaa hidootaa
naagiyaawaanne Ayaanaa Geeshshay Aa bolla
shemppeedda asaa.

²⁶ Godan oketteedda Kiristtoosa be'ennaan
hayk'k'ennawaa Ayaanaa Geeshshaan aw
k'onc'c'isseedda.

²⁷ Ikka he wode Ayaanaa Geeshshay kaaletsina,
Geeshsha Golliiyaa geleedda. Na'aa yelawanttu
eriyaa wogaa maaraadan, koshshiyaawaa aw
polanaw guutsa na'aa Yesuusa oyk'k'iide gelo
wode,

²⁸ Simoone mokki akki na'aa idimmiide
S'oossaa galatiidde hawaa yaageedda:

²⁹ «Godaw, Neeni k'aalaa gelo maaraadan,
ha"i taana ne ayiliyaa saruwaan neekko afa.

³⁰⁻³¹ Gaasuukka, ta ayfatuu,
asaa ubbaa sintsan Neeni giigisseedda,
ashshiyaa hidootaa be'eeddino.

³² Hewekka Israa'eeliyaa gidenna asaw,
k'onc'c'etsaa immiyaa poo'uwaa.

K'ay Ne asaw Israa'eelew bonchchuwaa.»

³³ Yooseefonne Aa daaya Aa diraw haasayet-
teedda yewoo maalaletteeddino.

³⁴ Simoonikka anjjiide Mayraamo, «Hawe
Na'ay Israa'eeliyan c'orattoo dendduwaassinne
kunddetsaw gaaso gidanaw, k'aykka iitaa
haasayiyaawanttoo malla gidanaw dooretteedda.

³⁵ C'oratoocka wozanaa k'ofay k'onc'c'owaa gidanaw, ne shemppuukka mashshaan k'ans's'owaadan seelettanawaa» yaageedda.

³⁶ K'aykka Aaseera yaraappe gideedda Paanu'eela naatta Haanno geetettiyya nabatta de'aw; Izakka loytsa c'imaaddu. Bare wodorotetsaan geleedda asinaana laappu laytsaa de'eeddawunno.

³⁷ Izi laytsaykka hosppun tammanne oydduwaa gidana gakkanaw gallasaanne k'ammaa geeshsha golliyaappe shaakettennaan s'oomaaninne woosaan kiitettaadde am"eS gidaade gam"aaddu.

³⁸ He wodekka shiik'aade S'oossaa galataaddu; K'aykka Yerusaalame Asay wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gac'ino Na'aa Yesuusabaa odaaddu.

Yooseefonne Mayraama Naazireete Simmeeddino

³⁹ Yooseefonne Mayraama Godaa higgiiyan azazetteeddawaa ubbaa polowaappe guyye Galiilaa Awuraaajaan de'iyaa barenttu katamaa Naazireete simmeeddino.

⁴⁰ Guutsa na'aykka dic'c'iiddenne minniidde beedda; aad'd'o eraankka kumeedda; S'oossaa aad'd'o keekatetsay Aa bollaana shemppeedda.

Guutsa Na'aa Yesuusi Geeshsha Golliyaan

§ **2:37 Am"e:** Am"e guussay asinay hayk'k'ina gelennaan gam"eedda mac'c'awuno. Ha payduwaan s'aafetteedda mishiratta laappu laytsaa s'alalaa asinaana gam"owaappe guyye 84 laytsaa ubbaa am"e gidaade gam"aaddu. **2:39** Mat. 2:23

⁴¹ Yooseefonne Mayraama laytsaan laytsaan Paasigaa Baalaa bonchchanaw Yerusaalame kata-maa biino.

⁴² Na'awukka tammanne laa"u laytsaa gido wode dooyaadan baalaw hini Yerusaalame ke-seeddino.

⁴³ Baalaa polowaappe kaala barenttu golle unt-tuntu simmoode guutsa na'aa Yesuusi Yooseefonne Mayraama erennaan Yerusaalamen atti aggeedda.

⁴⁴ Unttuntunna ittippe de'iyawaa malatina itti gallassaa ogiyaa hametteeddino. Guyyeppe k'aykka barenttu dabbatuwaannanne barenttu siik'ettiyaawanttu matan koshshaa doommeeddino.

⁴⁵ D'ayo wode koyyiidde hini Yerusaalame sim-meeddino.

⁴⁶ Heezzu gallassaappe guyye, tamarisiyaawanttu gidдон Yesuusi uttiide unt-tuntu giyaawaa sisiiddenne unt-tunta oochchiidde Geeshsha Golliya garssan de'iyawaa be'eeddino.

⁴⁷ Sisiyaawanttu ubbatuukka, Aa akeekaaninne Aa zaaruwaan maalaletteeddino.

⁴⁸ Yooseefonne Aa daaya Aa be'o wode maalaletteeddino. Aa daayakka, «Ta Na'aw, ayaw nuuna hawadan ootsay? Ne aabbunne tanne Neena koyyiidde, daro metooteeddo» yaagaaddu.

⁴⁹ Yesuusikka unt-tunttoo, «Ayaw taana koyyiitee? Ta aabbu gollen* de'anaw taw koshshiyaawaa eribeykkitee?» yaagi zaareedda.

2:41 Kes. 12:1-27; Zar. 16:1-8 * **2:49** *Ta aabbu gollen*: Guussay, Ta aabbu kiitteedda oosuwa polanaw bessee guussaa.

⁵⁰ Hewaa yaagi odooppe attin, untunttoo I odeedda yewuu ayaa ginto gelibeenna.

⁵¹ Hewaappe simmiide, untunttunna ittippe hini Naazireete beedda; hewanka untunttoo azazettee. Aa daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wotsaaddu.

⁵² Yesuusikka eraaninne geesan, sabaanikka S'oossanne asaa sintsan dic'c'eedda.

3

S'ammak'iyaa Yohaannisi Yesuusaw Ogiyaa G-igissee

(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8)

¹ S'ibaariyoosa geetettiyaa kaatii kawu-
teedda tammanne ichcheshetsiyaa laytsaan
P'ens's'enaawiyaa P'ilaas'oosi Yihudaa
mooddiyaa wode, Heroodise Galiilaan
oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode,
Aa ishay Pilip'p'oosikka Is'uuriyaaninne
S'irkkonddoosan oyddentsiyaa shaakuwaa
mooddiyaa wode, Lisaaniyoosikka Abileenen
oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaawaa gidiide
mooddi de'ishshin,

² Haanninne K'eyyaafay k'eesatuwaa
kaappatuwaa* gidiide de'ishshin, S'oossaa
k'aalay Zakkaraasa na'aa Yohaannisakko mela
biittaan yeedda. ³ Yohaannisi Yorddaanoosa
Shaafaa heeraa ubbaa biide, «Hintte nagaray

2:52 1 Sam. 2:26; Lem. 3:4 * **3:2** K'eesatuwaa kaappatuu
Haanninne K'eyyaafay: Haanna kaappotetsaa wodii Yesuusi yelet-
tanaappe kase 6-15 laytsaa gakkanaassa. K'eyyaafaa geetettiyaa
Haanna bolluu 18-37 laytsaa kaappo gidiide Yesuusa yeletaappe
kase gam"eedda.

atto geetettana mala nagaraa paas'iide
s'ammak'ettite» yaagi tamaarisseedda.

⁴ Nabiyyaa Isiyaasa mas'aafan s'aafetteedda
k'aalaadan,

«Mela biittaan waassiyaa bitaniyaa
kooshshay,

«Godaw ogiyaa giigissite;
Aa ogiyaakka suurissite.

⁵ Ollay ubbay kumo;
deriinne zoozii denbbaa gido,
giigenna ogii ubbay giigo,
hanchchiro ogii ubbay liik'o.

⁶ Hewaa gidoope,
Asay ubbay S'oossay ashshiyaawaa be'ana» »
yaageedda.

⁷ Hawaa diraw Yohaannisi Aa kushiyan
s'ammak'ettanaw kaseedda asaw hawaadan
oduwaa doommeedda, «Henttenoo, shooshshaa
naatoo; yiyaa hank'k'uwaappe attana mala
hinttentta ooni mak'k'eeddee?

⁸ Simmi hinttenttu nagaraappe simmeed-
dawanttoo beessiyaa ayfiyaa ayfite. Hinttenttu
wozanaan Abraahaamo nu aabbu de'ee
gooppite. S'oossay Abraahaamoo[†] naanaa
ha shuchchatuwaappe dentsanaw danddayee
yaagaade taani hinttenttoo oday.

⁹ Ha'i ubbaa bees'i mitsaa s'ap'uwaan
k'ans's'anaw giigi utteedda; simmi lo"o ayfiyaa

3:4 Isa. 40:3-5 **3:7** Mat. 12:34; 23:33 [†] **3:8** *Abraahaamoo naanaa*: Ayihuda asatuu barentta S'oossay dooreedda asaa yaagi k'oppiino. Gaasuunnekka, beni hidootaa k'aalay S'oossaappe nu aabbu Abraahaamoo imetteedda yaagiide k'oppiyaa diraassa.

ayfena mitsay ubbay k'ans's'ettiide tamaan olettanawaa.»

¹⁰ «Yaatina ha'i nu ayaa udanee?» yaagiide Aa c'ora Asay oochcheedda.

¹¹ Yohaannisikka, «Laa"u mayuu de'iyaawe baynnawoo immo; k'umay de'iyaawekka baynnawoo gisho» yaagi zaareedda.

¹² K'aras'aa shiishshiyaawanttukka s'ammak'ettanaw yiide, «Tamaarissiyaawoo, nu ayaa udanee?» yaagi oochcheeddino.

¹³ I untunttoo, «Geetettowaappe aad'd'o k'aras'aa aatsi shiishshoppite» yaagi odeedda.

¹⁴ Hewaappe kaala wotaadaratuu, «Nuunishi, ayaa udanee?» yaagi Aa oochcheeddino.

Yohaannisikka, «Asaa shaluwaa naak'uwaan bonk'k'i akkoppite, oonanne wordduwaan mootoppite, hinttenttu dirgguu hinttenttoo gidana» yaagi zaareedda.

¹⁵ He wode Asay ubbay Kiristtoosa yuussaa naagiidde de'iyaa diraw Yohaannisa, «Hawekka Kiristtoosa gidennaan attena» yaagiide barenttu wozanaan maleeddino.

¹⁶ Yohaannisi ubbatuwaakka, «Taani haatsaan s'ammak'ay; gidoppe attin taappe wolk'k'aamayenne taanikka Aa c'aammaa k'ashuwaa billana danddayennawe‡ biro yaanawaa; ikka Ayaanaa Geeshshaaninne tamaan s'ammak'anawaa;

¹⁷ Aa kushiyan katsaa dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de'ee. Katsaa uddumaan

bukkowaa geeshshi punniide ayfiyaa diyiyaan k'olee; shin dalaa to'enna tamaan guuddee.»

¹⁸ Yohaannisikka hara c'ora k'aalaan c'ora asaa mak'k'iidde mishiraachchuwaa k'aalaa odeedda.

Heroodise S'ammak'iyaa Yohaannisa K'achcheedda

¹⁹ Galiilaa mooddiyaa Heroodisa k'ay bare ishaa Pilip'p'oosa machchatto Herodiyaado I akkeedda dirawunne haraakka c'ora iita kiitaa kiitetto diraw, Yohaannisi seereedda.

²⁰ Hawaa diraw ha ubbaa gujjiide Heroodise Yohaannisa k'asho golle gelisseedda.

*Yohaannisi Yesuusa S'ammak'eedda
(Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)*

²¹ Asay ubbay s'ammak'etti simmowaappe guyyiyaan Yesuusi s'ammak'etteedda. I woossi de'ishshinkka saluu dooyetti aggeedda.

²² Geeshsha Ayyaanaykka harap'p'iyaa malatiide Aa bollaana wod'd'eedda. Saluwaappekka, «Ta dosiyaa na'ay neena; neenan Taani nashettay» yaagiya k'aalay yeedda.

*Yesuusa Yeletay Kase Guyye
Mayzzaappe De'iyaa Payduwaa
(Mat. 1:1-17)*

²³ Yesuusi tamarissuwaa doommoo de'aw hat-tamu laytsaa gideedda; c'ora asaykka barent-too malatowaadan Aa Yooseefo na'aa yaagiino; Yooseefo Eele na'aa;

24 Eele Maate na'aa; Maate Leewiyaa na'aa; Leewii Milkke na'aa; Milkke Yoonaa na'aa; Yooni Yooseefo na'aa;

25 Yooseefo Maataatiyaa na'aa; Maataati Amoos'e na'aa; Amoos'e Naahoome na'aa; Naahoome Esiliime na'aa; Esiliime Naage na'aa;

26 Naage Maa'aate na'aa; Maa'aate Maataatiyyu na'aa; Maataatiyyu Seemeye na'aa; Seemeyi Yooseefo na'aa; Yooseefo Yooda na'aa;

27 Yoodi Yoonana na'aa; Yoonani Reese na'aa; Reese Zerubaabeela na'aa; Zerubaabeeli Salaatiyaala na'aa; Salaatiyaale Neele na'aa;

28 Neeli Milkke na'aa; Milkke Haadde na'aa; Haadde Yoosaase na'aa; Yoosaase K'ooaama na'aa; K'ooaami Elmaadoome na'aa; Elmaadoome Eere na'aa;

29 Eere Yoosee'e na'aa; Yoosee'e, Eli'eezera na'aa; Eli'eezere, Yoorame na'aa; Yoorami Maas'aate na'aa; Maas'aate Leewiyaa na'aa;

30 Leewii Simoona na'aa; Simoone Yihudaa na'aa; Yihuday Yooseefo na'aa; Yooseefo Yoonana na'aa; Yoonani Eeliyaak'eema na'aa;

31 Eeliyaak'eemi Meeliya na'aa; Meeliye Mayinaana na'aa; Mayinaani Maas'aate na'aa; Maas'aate Naataane na'aa; Naataane Daawite na'aa;

32 Daawite Issey na'aa; Issey Iyyoobeedda na'aa; Iyyoobeedi Boo'eeza Na'aa; Boo'eezi Salmoona na'aa; Salmooni Nahishoona na'aa;

33 Nahishooni Aminaadaaba na'aa; Aminaadaabi Raama na'aa; Raami Ariina na'aa; Ariinay Hezroona na'aa; Hezrooni Pereeza na'aa; Pereezi Yihudaa na'aa;

34 Yihuday Yaak'ooba na'aa; Yaak'oobi Yisaak'a

na'aa; Yisaak'i Abraahaamo na'aa; Abraahaamo Taara na'aa; Taari Naakoora na'aa;

³⁵ Naakoori Seeroohe na'aa; Seeroohi Ragawa na'aa; Ragawi Pelega na'aa; Pelegi Abeera na'aa; Abeeri Saalla na'aa;

³⁶ Saalli K'aynaana na'aa; K'aynaani Arfaakisiide na'aa; Arfaakisiide Seeme na'aa; Seemi Nohe na'aa; Nohe Laameehe na'aa;

³⁷ Laameehi Maatusaala na'aa; Maatusaali Heenooke na'aa; Heenooki Yaareedda na'aa; Yaareed Malaali'eela na'aa; Malaali'eeli K'aynaana na'aa;

³⁸ K'aynaani Heenoosa na'aa; Heenoosi Seete na'aa; Seeti Addaama na'aa; Addaami S'oossaa na'aa.

4

*Yesuusaw Shiik'eedda S'alahiyya Paac'iyaa
(4:1-13; Mat. 4:1-11; Mar. 1:12, 13)*

¹ Yesuusi Geeshsha Ayyaanaan kumiide Yorddaanoosa Shaafaappe simmeedda; Ayyaanaan mela sa'aa kaalesettiide beedda.

² Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan paac'etteedda. He gallassatuwaan ayaanne mibeenna diraw wurssetsaa poluwaa heeraan I koshatteedda.

³ Daabiloosikka, «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope ha shuchchaa, «Ukitsaa gida» gaade azaza» yaageedda.

⁴ Yesuusikka, «*«Asay S'oossaa K'aalaa ubbaappe attin ukitsaa s'alalaan de'enna» geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaagi zaareedda.*

⁵ Daabiloosikka d'ok'k'a gideedda deriyaa Yesu-
usa kessiide alamiyaa kawutetsaa ubbaa lip'o ay-
fii simmanaw besseedda.

⁶ Daabiloosikka, «Ha kawutetsaa maataynne
bonchchuu ubbay taw imetteedda. Taani ta
dosiya oossinne immana; newukka immana.

⁷ Hewaa gidiyaa diraw, ne ta sintsaan taw goyin-
nooppe ha ubbay neessa gidanawaa» yaageedda.

⁸ Yesuusikka zaariide, «
«Godaa S'oossaw goyinna, Aa s'alalaa Godaya»
geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaageedda.

⁹⁻¹¹ Daabiloosikka Yesuusa Yerusaalame afiide
Geeshsha Golliyaa huup'iyaa kessiide,

«
«S'oossay neena naagana mala,
kiitanchchatuwaa kiittanawaa,
unttunttukka ne gedii shuchchaan
d'ubettenna mala,
barenttu kushiyaan neena dentsanawantta»
yaagettiide,

Geeshsha Mas'aafaan s'aafetteedda;
ane Neeni S'oossaa Na'aa gidooppe,
hawaappe duge neena ola»
yaageedda.

¹² Yesuusikka zaariide, «
«Ne Godaa S'oossaa paac'c'oppa»
geetetteedda» yaageedda.

¹³ Daabiloosikka paac'iyaa ubbaa
wurssowaappe guyye guutsa wodew Yesuusappe
shaaketteedda.

Yesuusi Galiilaan Oosuwaa Doommeedda
(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14, 15)

14 Yesuusikka Ayaanaa wolk'k'aan Galiilaa gadiyaa simmeedda. Aa waariikka yuushshuwaan de'iyaa ubbaa gakteedda.

15 Yesuusikka Ayihudatuwaa Woosa Golliyaan tamarissiide asaan ubbaan galatetteedda.

*Naazireeten Yesuusa Is's'eeddino
(Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6)*

16 I bare dic'c'o katamaa Naazireete yeedda; kase ootsiyaawaadanka sambbata gallassi Ayihudatuwaa woosa golle geliide nabbabanaw dendiide ek'k'eedda.

17-19 Nabiyya Isiyaasan s'aafettiide s'aas'etteedda mas'aafaa aw immeeddino. He mas'aafaa billiide:

«Taani hiyyesatoo mishiraachchuwaa odanaw oketteedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bollan de'ee.

K'ashetteeddawanttoo bilettaa,
k'ook'atoo s'eelana mala odanaw,
k'aykka naak'etteeddawantta naak'uwaappe
kessana mala dosetteedda Godaa laytsaa
odana mala, Taana kiitteedda»

geetetti s'aafetteeddasaa demmeedda.

20 Mas'aafaakka s'aas'iide Ayihudatuwaa woosa golliyaan ootsiyaawoo immiide utteedda. Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaa Asay ubbay Aa c'addi s'eelleedda.

21 Yesuusikka, «Hachche hinttew nabbabettina hinttenttu siseedda k'aalay poletteedda» yaageedda.

²² Ubbay aw markkatteeddino. Aa doonaappe kesiyaa aad'd'o keekatetsaa k'aalaappe denddeed-dawaan maalalettiidde, «Hawe Yooseefo na'aa gidennee?» geeddino.

²³ Yesuusikka sid'e banttaan ha leemisuwaan, «Hinttenttu taw <D'aliyaa Godaw, ne huup'iyaa patsa, neeni K'ifirinaahooman ootsina nu sisowaa ubbaa ha ne katamaankka k'ay ootsa> yaagiide odiita» yaageedda.

²⁴ K'aykka, «Tumuwaa yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka bonchchettenna.

²⁵ «Yewuwaan k'ay tumuwaa oday: Eelaasa wodiyaan heezzu laytsanne usuppun agenaa iray bukkennaan is's'ina sa'aa ubbaan wolk'k'aama koshay geleedda wode, Israa'eelen c'ora am"atuu de'iino.

²⁶ Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan de'iyaa Seraafta heeraa itti am"attikko kiitetteeddappe attin ookkonne kiitettibeenna.

²⁷ Nabiyaa Elssaa'a wodiyaankka Israa'eeliyaan c'ora oolluwaa harggiyaan* oyk'etteeddawanttu de'iino; Sooriyaa biittaaan de'iyaa Ni'imaaneppe attin untuntuppe ooninne pas'i beenna» yaageedda.

²⁸ Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaaawanttu ubbatuu hawaa sisiide darissiide hank'k'etteeddino.

4:24 Yoh. 4:44 **4:25** 1 Kat. 17:1 **4:26** 1 Kat. 17:8-16 * **4:27**
Oolluwaa harggiyaa: S'oossaa k'aalay tamaarissettiyaa wodiyaan ubbaan, «Oolluwaa» giyaa k'aalay galbbaa bolla sakkiiyaa sakuwaa ubbaw akettiyaawaa. **4:27** 2 Kat. 5:1-14

29 Unttuntu dendiide Yesuusa katamaappe gas'aa kessiide duge olanaw katamay kees'etteedda deriyaa huup'iyaa afeeddino.

30 Shin Yesuusi untuntu gidduwaanna aad'd'iide beedda.

*Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda Bitaniyaa
(4:31-37; Mar. 1:21-28)*

31 Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galiilaa gadiyaan de'iyaa K'ifirinaahooma katamaa beedda. Sambbata gallasaankka asaa tamarisseedda.

32 I tamarisseyaa timirttii maataan gidiyaa diraw siseedda Asay ubbay maalaletteeddino.

33 Ayihudatuwaa woosa golliyaan iita ayyaanay oyk'k'eedda bitanii de'ee; bare kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiide,

34 «Hayya godo aggaarikkii Naazireetiyaa Yesuusa; nuw neenanna ay ittippetetsay de'ii? Nuuna bayizzanaw yaad? Neeni oonentto eraad; Neeni S'oossaa Aawuu kiitteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda.

35 Yesuusikka, «C'o"u ga, aappekka kesa» yaagi seereedda. Iita ayyaanay bitaniyaa untuntu gidduwaan kunddisiide ayinne k'ohennaan aappe keseedda.

36 Asay ubbay maalalettiide ittuu ittoo, «Hawe ayaa k'aalee? Barew de'iyaa maataaninne wolk'k'aan iita ayyaanatuwaa seeree; k'ay iita ayyaanaykka kese» yaagiidde haasayeeddino.

37 Aa waariikka he yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaa gakteedda.

Yesuusi C'ora Hargganchcha Asaa Patseedda
(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34)

³⁸ Yesuusi Ayihudatuwaa woosa golliyaappe denddiide Simoona golliyaa geleedda, Simoona bollootta wolk'k'aama k'os'uwaa harggiyaan harggettaade giseeddawunniw Yesuusi izo patsanaadan Asay Aa woosseedda.

³⁹ Imatan ek'k'iide k'os'uwaa harggiyaa seerina, harggii yeddiisheedda; he wodiyaanka denddaade untunttoo kiitettaaddu.

⁴⁰ Away wullo wodiyaan dumma dumma harggiyaan oyk'k'ettedda harganchchatuwaa ubbaa aakko aheeddino; ikka ittuwaa ittuwaa bolla bare kushiya wotsiide patseedda.

⁴¹ Iita ayyaanatuukka, «Neeni Kiristtoosa S'oossaa Na'aa» yaagi waassiidde c'ora asaappe keseeddino. I Kiristtoosa gidowaa untunttu ereedda diraw haasayenna mala diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamaarisseedda
(Mat. 4:23-25; Mar. 1:35-39)

⁴² Sa'ay wontto wode Asay baynnasaa beedda; Asay ubbay Aa koyyiidde I de'iyasaa yeeddino. Barenttuppe shaaketti beennaadan digganaw koyyeeddino.

⁴³ I k'ay, «Hini hara katamatoo baade S'oossaa Kawutetsaa mishiraachchuwaa K'aalaa odanaw koshshee; taani kiitetteeddawe hawaa diraassa» yaageedda.

⁴⁴ Galiilaan de'iyaa Ayihudatuwaa woosa gollen K'aalaa tamarissiidde gam"eedda.

5

*Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaawantta
Dooreedda
(Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)*

¹ Itti gallassi Yesuusi Gensaarees'e Abbaa* gas'aan ek'k'iide de'ishshin c'ora Asay aakko shiik'iide S'oossaa k'aalaa sisanaw sugetti de'iino.

² He wode laa"u wonggiratuu† Abbaa gas'aan ek'k'owaa I be'eedda; moliyaa p'iriyaawanttu k'ay wonggiratuwaappe wod'd'iide barenttu dabbaa meec'c'i de'iino. ³ Yesuusi wonggiratuwaa gid-doppe Simoonawunno gideeddawunnin geliide sa'aappe yaa abbaakko guutsaa shiishshanaadan oochcheedda. Hewaappe guyye wonggiriya bol-lan uttiide asaa tamarissuwaa doommeedda.

⁴ Tamarissuwaa betsowaappe guyyiyaan Simoon, «Wonggiriya yaa abbaa c'iimmuwaakko shiishshite; hinttenttu dabbakka moliyaa p'iranaw olite» yaageedda.

⁵ Simoonikka, «Godaw, k'ammaa kummentsaa daaburi ak'iide ayinekka oyk'k'ibeykko; shin ha"i Neeni goowaadan dabbaa oleetto» yaagi zaareedda.

⁶ Hewaadankka ootseedda wode, daro c'ora moliyaa oyk'k'eeddino. Unttuntu dabbatuukka duus'erettanaw haneeddino.

⁷ Hara wonggiriyaan de'iyaa laggetsatuu yiide maaddanaadan wutteeddino; unttuntu laa"u

* **5:1** *Gensaarees'e Abbaa:* Galiilaa Abbaw imetteedda dumma suntsaa. **5:1** Mat. 13:1, 2; Mar. 3:9, 10; 4:1 † **5:2** *Wonggiriya:* Wonggiriya geetettowe, wogga haatsaa woy abbaa bollaana Asay hefinsa bagga pinnanaw go"ettiyaa miishshaa. Hayk'k'o Asay moogettiyaawaa gidennawaa eranaw koshshee. **5:5** Yoh. 21:3 **5:6** Yoh. 21:6

wonggiratuwaankka moliyaa kuntsina wonggiratuu mitettussaa doommeeddino.

⁸ Simooni P'es'iroosikka hawaa be'eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide, «Godaw, taani nagaranchcha asaa gido diraw taappe shaaketta» yaageedda.

⁹ Hawaa geeddawe inne aanana ittippe de'iyaawanttu ubbay barenttu oyk'k'eedda moliyaa c'oratetsaan maalaletteeddino.

¹⁰ Hewaadankka k'ay Simooni laggetsaa gideeddawanttu Zabddiyoosa naanatuu Yaak'oobinne Yohaannisi maalaletteeddino.

Yesuusikka Simooni, «Yayyoppa hawaappe guyyiyaan asaa p'iriyaawaa gidanaassa» geedda.

¹¹ Unttunttukka wonggiratuwaa haatsaappe gas'aa kessiide, ubbabaa aggiide Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi Oolluu Oy'k'k'eedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

¹² Yesuusi katamatuwaappe ittuwaan de'ishshin oolluu[‡] bollaa ubbaa meedda bitanii de'iyaaawe Yesuusa be'iide Aa sintsankka kunddiide, «Godaw, neeni koyyoope taana patsanaw danddayaa» yaagiide woosseedda.

¹³ Yesuusikka bare kushiya yeddi bochchiide, «Dosay geeyya!» geedda. Heman"iyankka oolluu Aa yeddeedda.

¹⁴ Yesuusi Aa, «Hawaa oossinne odoppa. Shin k'eesaakko baade neena bessa. Hewaappe guyye oolluwaa harggiyaappe pas'eeddawoo

[‡] 5:12 Oolluwaa: 4:27S'eellite.

markka gidanaadan Muse higgsiyan azazetteedda yarshshuwaa shiishsha» geedda.

¹⁵ Gido shin Aa waarii loytsi aakkiide beedda; daro c'ora asaykka Yesuusi odiyaawaa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw shiik'eeddino.

¹⁶ Yesuusi c'ora wode geemasaa biide woossee.

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patseedda

(5:18-26; Mat. 9:2-8; Mar. 2:3-12)

¹⁷ Itti gallassi Yesuusi tamarissiidde de'ishshin Galiilaappenne Yihudaa heeraa ubbaappe, Yersaalame yeedda Parisaawatuunne higgsiyaa tamarissiyaawanttu utti de'ishshin hargganchchatuwaa patsana mala S'oossaa Aawuwaa wolk'k'ay aw imetteedda.

¹⁸ He wode bollay sileedda§ itti bitaniyaa amareeda Asay shanchchamaan tookki ahi golle gelissiiide Yesuusa sintsan wotsanaw koyyeeddino.

¹⁹ Asaa c'oratetsaappe denddeeddawaan Yesusakko shiik'anaw danddayibeykkino. Hewaa diraw bollaw gi'i golliyyaa kaaraa* k'aariide Aa, shanchchamaanna asaa giddon Yesuusa sintsaan wotseeddino.

§ **5:18 Bollay sileedda:** Hawaa guussay Giriike k'aalaan «Paralumoo'ay» geetettiyaawaa. Ha k'aalaa biletsay Inggilizeetsuwaan «Paraalayizid» guussaa. Ha laa"atuwaakka Dawurootsuwan biletsaa immoode, keechcheeddawaa woy k'aas's'enna mala daabureeddawaa guussaa. * **5:19 Kaaraa:**

Ha payduwaan geetetteedda golliyyaa kaaray Dawurowaa mala gidennaadan, Palasttiine gaden golliyyaa bollan de'iyaa kaaray gede k'erettiide kees'ettee. Hewe yaatiide k'ay dufettiide gas'aan gas'aan hara mitsay tec'ettina loytsi kees'ettee. Hewaa mala kees'ay ooratsa k'aalaa c'aak'uwaa wodiyaan eretteeddawaa.

²⁰ Yesuusikka untuntu ammanuwaa be'iide, «Ha bitanew, ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.

²¹ Muse higgiyaa tamarissiyaawantunne Parisaawatu, «Hawe S'oossaa boriyaawe oonee? Itti S'oossaappe attin nagaraa atto gaanaw ooni danddayii?» yaagi k'ofaa doommeeddino.

²² Yesuusikka untuntu k'ofaa ero diraw hawaadan geedda, «Ayaw hinttentu wozanaan hawaadan k'oppiitee?»

²³ «Ne nagaray atto geetetteedda» gaanawaappenne «Denddaade ba» gaanawaappe hak'awe matee?

²⁴ Yewuwaan k'ay hawaa taani geeddawe, Asaa Na'ay biittaa bolla nagaraa maaranaw maata de'iyawaa hinttentu eranaadana.» Hewaappekka gunddeedda bitaniyaa, «Dendda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay» yaageedda.

²⁵ Gunddaykka asaa sintsaan denddowaashshin bare shanchchamaa tookkiide S'oossaa galatiidde bare soy beedda.

²⁶ Ha wode ubbatuukka darii maalaletteeddino; S'oossaakka galatiidde, «Hachche malabaa be'eeddo» yaagiide yashshaan kumeeddino.

Yesuusi Leewiyaa Dooreedda

(5:27-32; Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

²⁷ Hewaappe guyyiyaan Yesuusi kesiide beedda; Leewiyaa geetettiyaa k'aras'aa shiishshiyaawe, k'aras'aa shiishshiyaasan uttowaa be'iide, «Taana kaala» geedda.

²⁸ Ikka denddiide ubbabaa aggiide Aa kaalleedda.

²⁹ Hewaappe simmiide Leewii bare gollen daro shoobiyaa giigissedda; c'ora k'aras'aa shiishshiyaawanttunne hara c'ora asaykka untuntunna uttiide mi de'iino.

³⁰ Parisaawatuunne higgiiyaa taaaris-siyaa, untuntunna ootsiyaawanttu, Yesuusa kaalliyaawanttu bollan, «Ayaw k'aras'aa k'ans's'iyaawanttunanne nagaranchchatuwaanna miiteennee ushiitee?» yaagiide zuuzummeeddino.

³¹ Yesuusikka, «Hargganchcha asaappe attin pas'a asaw aakimiyaa koshshenna.

³² Taani yeeddawe, nagaranchchatuu barenttu nagaraa paas'iide simmanaadaanappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaagi zaareedda.

Yesuusi S'oomaabaa Ooshetteedda
(5:33-39; Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)

³³ Hawaappe guyyiyaan Yesuusa, «Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu ubbaa wode s'oomiinonne woossiino; shin Neena kaalliyaawanttu k'ay ubbaa gallassi miinonne ushiino» yaagiide oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, «Mishiray untuntunna de'ishshin miyaatatuu s'oomanaw danddayiino?

³⁵ Yewuwaan k'ay mishiray untuntuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; he wode s'oomanawantta» yaagi zaareedda.

³⁶ Yesuusikka kaalliyaa leemisuwaa odeedda: «Ooratsa mayuwaappe peed'i akkiide ec'a mayuwaa bollan d'eppiyaawe baawa; gaasuukka

hawaada ootsooppe ooratsa mayuwaa peed'ee; ooratsa d'efiikka ec'a mayuwaan giigenna.

³⁷ Hawaadankka ec'eedda c'ilggiyaan[†] ooratsa woyniyaa eessaa wotsiyaawe baawa; wotsooppe k'ay ooratsa woyniyaa eessay c'ilggiyaa d'uussee; eessaykka gukkee; c'ilggaykka bayee.

³⁸ Ooratsa woyniyaa eessaa, ooratsa c'ilggiyaan wotsanaw bessee.

³⁹ Ec'a woyniyaa eessaa ushiide ooratsa koyyiyaawe ooninne baawa; gaasuukka ec'ay mal"ee giyaa diraw.»

6

Yesuusa Kaalliyaawanttu Sambbataan Tishaa Duutseeddino
(*Mat. 12:1-8; Mar. 2:23-28*)

¹ Sambbata gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ittippe itti goshshaa gid-duwaanna aad'd'iyaa wode Aa kaalliyaawanttu zarggaappe tishaa duutsiide barenttu kushiyan shigechchiide muussaa doommeeddino.

² Parisaawatuwaa giddoppe, «Sambbata gallasaan ootsanaw woga gidennawaa ayaw ootsi-itee?» yaageeddino.

³ Yesuusi, «Kaatiyaa Daawitenne ittippe de'iyaawanttu koshatteedda wode ootseeddawaa nabbabi beykkitee?

⁴ Daawite S'oossaa golliyaa geliide k'eesatuwaappe attin hara Asay meennaadan digetteedda, S'oossaw yarshshetteedda k'umaa

[†] **5:37 C'ilggiyaa:** Hawoo Dawurootsuwan imettiyaa gujja bilet-say eessaa naa"iyaa ogoruwaa.

meedda. Ittippe de'iyaawanttukka I imminaa de'imeeddino» yaagi zaareedda.

⁵ Hawaappe kaalliide Yesuusi, «Asaa na'ay sambataw Godaa!» geedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 12:9-14; Mar. 3:1-6)

⁶ Hara sambbata gallasaan Yesuusi Ayihudatuwaa woossiyaa golliyya geliide tamarissi de'ee. Hewankka ushechcha kushii sileedda bitanii de'ee.

⁷ Higgiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yesuusa mootiyaa gaasuwa demmanaw I sambbataan asaa patsooppe be'ana giide naagi de'iino.

⁸ Ikka untunttu k'ofaa eriide kushii sileedda bitaniyaa, «Dendda asaa gidduwaan ek'k'a» yaageedda. Bitaniikka denddi ek'k'eedda.

⁹ Hewaappe simmiide Yesuusi, «Haninttonne sambbata gallasaan lo'obaa ootsanaw bessiyee iitabaa ootsanaw bessii? Shemppuwaa ashshanaw bessiyee wod'anaw bessii?» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi bare yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa s'eellowaappe guyyiyaan bitaniyaa, «Ne kushiyaa mic'c'a!» yaageedda. Ikka mic'c'iide pas'eedda.

¹¹ Untunttu loytsi hank'k'eettiide Yesuusa bolla ootsanawaa barenttu gidдон mak'k'eteeddino.

Yesuusi Tammanne Laa'u Kiitetteeddawantta Dooreedda

(Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)

12 He wodiyaan Yesuusi deriyaa bolla woos-sanaw keseedda; hewankka k'ammaa kumentsaa S'oossaakko woossiidae ak'eeda.

13 Sa'ay wonttowaan barena kaalliyaawantta s'eeseedda. Hewanttuppekka tammanne laa"atuwaa dooriide, «Kiitetteeddawantta»^{*} yaagiide suntseedda.

14 Unttuntu suntsaykka: P'es'iroosa giide I suntseedda Simoonaa, Aa ishaa Inddiraasa, Yaak'ooba, Yohaannisa, Pilip'p'oosanne Barttalamoosa,

15 Maatoossa, Toomaasa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, bare gadew seelettiyaa Simoonaa,

16 Yaak'ooba na'aa Yihudaanne Yesuusa aatsi immeedda ask'k'orootu Yihudaa.[†]

Yesuusi C'ora Asaa Tamaarisseeddanne Pat-seedda

(Mat. 4:23-25)

17 Yesuusikka untuntunna ittippe deriyaappe wod'd'iide dembbasaan ek'k'eedda. Aa kaalliyaawanttuppekka c'ora Asay hewaan de'ee. K'aykka Aappe sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw Yihudaa gadiyaappe, Yerusaalame katamaappe, abbaa matan de'iyaa S'iiroosappenne Sidonaappe yeedda c'ora Asay hewaan de'iino.

18 Ha asaykka Aa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw yeeddino. Tuna

^{*} **6:13 Kiitetteeddawantta:** Hawaa guussay tammanne laa"u Yesuusi kiitseedda hawaaratuwaa guussaa. [†] **6:16 Ask'k'orootu:** Hawaa guussay Ayihuda gadiyaan de'iyaa Ask'k'orootu geetettiya gadiyaappe yeennaan attena guussa. Ha suntsaa biletsay, «Word-danchchaa». K'aykka, «Hayk'oo aatsi immiyaawaa» guussaa.

ayyaanan oyk'ettiide metootiyaawanttukka pas'eeddino.

¹⁹ Wolk'k'ay aappe kesiide ubbaa patsiyaa diraw Asay ubbay Aa bochchanaw koyyee.

Anjuwaabaanne Metuwaabaa

(Mat. 5:1-12)

²⁰ Barena kaalliyaawantta s'eelliide yaageedda:
«Hinttenttu mank'k'atuu anjjetteeddawantta;

Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay hinttenttuwaa.

²¹ Hinttenttu ha"i koshattiyaawanttu anjjetteeddawantta;

gidini kaallanita; hinttenttu ha"i

yeekkiyaawanttu

anjjetteeddawantta;

gidini miic'c'anita.

²² «Asaa na'aa diraw hinttentta Asay is's'iyaa wodenne toochchiyaa wode, hinttenttu suntsaakka iitaan dentsiyaa wode, anjjetteeddita.

²³ Saluwaan hinttenttu akkana woytay dara gidiyaa diraw he gallassi nashechchaan guppite; gaasuukka kase hinttenttu aawotuu nabatuwaa bollan hawaadan ootsiidde de'eeddino.

²⁴ «Yewuwaan k'ay, dure asatoo hinttenttoo aayye; hinttenttu ishalo de'uwaan de'eeddita.

²⁵ Hinttenttoo ha"i kalleeddawanttoo aayye;

gidini koshattanita;

hinttenttoo ha"i miic'c'iyawanttoo aayye;

gidini kayyottanitanne yeekkanita.

²⁶ Asay ubbay hinttenttu lo"otetsaabaa haasaiyaa wode,

hinttenttoo aayye;

kase hinttenttu aawotuu worddo nabatoo,

hawaadan ootseeddino.

Morkkiyaa Siik'anaw Bessee

(Mat. 5:38-48; 7:12)

²⁷ «Shin Taani odiyaawaa sisiyaawanttoo yaa-gay: hinttenttu morkkatuwaa dosite; hinttena is'siyaawanttoo, lo"uwaa ootsite;

²⁸ hinttena shek'k'iyaawantta anjjite, hinttena naak'k'iyaawanttoo, woossite.

²⁹ Itti bagga shaiyaa bak'k'iyaawoo, laa'entsuwaakka bessa; ooninne ne kootiyaa akkiyaawoo, ne shaamic'c'iyaakka diggoppa.

³⁰ «New de'iyawaa neena woossiyaawoo, imma; newaa akkeeddawaa, zaara gaade oochchoppa.

³¹ Asay hinttenttoo ootsana mala hinttenttu dosiyaawaadan, hinttenttukka haraw hawaadan ootsite.

³² «Hinttentta dosiyaawantta s'alalaa dosooppe ay galatay de'ii? Hawaa gidooppe nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino.

³³ Hinttenttoo lo"obaa ootsiyaawanttu s'alalaw hinttenttu lo"obaa ootsooppe hewoo ay galatay de'ii? Nagaranchchatuukka hawaadan ootsiino.

³⁴ Tal"iide hinttew zaaranaw dand-dayiyaawanttu s'alalaw tal"ooppe ay galatay de'ii? Bare tal"eeddawaa zaariide akkanaw nagaranchchatuukka barenttu garssan tal"ettiino.

³⁵ Shin hinttenttu, hinttenttu morkkiyaa dosite; untunttookka lo"obaa ootsite; hinttenttuppe tal"owaa zaariid akkanaw k'oppoppite. Hawaa hinttenttu polooppe hinttenttoo gatii daranawaa.

K'ay hinttenttu Ubbaappe Bolla S'oossaa naanaa gidanita. I iitatoonne galatennawanttookka keeka.

³⁶ Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan hinttentukka maariyaawantta gidite.

Hara Asaa Pirddanaw Bessena
(Mat. 7:1-5)

³⁷ «O bollankka pirddoppite, hinttenttu bollankka pirddettena; haraa bolla kunaaniyaa ootsoppite; hinttenttu bollankka kunaani oosetenna. Atto giite; S'oossay hinttenttoo atto gaana.

³⁸ Immite; hinttenttoo imettana. Hinttenttu makkeedda makaan hinttenttoo makettana. Bak'k'i naak'k'ina siilli kumi palah laalettiyaa makaa hinttenttu kiwuwaan idintsana» geedda.

³⁹ K'aykka Yesuusi hawaappe kaalliyaa leemisuwaa odeedda; «K'ook'ay k'ook'aa kaaletsanaw danddayii? K'ook'ay k'ook'aa kaaletsooppe laa"atuukka oyk'ettiide ollaan kunddikkinoo?

⁴⁰ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe aad'd'enna; tamaariyaawe min tamarooppe barena tamarissowaa mala gidanaw danddayee.

⁴¹ «Ne ayfiyaa gidдон de'iyaa tuussaa kessennaan de'aadde hara ne laggiyaa ayfiyaa gidдон de'iyaa suullaa ayaw s'eellay?

⁴² Ne ayfiyaa garssan de'iyaa tuussaa be'ennaan hara asaakko shiik'aade, «Ta ishaw, ne ayfiyaa garssappe suullaa ta kessoo?» yaaganaw woota danddayay? Ha lo"uwaa malatiyaa iitaw, koyrottaade ne ayfiyaa gidдон de'iyaa tuussaa kessa. Hewaappe guyyiyaan ne ishaa ayfiyaa gidдон

de'iyaa suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa.

Mitsattonne Iza Ayfeedda Ayfiyaa
(Mat. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfena; hewaadankka iita mitsay lo"o ayfiyaa ayfanaw danddayenna.

⁴⁴ Mitsay ubbay bare ayfiyaa ayfiyaawaan erettee. Aguntsaappe woddentsaa ayfii mas'ettenna; hawaadankka, s'undduk'k'iyappe‡ laadiyaa ayfiyaa mas'anaw danddayettenna.

⁴⁵ Lo"o Asay bare lo"o wozanaappe lo"o yewuwaa haasayee. K'ay iita Asay bare iita wozanaappe iita yewuwaa haasayee. Ayaw gooppe, Asay bare doonaan haasayiyaawe bare wozanaan kumeeddawaa doonay haasayiyyaa diraassa.

Laa"u K'ommo Golliyaa Kees's'iyaa Asaa
(Mat. 7:24-27)

⁴⁶ «Taani odowaa ootsikkita, shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana s'eegiitee?

⁴⁷ Taakko yiyaa ubbay ta k'aalaakka sisiide oosuwaan peeshshiyaawe oona malatintto ta hinttentta bessana;

⁴⁸ ikka golliyaa kees's'iide daro ollaa bookkiide zaallaa bolla ginbbiide kees's'eedda asaa mala-tee; di'uu di'iide he golliyaa suginakka, mino zaallaa bolla kees'etto diraw k'aatsanaw dand-daybbeenna.

‡ **6:44 S'undduk'k'iyaa:** Ha mitsay gomi"oriyaa zariyaa gidiide Aa ayfii ayawunne maaddennawaa. **6:44** Mat. 12:34

49 K'ay Ta k'aalaa sisiide oosuwaan peeshshenna uray baasuu banttasaa shafiyaa bollan golliiyaa kees's'eeddawaa malatee. Di'uu di"iide he golliiyaa sugo wode elekka kunddeedda; he golliikka iita wodaa woddiide bayeedda» yaageedda.

7

Yesuusi S'eetuwaa Kaappuwaa K'oomaa Pat-seedda

(Mat. 8:5-13; Yoh. 4:43-54)

¹ Yesuusikka hawaa ubbaa asaa sintsan haasay wurssowaappe guyyiyaan hini K'ifirinaahooma beedda.

² Hewankka itti s'eetuwaa kaappuu de'ee. I daroppe dosiyaa Aa k'oomay harggiide hayyanaw mateedda.

³ Ikka Yesuusabaa siseedda wode, bare k'oomaa woossiide patsana mala Yihudaa c'imatuwaa hini aakko kiitteedda.

⁴ Unttuntukka Yesuusakko yiide, «Ha bitanii, Neeni Aa maaddanaadan daroppe koyyeedda;

⁵ gaasuukka nu asaa I daroppe dosiide Ayihudatuwaa woossiyaa golliiyaa kees'issowekka Aa» yaagiide daroppe woosseeddino.

⁶ Yesuusikka unttuntunna ittippe beedda. Ikka hini golliiyaa heeraa gakkeedda wode s'eetuwaa kaappuu bare laggetsatuwaa barekko s'eesiide, «Ta Godaw, daaburoppa; ayaw gooppe, neena ta golliiyaa kaaraappe garssa baggana gelissanaw taw bessena.

⁷ Hawaa diraw ne sintsaan ek'k'anawukka haray atto bessiyaawaa gidikke. Shin neeni k'aalaa s'alalaa oda; ta k'oomaykka pas'anawaa.

⁸ Taani taappe bollanna maatay de'iyaa wanttoo eeno gaade de'iyaa asaa. Taappe garssannakka taani kiitissiyaa wotaadaratuu de'iino. Ittuwaa, «Ba» yaagiyaa wode, bee; haraakka k'ay, «Haaya» gooppe yee. Ta k'oomaykka, hawaa «Ootsa» giyaa wode azazettee; ootsee» yaageedda.

⁹ Yesuusikka hawaa sisiide Aa yewuwaan maalaletteedda; guyye simmiide Aa kaalliyaa daro asaa, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eeliyaa garssankka be'abeykke» yaageedda.

¹⁰ Kase kiitetteedda asatuukka s'eetuwaa kaapuwwaa golle guyye simmiyaa wode, Aa k'oomay pas'owaa be'eeddino.

Yesuusi Am"atti Na'aa Hayk'uwaappe Dentseedda

¹¹ Wonttisa gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunanne c'ora asaana ittippe Nayno geetettiyaa katamato beeddino.

¹² Yesuusi katamaa gakkana s'eetuwaa wode, Asay hayk'k'eedda anhaa tookkiide keseeddino. Hayk'k'owekka bare daayiw mes's'i itti na'aa; aatakka asinay bayinna am"atto. Daro katamaa asaykka izo kaalleeddino.

¹³ Yesuusikka izo be'eedda wode k'arettiide, «Yeekkoppa!» yaageedda.

¹⁴ Shiik'iide shanchchamaa bochcheedda; tookkowanttukka ek'k'eeddino. Yesuusi, «Neenoo yalagaw, dendda gay!» yaagina,

¹⁵ bitanii suuri utteedda. Haasayaakka doommeedda. Yesuusikka Aa, Aa daayiw immeedda.

¹⁶ Ubbaykka yashshaan kumiide, «Wolk'k'aama nabii nu garssan denddeedda; S'oossaykka bare

asaa ashshanaw yeedda!» yaagiide S'oossaa gala-teeddino.

¹⁷ Hewenneekka Yesuusa waarii Yihudaa yushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaan sisetteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa
(Mat. 11:1-19)

¹⁸ Yohaannisa kaalliyaawanttu hanowaa ubbaa aw odeeddino. Yohaannisikka barena kaalliyaawanttuppe laa"atuwaa s'eesiide,

¹⁹ «Yaanaawe neeneeyye? Woy nuuni haraa naagane?» yaagi, untunttu oochchana mala hini Yesuusakko kiitteedda.

²⁰ Asatuukka Yesuusakko yiide, «S'ammak'iyaa Yohaannisi, yaana geetetteeddawe neeneeyye? Woy haraa naagane? Yaagiide oochchana mala neekko kiitteedda» yaageeddino.

²¹ He wodiyaan Yesuusi c'ora asaa duma duma harggiyaappe patseedda; tuna ayyaanatuwaakka asaappe kesseedda; c'ora k'ook'atuwaa ayfiyaa dooyyeedda.

²² Yesuusikka Yohaannisi kiittowanttoo, «Biide hinttenttu be'eeddawaanne siseeddawaa Yohaannisaw odite; k'ook'atuu s'eellanawantta; gunddatuu hamettanawantta; oolluu oyk'k'owanttu geeyyanawantta; tulleeeddawanttu sisanawantta; hayk'k'eeddawanttu denddanawantta; hiyyeesatookka mishiraachchuwaa k'aalay odettanawaa.

²³ Taanan d'ubettenna Asay ubbay anjjetteddawannta» yaageedda.

²⁴ Yohaannisi kiitteeddawanttu bidiggowaappe guyyiyaan Yesuusi asaw Yohaannisabaa oduwaa

doommeedda: «Ayaa be'anaw biittaa bazzuwaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa uusuntsaa?

²⁵ Woy ayaa be'anaw keseedditee? Lo"o mayuwaa mayyeedda asaa de'uwaa? Lo"o mayuwaa mayyeeddawanttunne barena giigissiyaawanttu kaatiyaa gollen de'iino.

²⁶ Woy ayaa be'anaw keseedditee? Nabiyyaa be'anaw keseedditee? Ee; taani hinttenttoo yaa-gay; hinttenttu be'anaw kesowe nabiyaappekka aad'uwaa.

²⁷ S'oossaa Mas'aafan, «Ne ogiyaa neeppe sintsanna giigissiyaa kiitanchchaa neeppe sintsayaade kiittana» geetetti Yohaannisabay s'aafetteeddawe hawaa.

²⁸ Mac'c'awanttuppe yeletteeddawanttu garssan s'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iyaa ooninne baawa. S'oossaa kawutetsaan k'ay ubbaappe laafa geetettiyaawekka aappe aad'd'anawaa» yaageedda.

²⁹ Haray atto shin k'aras'aa kessiyaawanttu at-tenaan hawaa Yesuusi haasayowaa siseedda ub-bay Yohaannisa kushiyan s'ammak'ettowanttu S'oossaw bessiyaa bonchchuwaa immeeddino.

³⁰ Shin higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yohaannisaa s'ammak'ettibeenna diraw, S'oossay untunttoo k'oppeeddawaa is's'eeddino.

³¹ Yesuusi, «Simmi Taani ha wodiyaa asaa ayaanna leemisoo? Untunttu ayaa malatiinoo?

³² Untunttu geyaasan uttiide ittuu ittuwaa s'eesiide, «Suusulliyaa hinttenttoo punninakka kaa'ibeykkita;

yeekuwaa yetsaa kesseeddoshshinkka
yeek kibeykkita
yaagetti yaa naanaa malatiino» geedda.

³³ S'ammak'iyaa Yohaannisi k'umaa meennaan woyniyaa eessaakka ushennaan yiina, «Aa bol-laan gaaleenay de'ee» yaageeddita.

³⁴ Taani Asaa Na'ay maaddenne ushaadde yiina, «Hawe nafisaamaa; woyniyaa eessaakka ushiyaawaa; k'aras'iyaa wanttoon ne nagaranchchatoo dab buwaa» yaagiita.

³⁵ Gidoppe attin S'oossaa aad'd'o eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beetteedda» yaageedda.

Parisaawiyaa Simoona

³⁶ Parisaawatuwaappe ittuu barenanna k'umaa maana mala shoobbina, Yesuusi Aa soy biide maanaw utteedda.

³⁷ He katamaan nagaranchchaa geetetteedda itti mishiratta de'ewunna, Yesuusi Aa soyin utteeddawaa sisaade, albbass's'iroosa geetetti yaa shuchchaappe oosetteedda albbass's'iroosa baareeta kumeedda shittuwaa akkaa yaaddu.

³⁸ Guyyenna Aa gedi yaa mataan ek'k'aade, yeekkaadde Aa gedi yaakka bare afotsaan okaa doommaaddu; izi afotsay bayizzeedda Aa gedi yaakka bare huup'iyaa binnanaan k'uc'c'aaddenne Aa gedi yaa yeraade gediyaan shittuwaakka c'ac'c'afaaddu.

³⁹ Yesuusa bare soy s'eeseedda Parisaawiikka hawaa be'iide, «Hawe nabi yaa gideeddentto, hanna Aa bochchi yaa mishiratta oonenttonne

k'aykka iza nagaranchchaa gidiyaawaa I erana shin» yaageedda.

⁴⁰ Yesuusikka zaariide, «Simoonaa, taani new odiyaa yewuu de'ee» yaagina,

Simoonikka, «Tamaarissiyaawoo, oda» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, «Itti bitaniyaappe miishshaa tal"eedda laa"u asatuu de'iino. Ittuwaa matan ichcheshu s'eetu diinaari, k'ay yekkuwaa matan ishataamu de'ee.

⁴² Laa"atookka c'iggiyaawe d'ayina, laa"atuwaa ac'uwaakka maari aggeedda. Hawanttuppe hak'awe loytsi dosiyaawaa malatii?» yaageedda.

⁴³ Simoonikka zaariide, «Daruwaa aggowaa malatee» yaageedda. Yesuusikka, «Tumuwaa zaaraadda» yaageedda.

⁴⁴ Yesuusi mishirattikko s'eelliide, Simoonaa hawaadan yaageedda; «Hanno mishiratto be'aaddii? Taani ne golle yiina haray atto shin haatsaakka ta gediyaaw immo beykka; shin iza bare afotsaan ta gediyaaw irs's'issaaddu; bare huup'iyaa binnanaankka k'uc'c'aaddu.

⁴⁵ Neeni Taana yera beykka; shin iza taani geloodeppe doommaade ta gediyaaw yeriyaawaa agga beykku.

⁴⁶ Neeni ta huup'iyaan zayitiyaaw okka beykka; shin iza ta gediyaan shittuwaa c'ac'c'afaaddu.

⁴⁷ Hawaa diraw ta hinttenttoo oday: daroppe iza doseeddawaa diraw, daro nagaray iziww de'iyaaawe maaretteedda; guutsay maarettiyaawe guutsaa doseew yaageedda.

⁴⁸ Yesuusi mishiratto, «Ne nagaray k'uc'etteedda» yaageedda.

49 Yesuusanna ittippe k'umaa maanaw utteeddawanttu barenttu wozanaan, «Nagaraa maaranaw danddayiyaawe hawe oonee?» yaageeddino.

50 Yesuusi mishiratto, «Ne ammanuu neena ashsheeda, sarotetsaan ne golle ba» yaageedda.

8

Yesuusa Kaalleedda Mac'c'awantta

1 Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne S'oossaa kawutetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa katamaaninne heeraan odiidde aad'd'eedda. Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttukka aanana ittippe de'iino.

2 Iita ayyaanaappenne wolk'k'aama harggiyaappe pas'eeddawanttu itti itti mac'c'awanttukka de'iino. Hewanttukka: Laappu s'alahii keseedda Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamonne,

3 Heroodisa golliyaan suntsaa gideedda Ku-uza machchatti Yohaanno, Soosina geetettewun-nanne hara c'oratuwaanna ittippe gidiide, Yesuusanne Aa kaalliyaawantta miishshaan maaddeeddino.

Zeretsaa Leemisuwaa (Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

4 C'ora Asay daro katamatuwaappe shiik'iide, Yesuusakko yeedda wodiyaan leemisuwaan,

5 «Zeriyaawe zeretsaa zeranaw keseedda. Zeriya wode itti itti zeretsay, ogiyaa doonaan wod'd'iide yed'etteedda. Yaatina saluwaa kafuu hewaa meedda.

⁶ Haray k'ay zaallaa bolla wod'd'iide doleedda wode koshshiyaa haatsaa demmenna diraw meleedda.

⁷ Hara zeretsay aguntsaa garssan wod'd'eedda. Aguntsay ittippe dic'c'iide mitteedda.

⁸ Haray lo"iyaa tu'e biittaaan wod'd'eedda. Dolowaappe guyyiyaan, zerettowaappe s'eetu kushiya dakuwaa mokkeedda» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Haasayeedda Gaasuwaa (Mat. 13:10-17; Mar. 4:10-12)

Yesuusi hawaa haasayiide, «Haytsay de'iyaa ubbay siso» yaagi k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseedda.

⁹ Aa kaalliyaawanttu, «Ha leemisuu ayaa guussee?» yaagi Aa oochcheeddino.

¹⁰ Ikka zaariide,

«Hinttenttoo S'oossaa kawutetsaa s'uuraa eray imetteedda; shin haratoo, s'eelliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekena mala leemisuwaan oday» yaageedda.

Yesuusi Zeretsaa Leemisuwaa Billiide Odeedda (Mat. 13:18-23; Mar. 4:13-20)

¹¹ Yesuusi, «Zeretsaa leemisuu hawaa: Zeretsay S'oossaa k'aalaa.

¹² Ogiyaa gas'aan wod'd'eedda zeretsay, guutsa wodew k'aalaa sisiyaa asaa; ellekka s'alahii yiinne, untunttu sisowaan ammani attena malanne k'aalay wozanaappe dogettana mala ootsee.

¹³ Zaallaa bollan wod'd'eedda zeretsay, koyro k'aalaa nashechchaan sisiyaawantta. Hewanttukka guutsa wodiya ammaninnee

paac'ii gakkiiyaa wodiyaan s'ap'uu bantta diraw ellekka ammanuwaa kaddiino.

¹⁴ Aguntsaa garssan wod'd'eedda zeretsay, k'aalaa sisiyaawantta; shin de'uwaa hirggayenne duretetsaa ishaluu c'uulleeddawantta. Hewanttu lo"o ayfiyaa immanaw danddaykkino.

¹⁵ Lo"o tu'e biittaaan wod'eedda zeretsay bessiyaawe, lo"anne s'illo wozanaan k'aalaa sisiide naagiyaa asaanne he k'aalaan min ek'k'iide lo"o ayfiyaa ayfiyaawantta.

S'omppiyaa
(Mar. 4:21-25)

¹⁶ «S'omppiyaa satsiide ittibaan k'um"i aggiyaawe woy arssaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa.

¹⁷ K'onc'c'ennaan k'osuwaaan attiyaabay itti yewuunne baawa. Erettennaaninne beettiyaasaa kesennaan attanabay ayinne baawa.

¹⁸ Hewaa gidiyaa diraw loytsi akeekaan sisite. Wozanaappe sisiyaawoo ubbaw gujji akeekay imettana; akeekenawaappe he aw de'iyawaa malatiyaa akeekayikka aketanawaa» yaageedda.

Yesuusa Daayonne Aa Ishatuwaa
(Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

¹⁹ He wodiyaan aatanne ishatuu Yesuusanna gaketanaw aakko yeeddino; shin asaa c'oratetsaappe denddo gaasuwaan Aa demmanaw danddaybbeykkino.

20 Itti bitanii, «Ne daayanne ne ishatuu neenanna gaketanaw koyyo diraw karen yiide ek'k'eeddino» yaagi odeedda.

21 Ikka, «Ta daayanne ta ishatuu, S'oossaa k'aalaa sisiide oosuwaa bollan peeshshiyaawantta» yaagi zaareedda.

Yesuusi Beetaa C'o"u Ootseedda
(Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

22 Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyaawant-tunna ittippe wonggiriya geliide, «Abbaappe hefintsa boytte» geedda. Unttuntukka denddiide hametaa doommeeddino.

23 Pinni de'iyaa wode, Yesuusi gem"ishedda. Abbaan gotuwaa c'arkkuu denddo diraw, wong-giriya garssan haatsay kumina daro metooteed-dino.

24 Unttunttu Yesuusakko shiik'iide, «Godaw, Godaw! Nuuni bayoyttette!» yaagiide Aa beegot-seeddino.

Ikka beegottiide gotuwaanne haatsaa beetaa seerina, gotuunne haatsaa beetay ek'k'eedda; ub-babaykka c'o"u geedda.

25 Ikka, «Hinttenttoo ammanuu hak'an de'ii?» yaageedda.

Unttunttukka yayyi maalalettiide ittuu ittuwaa, «Hawaadan c'arkkuunne haatsay c'o"u giite giina azazettiyaawe hawe oonee?» yaagetteeddino.

Yesuusi S'alahii Oyk'k'eedda Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

26 Galiilaa Abbaappe hefintsanna de'iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa, Yesuusinne

Aa kaalliyaawanttu, wonggiriyaan pinniide gakteeddino.

²⁷ He haatsaappe pinni sa'aa wod'd'o wode, iita ayyaanay oyk'etteedda itti bitanii, katamaappe kesiide aanana gakteedda. Daro wodiyaappe doommiide mayuwaa mayyennaan kallo golliyyaa aggiide duufuwaan de'ee.

²⁸ Yesuusa demmowaappe guyyiyaan, waassi Aa sintsaan guufanniide wolk'k'aama kooshshaan, «Wolk'k'aama S'oossaa na'aa Yesuusaa, tawunne new aybe ittippetetsay de'ii? Taana waayissoppaarikkii; ta neena woossay» yaageedda.

²⁹ I hewaa ayaw geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi kesana mala Yesuusi Aa azazo diraassa.

Iita ayyaanay bitaniyaa oyk'k'odeppe daro wode gido diraw, birataa santsalataan gediyaanne kushiyaa k'ashettiide naagetee. Santsalataa duutsi akkiide iita ayyaanay kaaletsina bazzuwaa bee.

³⁰ Yesuusikka, «Ne suntsay oonee?» yaagi oochcheedda. Ikka c'ora iita ayyaanay geli utto diraw, «Leegiyoona»^{*} yaageedda.

³¹ Barentta Yesuusi, «Hini c'iimmo ollaa biite» yaagenna mala woosseeddino.

³² Hewaan de'iyaa zooziyaa gas'aan hemet-tiyaa c'ora guduntsatuu de'iino. C'ora tuna ayyaanatuu, he guduntsatuwaa garssa, «Gelite» gaana mala Yesuusa woosseeddino. Ikka, «Biide gelite» geedda.

^{*} **8:30** *Leegiyoona*: Ha suntsay Giriike geetettiyaa k'aalaappe ake-
teedda. Suntsaa biletaysay «C'ora» guussaa.

³³ Iita ayyaanatuukka bitaniyaappe kesiide guduntsatuwaa garssa geleeddino. Guduntsaa wudiikka lank'k'iyaappe kajjottiidde ellekka abbaan mitetteeddino.

³⁴ Guduntsaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be'o wode harasaa biide, he katamaaninne yuushshuwaan hanowaa odeeddino.

³⁵ Ayee haneeddentto be'anaw kesiide, Asay Yesuusakko yeeddino. Iita ayyaanay keseedda bitanii, Aa wozanay simmina mayuwaa mayyiide Yesuusa gediya mataan uttowaa be'iide yayyeeddino.

³⁶ Iita ayyaanan oyk'etteedda bitanii wooti pas'eeddentto be'eedda asay, hara asaw odeeddino.

³⁷ Gergesenoonaa gadiyaaninne he heeraan de'iyaa Asay ubbay darii yayyeedda diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala woosseeddino. Ikka wonggiriyaan geliide beedda.

³⁸ Iita ayyaanay keseedda bitaniikka Yesuusanna baana giide, Aa woosseedda; shin Yesuusi,

³⁹ «Ne golle simmaade S'oossay new ootso wolk'k'aamabay ayentto markkatta» yaagi yeddeedda.

*Hayk'k'eedda Naattonne Sakettiyaa Mishiratto
(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)*

⁴⁰ Yesuusi simmeedda wode Asay ubbay naagi de'iyaa diraw, Aa mokki akkeeddino.

⁴¹ He wode, Ayihude asaa woosa gollew suntsaa gideedda Yaa'iroosa yaagettiyaa bitanii aakko yeedda. Ikka Yesuusa gediya sintsaan kunddiide, bare golle gelana mala woosseedda.

⁴² Gaasotetsaykka tammanne laa"u laytsay kumeedda aw de'iyaa itti naatta hayk'k'anaw mata utto diraassa.

Yesuusi biyaa wode c'ora Asay Aa yuushshuwaan sugettiidde metootseeddino.

⁴³ He asaa gidдон he wodiyaan tammanne laa"u laytsaa ubbaa suutsay goggiyaa mishiratta de'aw. Bare de'iyaa shaluwaa ubbaa d'aliyaa eriyaawanttoo wurssinakka patsanaw dandday-owe ooninne baawa.

⁴⁴ Guyyenna yaade Aa mayuwaa mac'araa bochchaaddu; he man"iyaan iippe goggiyaa suutsay ek'k'i aggeedda.

⁴⁵ Yesuusi, «Oonee taana bochchowe?» yaageedda.

Ubbay kaddina P'es'iroosi, «Godaw, Asay sugettiidde metootiyaa wode, «Oonee taana bochchowe» yaagay?» geedda.

⁴⁶ Shin Yesuusi, «Itti Asay taana bochcheedda; wolk'k'aykka taappe kesowaa taani eray» yaageedda.

⁴⁷ Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan attibeenawaa eraade, kokkoraadde yoonna Yesuusa sintsan kunddaa aggaaddu. Ayaa gaasuwaan Yesuusa bochchaaddentto iza pas'owaa ubbaa asaa sintsan odaaddu.

⁴⁸ Ikka iziw, «Ha mishirattee! Ne ammanuu neena patseedda; saro ba» yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi haasay de'ishshin, Ayihuda asaa ammaniyaawanttu suntsaa soyippe itti bitanii yeed-dawe, «Ne naatta hayyaaddu; simmi tamaris-siyaawaa metootsoppa» yaageedda.

50 Yesuusi hawaa sisiide, «Yaa'iroosaa, ammanappe attin, yayyoppa! Iza pas'anawunnu» yaagi zaareedda.

51 Soy geliide: P'es'iroosappe, Yaak'oobappe, Yohaannisappe, naatti aabbuppenne naatti daayippe attin, ooninne gelanaaddan eeno gibeenna.

52 Ubbay he naattiw yeekkiiddenne kayyottiid de'iino. Shin Yesuusi, «Yeekkoppite, gisaadduppe attin hayyabeykku» yaageedda.

53 Iza hayk'k'eeddawaa eriide Aa bolla miic'c'eeddino.

54 Gidoppe attin Yesuusi izi kushiya oyk'k'iide, «Ha naattee, beegotta!» yaageedda.

55 Izi shemppuukka simmina ellekka dendda ek'k'ina maanabaa immana mala, Yesuusi azazeedda.

56 Izi aabbunne izi daaya maalaletteeddino; shin Yesuusi untuntta, hano yewuwaa oossinne odenna mala azazeedda.

9

*Yesuusi Barena Kaalliyaa Tammanne
Laa"atuwaa Kiitteedda
(Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)*

1 Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyaawantta ittippe barekko s'eesiide, s'alahiyaa ubbaa asaappe kessanawunne harggiyaawantta patsana mala wolk'k'aanne maataa immeedda.

2 S'oossaa kawutetsaabaa odanawunne hargganchchatuwaa patsana mala untuntta kiitteedda.

3 I untuntta kiittiidde, «Ogiyaa biidde, s'am"aa gidinakka, woy k'arc'c'iitiyaa, woy k'umaa, woy

miishshaa gidinakka ayaanne oyk'k'oppite; laa'entsiyaa mayuwaakka oyk'k'oppite.

⁴ Hinttena Asay hak'an mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, hinttenttu geleedda golliyaan gam"ite.

⁵ He katamaa Asay hinttena mokennaan is's'ooppe, hewaappe kesiidde, untunttu hinttena mokennaan is's'owoo markka gidana mala, hinttenttu gediyaappe baanaa shoc'i diggiide biite» yaageedda.

⁶ Aa kaalliyaawanttu biide, k'eeri katamaa ubbaan mishiraachchuwaa k'aalaa odiiddenne hargganchchaa patsiidde yuuyyeeddino.

Heroodise Ootseeddabaa
(Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-29)

⁷ Ha'i Galiilaa biittaa kaatiyaa Heroodisekka haneedda yewuwaa sisiide yatti geedda. Gaasotetsaynnikka itti itti asay, «Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda» yaagee.

⁸ Hara asay, «Eelaasi kesiide beetteedda» yaagiyaa wode, haranttu k'ay, «Beni nabatuwaappe ittuu hayk'uwaappe denddeedda» yaagiino.

⁹ Heroodisekka, «Taani Yohaannisa k'ood'iyaa k'ans's'issa diggaaddishshin, hawaadan Asay haasayiyaa bitanii oonee?» yaagiide, Yesuusa be'anaw koyyeedda.

Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Miziide Kalis-seedda
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Yoh. 6:1-14)

¹⁰ Yesuusi kiittowanttu simmiide, untunttu oot-seeddawaa ubbabaa Yesuusaw odeeddino. Ikka

unttunta akkiide, Beetesayda yaagettiyyaa kata-maa matan de'iyaa takkasaa beedda.

¹¹ Asay I de'iyasaa eriide kaallina, unttunta mokki akkiide S'oossaa kawutetsaabaa odeedda; harggiyaappe pas'anaw bessiyaawanttakka pat-seedda.

¹² Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaa tammanne laa"atuu aakko yiide, «Ha Asay ub-bay nu yuushshuwaan de'iyaa heeraa gidдонне k'eeri katamatuwaa gidдо biide, ak'iyasaaanne k'umaa demmana mala moyzza; ayaw gooppe nu-uni hawaan Asay baynnasaan de'eetto» yaageed-dino.

¹³ Shin Yesuusi unttunta, «Asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite» yaageedda.

Unttuntu zaariide, «Ane biide, ha ubbaa asaw k'umaa shammanaan d'ayooppe nuw ichcheshu sooluwaappenne laa"u moliyaappe haray baawa; hewoo nuuni ha c'ora asaw k'umaa shammana mala koyyay?» yaageeddino.

¹⁴ (Gaasuukka, hewaan de'iyaa Asay ichcheshu sha"aa keena.)*

Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Ishatamu ishatamu asaa c'itan c'itan shaakki shaakki utissite» yaageedda.

¹⁵ Unttunttukka I goowaadan ubbaa asaakka utisseeddino.

¹⁶ Yesuusikka ichcheshu soolluwanne laa"u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa bonggotti

* **9:14** *Ichcheshu sha"a:* Israa'eeliyaa wogaan mac'c'awenne k'eeri naanay paydettenna diraw, ichcheshu sha"aa guussay mac'c'awaanne k'eeri naanaa paydennaan kumeeddawaa. Ha payduu de'iyaa koyro maaray beni mas'aafaa ittuwaa ittuwaan baawa.

s'eelliidde S'oossaa galateedda; duutsiide, asaw gishana mala Aa kaalliyaawanttoo immeedda.

¹⁷ Asay ubbaykka miide kalleeddino. Unttuntuppe atteedda dokkaa, tammanne laa"u samp-paa kumeeddawaa dentseeddino.

*P'es'iroosi Yesuusabaa Awaayeedda
(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)*

¹⁸ Itti gallassi Yesuusi barekka woossiyaa wode, Aa kaalliyaawanttukka aanana ittippe de'ishshin, «Asay taana oona giinoo?» giide untuntta oochcheedda.

¹⁹ Unttuntu zaariide, «Asay neena s'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; hara Asay k'ay Eelaasa† yaagee; haray k'ay beni nabatuwaappe ittuu dendeedda yaagee» yaageeddino.

²⁰ Yesuusi untuntta, «Hintteshi, taana oona gi-itee?» yaageedda.

P'es'iroosikka zaariide, «Neeni S'oossay okkeedda Kiristtoosa» yaageedda.

*Yesuusa Kaalliyaawanttu Hananaw
Bessiyaabaa*

(Mat. 10:38-39; 16:24-26; Mar. 8:34-38; Luk'. 14:26-27)

²¹ Yesuusikka untuntta, «Hawaa oossinne odoppite» yaagi minisi azaziidde,

† **9:19** *Eelaasa*: Ha nabii I hayk'k'oodeppe daro wodeppe guyye, Yesuusi Kiristtoosi biittaa bollan tamarissiidde deriyaa bolla woosaw kesiide laametti boos's'eeddawaappe guyye baggaan aanananne Musenna haasayeedda. Hewaa guussay hayk'k'i sim-miide daro c'ora wodiyaappe guyye pas'a k'onc'c'eedda guussaa.

22 «Taani, Asaa Na'ay, daro metuwaa akkanaw bessee; c'imatuwaan, k'eesatuwaa kaappatuwaaninne Muse higgiiyaa taaaris-siyaawanttun is's'ettanaw koshshee; untunttu taana wod'anawantta; taanikka heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaageedda.

23 Yesuusikka asaa ubbaa, «Taana kaallanaw dosiyaawe de'ooppe, bare huup'iyaa kaddo; bare mask'k'aliyaa[‡] gallasaan gallasaan tookkiide taana kaallo.

24 Bare shemppuwaa ashshanaw dosiyaawe ubbay bayizzee; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ubbay ashshee.

25 Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa ashshiide bare shemppuwaa bayizzooppe woy barew pac'issooppe, ayaa maaddii?

26 Asay taananinne ta k'aalaan yeellatooppe, taani Asaa Na'ay, ta bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwaa bonchchuwaanna yiyaa wode aan yeellatanawaa.

27 Taani hinttenttoo tumuwaa yaagay; hawaan de'iyaa asaappe, S'oossaa kawutetsaa be'ana gakkanaw hayk'uwaa hayk'k'ennawanttu ittuu ittuu de'iino» yaageedda.

Yesuusa Malay Laametteedda

(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

28 Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyaan, itti saaminttaa keena gam"iide, P'es'iroosanne

9:23 Mat. 10:38; Luk. 14:27 **‡ 9:23 Mask'k'aliyaa:** Hawaa guussay, itti Asay bare laytsaa ubbaan S'oossaa kaalliidde shaaket-tennaan tookkanaw bessiyaa metuwaanne waayiyaa.

Yohaannisa, Yaak'oobakka akkiide, woossanaw deriyaa huup'iyaa keseedda.

²⁹ I woossishin, Aa deemuwaa malay laametteedda; Aa mayuukka boos's'iide p'olk'k'eedda.

³⁰ K'oppennaan laa"u asatuu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna haasay de'iino.

³¹ Unttuntu bonchchuwaan k'onc'c'i beettiide, Yesuusi S'oossaa k'ofaa polanaw Yersaalamen hayk'k'anawaa§ aanana haasayeeddino.

³² P'es'iroosanne aanana ittippe de'iyaawantta gem"ishuu geeroyeeddashshin, ellekka beegottiide Aa bonchchuwaanne aanana gatso ek'k'eedda laa"u asatuwaa be'eeddino.

³³ He laa"u asatuu, Yesuusa miyyiyaappe shaakettiyyaa wode, P'es'iroosi Yesuusa, «Godaw, hawaan de'iyawe nuw lo"a gidiyaa diraw, heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

³⁴ P'es'iroosi hewaa haasay de'ishshin, shaarii yiide unttunta kammi aggina Yesuusa kaalliyaawanttu yayyeeddino.

³⁵ Shaariyaappekka, «Taani dooreedda ta Na'ay hawaa; I giyaawaa sisite» yaagiyaa k'aalay yeedda.

³⁶ K'aalay sisettowaappe guyyiyaan, Yesuusi bare s'alalaa gidiide beetteedda; unttuntukka yewuwaa barenttu wozanaan oyk'k'iide he wodiyaan ooninneikka ayaanne odibeenna.

9:28 2 P'es'. 1:17, 18 § **9:31 Hayk'k'anawaa:** Giriike mas'aafaa k'ofaan hawaa guussay, «Yesuusi saluwaa biyaawaa»; hawe k'ay I hayk'uwaappe denddiyaawaanne yaatiide saluwaa biyaawaa ubbaa shiishshi oyk'k'eedda k'ofaa.

*Yesuusi Iita Ayyaanaan Oyk'etteedda
Laa"u Asatuwaa Patseedda
(Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)*

³⁷ Wonttetsa gallassi, Yesuusinne heezzu Aa kaalliyaawanttu deriyaappe duge wod'd'iyya wode, c'ora Asay Yesuusanna gakettedda.

³⁸ He wode asaappe itti bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Tamaarissiyaawoo, taw de'iyaawe itti na'aa gido diraw, neeni Aa be'ana mala neena woossay,

³⁹ k'ay iita ayyaanay wozanaa aatsenan denddiide Aa waasissee; doonaana paaroyana gakkanaw Aa kokkorssiide, ubbaa gallassi metootsiyaawaappe attin, Aa elle yeddenna.

⁴⁰ Neena kaalliyaawanttu he iita ayaanaa kessana mala, taani untuntta woossaad; shin danddaybbeykkino» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi zaariide untuntta, «Ammanenna ha wodiyaas desha asaw, taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Ne na'aa haa akkaaya» yaageedda.

⁴² Na'ay yiidde de'ishshin, iita ayyaanay Aa sa'aan oliide kokkorsseedda; Yesuusi iita ayaanaa agga gi na'aa patsiide Aa aabboo zaariide im-meedda.

⁴³ Asay ubbaykka S'oossaa wolk'k'aama wolk'k'aappe denddowaan maalaletteeddino.

*Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa
Odeedda
(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)*

⁴⁴ «Taana Asaa Na'aa, Asay asaa kushiyaan aatsiide immanawaa; hinttenttu ha yewuwaa dogop-pite» yaageedda.

⁴⁵ Shin I giyaawaa untunttu akeekibeykkino. Untunttoo gelenna mala untuntuppe geemmeedda diraw, ha yewuwaa Yesuusa oochchanaw yayyeeddino.

*Ubbaappe Aad'd'iyaawe Ooneeshsha?
Yaagiyaa Ooshaa*

(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

⁴⁶ Aa kaalliyaawanttu, «Nu giddoppe dariyaawe oonee?» yaagiide palumetteeddino.

⁴⁷ Yesuusi untunttu wozanaa k'ofaa eriide, guutsa na'aa ahiide, bare matan essiide,

⁴⁸ «Ha guutsa na'aa ta suntsaan mokkiyaawe ooninne taana mokkeedda; k'ay taana mokkiyaa ubbay, taana kiitteedda ta aabba mokkee. Hinttenttu ubbaappe guus's'iyaawe ubbaappe dara» yaageedda.

*Hinttenttu Giyaawaa P'alk'k'enna
Uray Hinttenttu Bagga*

(Mar. 9:38-40)

⁴⁹ Yohaannisikka zaariide, «Godaw, itti Asay ne suntsaan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda.

⁵⁰ Shin Yesuusi Aa, «Hinttenttu giyaawaa p'alk'k'ennawe hinttenttu bagga gidiyaa diraw, Aa diggoppite» yaageedda.

*Sammaariyaa Katamaa Asatuu Yesuusa
Mokkanaw Koyyibeykkino*

⁵¹ Yesuusi saluwaa biyaa wodii matina, bare wozanaa k'ofaa Yerusaalamekko zaareedda.

⁵² Bareppe sintsaw ubbaa yewuwaa giigissana mala, kiitettiyaa asaa Sammaariyaa katamaa kiit-teedda.

⁵³ Shin I Yerusaalame baanaw denddeedda diraw, Asay Aa mokiibeykkino.

⁵⁴ Aa kaalliyaawanttu Yaak'oobinne Yohaannisi hewaa be'iide, «Godaw, nuuni Eelaasi ootsowaadan,* tamay saluwaappe yiide untuntta maanaadan s'eesana mala koyyay?» yaageeddino.

⁵⁵ Shin Yesuusi guyye simmiide, untuntta seereedda.†

⁵⁶ «Taani, Asaa Na'ay, asaa shemppuwaa ashshanaw yoowaappe attin, bayizzanaw yabeykke» yaageedda. Untunttu harasaan de'iyaa k'eeri katamaa beeddino.

*Yesuusa Kaalliyaawantta Gakkiyaa Paac'iyaa
(Mat. 8:19-22)*

⁵⁷ Untunttu ogiyaanna biishshin, itti bitanii Yesuusa, «Godaw, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda.

⁵⁸ Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay, saluwaa kafa-tookka gollii de'ee; shin taani, Asaa Na'ay, gela shemppa akkiyaa sa'ay taw baawa» yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi hara uraa, «Taana kaala» yaageedda.

* **9:54 Eelaas ootsowaadan:** Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan, «Ha asaa wurssanaw» yaagee. † **9:55 Untuntta seereedda:** Itti itti Geeshsha Mas'aafaan de'iyaa biletsay, «Neeni ayi mala ayyaantto, neena erikkii? Asaa Na'ay asaa shemppuwaa ashshanaw yeeddappe attin, bayizzanaw yibeenna» yaagee.

Shin, bitanii, «Godaw, taani kasiyaan baade ta aabba moogana» yaageedda.

⁶⁰ Yesuusi, «Hayk'k'owantta barenttu hayk'k'owanttu moogino; neeni baade, S'oossaa kawutetsaabaa oda» yaageedda.

⁶¹ K'ay hara bitanii, «Godaw, taani neena kaal-lana; shin koyruwaan ta soy asaa baade sarotana» yaageedda.

⁶² Shin Yesuusi Aa, «Booraa goshanaw doommowe ooninne guyye s'eellooppe S'oossaa kawutetsaw bessena» yaageedda.

10

Mishiraachchuwaa K'aalaw Kiitetteedda Asat-uwaa

¹ Hawaappe kaala Goday hara laappun tammu* asaa suntsiide laa"uwaa laa"uwaa ootsiide I baanaw de'iyaa katamaa ubbaa kiitteenndda.

² Yesuusi untuntta,
«K'oychchaw gakkeedda katsay dara; kiitettiyyaa Asay guutsa. Simmi k'oyc'ettiyyaa katsaa Goday, k'oychchaw kiitettiyaawantta yeddana mala woossite.

³ Taani dorssatuwaadan wallatuwaa giddo hint-tena kiittay, biite.

9:61 1 Kat. 19:20 * **10:1 Laappun tammu:** Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan, «Laappun tamanne laa"a». Ayihuda wogaan biittaa bollan de'iyaa asaa zeretsay laappun tamma. Shin kase Ec'a Giriike Mas'aafaa biletsaan de'iyaaawe, «Laappun tammanne laa"a». Ooni eri Yesuusi bare k'aalaa alamiyaa yuushshuwaan gatsanaw ha payduwaanna k'ara asaa suntsiide kiittennan aggena yaagiyya k'ofay de'ee. **10:2** Mat. 9:37, 38 **10:3** Mat. 10:16

4 Hinttenttu ogew ayaanne oyk'k'oppite: borssaa, k'arc'c'iitiyaa, c'aammaa, gidinakka oyk'k'oppite; asaana sarotettiidde ogiyaan wodiyaa wurssoppite.†

5 «Hinttenttu geliyaa golle ubbaa kasiyaan, «Sarotetsay ha gollew gido» yaagite.

6 He golliyaan sarotetsaa dosiyaa Asay de'ooppe, hinttenttu sarotay he golliyaan ak'anawaa; koyyennawaa gidoope, hinttenttu sarotay hinttenttoo simmanawaa.

7 He golliyaan untunttoo de'iyawaappe mi-iddinne ushiidde de'ishshite; oosanchchaw Aa dirgguwaa c'iggay koshshee; itti golliyaappe hara golliyaa yuuyyoppite.

8 «Ay katamaanne hinttenttu geliyaa wode, Asay hinttena mokki akkiide mizanaw shiishshowaa ayaanne miite.

9 He katamatin de'iyaa hargganchchatuwaa patsiidde asaw, «S'oossaa Kawutetsay hinttekko mateedda»‡ yaagiide odite.

10 Yewuwaan k'ay ay katamaanne geloode, Asay hinttentta mokki akkenawantta gidoope he kata-maa k'ad'd'aakko kesinnee,

11 «Nuuni hinttena yeellayanaw, haray atto nu gediya bolla de'iyaa hinttenttu

† 10:4 *Asaana sarotettiidde ogiyaan wodiyaa wurssoppite:* He gallasaan garatetsaan ootsiyaa sarotay wodiyaa loytsi miyaa diraw, hawe haasayetteedda. 10:4 Mat. 10:7-14; Mar. 6:8-11; Luk'. 9:3-5 10:7 1 K'or. 9:14; 1 S'im. 5:18

‡ 10:9 *S'oossaa Kawutetsay hinttekko mateedda:* Hawaa guus-say, «S'oossaa Kawutetsay hawaan woy hinttenttu gidдон de'ee» guussaa.

katamaa baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto§; yewuwaan k'ay, S'oossaa Kawutetsay hinttenttukko mateeddawaa erite» yaagite.

¹² Pirddaa gallassi ha katamattippe Sodoomaa katamaa gakkeedda muray kawushanawaa yaa-gaade taani hinttew oday.

Ammanennaan Is's'eedda Katamatuwaa
(Mat. 11:20-24)

¹³ «Aayye new Koraaziine; aayye new Beetesayde; hinttenttun haneedda malaatatuu S'iiroosa katamaaninne Sidoonaa katamaan haneeddentto, hewaan de'iyaa asatuu kayyuwaa mayuwaa mayyiide, bidintsaa bollan uttiide, benippe barenttu nagaraappe simmanawanttashshin.

¹⁴ Hawaa diraw, murettiyaa gallassi hinttent-tuppe aatsiide S'iiroosa katamawunne Sidoonaa katamaw muray kawushanawaa.

¹⁵ Hanne K'ifirinaahoome, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad? Duge Si'ooliyaa wod'd'anaassa.

¹⁶ «Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani giyaawaa sisee; hinttentta is's'iyaa uray taana is's'ee; taana is's'iyaa uray taana kiitteeddawaakka is's'ee» yaageedda.

Aa Kaalliyaawanttu Kiitetteeddasaappe Sim-meeddino

¹⁷ Laappun tammu asatuukka, «Godaw, iita ayyaanatuukka ne suntsaan nuw

§ **10:11 Baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto:** Hawaa guus-say, is'uwaa bessiyaawaa. **10:11** Kit. 13:51 **10:12** Dom. 19:24-28; Mat. 10:15; 11:24 **10:15** Isa. 14:13-15 **10:16** Mat. 10:40; Mar. 9:37; Luk'. 9:48; Yoh. 13:20

azazetteeddino» yaagiidde nashechchaan
simmeeddino.

¹⁸ Yesuusikka untunttoo, «Sees'aanay
walk'k'antsaadan saluwaappe wod'd'ishin
be'aaddi.

¹⁹ Simmi shooshshaanne sogguwaa
yed'd'anaadan hinttenttu morkkiyaa s'alahiyaa
wolk'k'aa s'oonana mala maataa immaaddi.
Hinttentta k'ohanawe ayinneekka de'enna.

²⁰ Gidoppe attin hinttenttu suntsay saluwaa
maziggobiyaan s'aafetto diraw, nashettiteppe at-
tin iita ayyaanatuu azazetto diraw nashettoppita»
yaageedda.

Yesuusi Bare Nashechchaa K'onc'c'isseedda
(Mat. 11:25-27; 16:13-17)

²¹ He wodiyaan Yesuusi Ayaanaa Geeshshaan
daro nashettiide, «Saluwaanne sa'aa Godaw, neeni
ha yewuwaa tamarowantuppenni aad'd'o
eranchchatuwaappe gentsaade, k'eeri naanaw
k'onc'c'isso diraw, neena galatay; Ee, ta Aabboo,
ayaw gooppe, hawaa ootsanaw ne lo'o shene
gideedda.

²² «Ubbaa yewuu taw ta Aabbuppe imetteedda.
Na'ay oonentto Aawuwaappe attishshin ooninne
eriyawe baawa; hewaadankka Aawuu oonentto
Na'aappenne I k'onc'c'issanaw koyyo uraappe at-
tin, haray ooninne eriyawe baawa» yaageedda.

²³ Kaalliiddekka Yesuusi barena kaalliyaawant-
tukko simmi wod'd'iide, untunttu s'alalaa, «Hint-
tenttu be'iyawaa s'eelliyaa ayfatuu anjjetted-
dawannta.

²⁴ Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, c'ora
nabatuunne kaatatuu hinttenttu be'iyawaa

be'anaw amotteeddinoshshin be'ibeykkino;
hinttenttu sisiyaawaakka sisanaw amotteeddino;
shin sisibeykkino» yaageedda.

Asaw K'arettiyyaa Sammaariyaa Bitaniyaa

²⁵ Itti gallassi higgiyaa eriyaawe ittuu Yesu-
usa paac'c'anaw aakko yiide, «Tamaarissiyaawoo,
med'inaa de'uwaa laattanaw, taani ayaa ootsoo?»
yaagi oochcheedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, «Muse higgiyaa mas'aafan
s'aafettowe ayee? Neeni ayaa gaade billay?»
yaageedda.

²⁷ Bitaniikka, «Muse higgiyaa mas'aafay,
«S'oossaa ne Godaa polo ne wozanaappe, polo
ne shemppuwaappe, polo ne wolk'k'aappenne
polo ne k'ofaappe siik'a; hewaadankka ne
laggetsaa akka ne huup'iyaadan dosa» gee»
yaageedda.

²⁸ Yesuusi Aa, «Likke, tumuwaa gaadda; simmi
neenikka hawaa ootsa; de'uwaan de'anaassa»
yaageedda.

²⁹ Muse higgiyaa tamarissiyaa bitanii k'ay
barena s'illo ootsanaw koyyiide Yesuusa,
«Hanoshshin, ta laggetsay oonee?» yaagiide
oochcheedda.

³⁰ Yesuusi zaariide, «Itti bitanii Yersaalameppe
Iyyarkko biidde de'ishshin, ogiyaa bollan paan-
natuu Aa demmiide, Aa mayuwaa k'aarowaappe
guyye shoc'iide, hayk'k'anaw pollu goode oliide
beeddino.

³¹ K'oppennaan itti k'eesay he ogiyaanna
bide'iyaawe, shoc'ettiide kunddeedda bitaniyaa

be'eedda wode, ayaanne ootsenaan miyyiyaanna aad'd'iide beedda.

³² Hewaadankka itti Leewii he ogiyaanna bide'ee. Ikka bitaniyaa be'iide, miyyeti aad'd'eedda.

³³ Shin Sammaariyaa asaa gideedda itti bitanii, he baggana aad'd'iidde, ha bitaniyaakko yeedda. Aa be'eedda wode aw k'aretteedda.

³⁴ Aakkokka shiik'iide, zayitiyaanne woyniyaa eessaa* Aa maytsaan tigiide, k'achcheedda. Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imatsay ak'iyaa golliyaa akki beedda; hewaan bid'ayiidde naageedda.

³⁵ Wonttetsa gallassi guutsa biraa bare ki-isiyaappe kessiide, imatsay ak'iyaa golliyaa go-daw immiide, «Ha bitaniyaa taw loytsa bid'ayaa; hawaappe daruwaa neeni kessooppekka, taani simmiyaa wode new c'iggana» yaageedda.

³⁶ «Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa kushiyan shoc'ettiide kunddeedda bitanew, lagge gideeddawe hak'awaa malatii?» yaageedda.

³⁷ Higgiiyaa tamarissiyaawekka, «He aw k'arettowaa» yaageedda.

Yesuusikka Aa, «Simmi baade neenikka hewaadan ootsa» yaageedda.

Yesuusi Marttinne Mayraami Soy Beedda

³⁸ Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ogiyaa biidde, itti heeraa garssa gakkeedda. Hewaan

10:33 2 Od. 28:15 * **10:34 Zayitiyaanne woyniyaa eessaa:** Ooratsa C'aak'uwaa wodiyaan hawanttu d'alliyaawantta geetetti-ide akettiino. Ubbaa hawaan s'aafetteedda zayitii, ooratsa d'aliyaa malaataa geetettee. Yak'. 5:14 s'eellite.

Martto geetettiyaa itti mishiratta bare gollen mokkaaddu.

³⁹ Iziwukka Mayraamo geetettiyaa michchata de'aw; hennakka Yesuusa gediya mataan uttaade, I odiyaawaa hayzzaadde de'aw.

⁴⁰ Martta k'ay soybaa giigissaadde daabura de'aw; hewaa diraw Yesuusakko shiik'aade, «Hanna ta michchata, kiitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka labbanoodde s'eellaadde c'o'u gay? Hayyanaa taana maaddanaadan iziw oda» yaagaaddu.

⁴¹ Yesuusikka zaariide izo, «Marttee, Marttee, neeni c'ora yewuwaa k'oppaadde hirggaa; k'aykka metootaa.

⁴² Shin kosshiyaawe ittibaa; Mayraama bareppe ooninne akka lo'obaa dooraaddu» yaageedda.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarisseedda (Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de'ee. Woosaa wurssowaappe guyye Aa kaalliyaawantuppe ittuu, «Godaw! Yohaannisi barena kaalliyaawantta woosaa tamarissowaadan, nu-unakka neeni waagi woossanentto tamarissa» yaageedda.

² Ikka untuntta, «S'oossaa woossiidae yaagi woossite:

« «Saluwaan de'iyaa nu aabboo,
ne sunsay anjjetto;
ne kawutetsay yo;

ne shenii saluwaan hanowaadan saankka hano;

³ Gallassaan gallassaan koshshiyaa k'umaa, nuw hachche imma;

⁴ Nuuni nuuna naak'k'eeddawanttuwaa, ubbaa atto goowaadan, neenikka nu naak'uwaa atto yaaga; nuuna iitaappe naagappe attin, paac'iyaaan gelissoppa»

yaagite» yaageedda.

⁵ K'aykka Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hinttenttuppe ittoo siik'o laggii de'into giddo bilahiyaan aakko yiide, «Ta siik'o laggew, taw heezzu sooluwaa tal"a;

⁶ Ayaw gooppe, itti ta laggetsay yiina Aa miziyaawaa d'ayaad» yaagi woosseedda goytte.

⁷ Bare gollen de'iyaa Aa siik'o laggii soyippe haasayiide, «Taana metootsoppa; penggii k'ashetteedda; tanaanaykka taananna giseeddino; hewaa diraw taani denddaade new ayinne immanaw danddaykke» gaanawee?

⁸ Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, I aw siik'o laggiiyaa gido diraw, immennenttonneekka un"etso diraw I koyyiyaawaa ubbaa immee.

⁹ Hawaa diraw, «Woossite, hinttenttookka imet-tanawaa; koyyite, demmanita; kariyaa yiide s'eesite, hinttenttoo dooyettanawaa» yaagay.

¹⁰ Gaasuukka, woossiyaa ubbay akkanawaa; koyyiyaay uraykka demmanawaa; kariyaa yiide s'eesiyaa uraw, penggii dooyettanawaa.

¹¹ «Hinttenttu giddoppe bare na'aw, moliyaa woossina shooshshaa, k'umaa imma giina shuchchaa immiyaa aawuu de'ii?

¹² Woy k'uuk'ulliyaa woossina sogguwaa im-miyee?

¹³ Hinttenttu iita gidi de'iidde hinttenttu naanaw lo"obaa immiyaawaa erooppe, yaatina saluwaan de'iyaa hinttenttu aawuu barena woossiyaawanttoo Ayaanaa Geeshsha wooti darissiide immanddeeshsha?» yaageedda.

Yesuusanne Bi'eel-Zebuula
(Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27)

¹⁴ Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaappe duudis-siyaa ayaanaa kessowaappe guyye duude bitanii haasayaa doommina, Asay maalaletteedda.

¹⁵ Shin untuntuppe ittuu ittuu, «Gaaleenatuwaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli aw wolk'k'aa immina gaaleenatuwaa kessee» yaageeddino.

¹⁶ Ittuu ittuu k'ay Yesuusa paac'c'anaw saluwaappe malaataa bessanaadan aappe koyyeeddino.

¹⁷ Shin Yesuusikka untunttu k'ofaa eriide unt-tunta hawaa yaageedda: «Bare giddon shaaket-tiyaa kawutetsay ubbay d'ayanawaa; shaaket-tiyaa golliikka kunddee.

¹⁸ Yaatina Sees'aanaa kawutetsay bare giddon shaakettooppe Aa kawutetsay wooti ek'k'anawee? Hinttenttu taana, «S'alahiyaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli new wolk'k'aa immina kessaa» yaagi haasayiita.

¹⁹ Simmi taani bi'eel-zebuula wolk'k'aan gaaleenatuwaa kessiyaawaa gidoope hinttenttu naanay O wolk'k'aan kessanawanttee? Hawaa

gidiyaa diraw, untuntu hinttentu bolla
pirdiyaawantta gidanawantta.

²⁰ Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe
S'oossaa wolk'k'aanna gidoope, simmi S'oossaa
kawutetsay hinttentukko yeeddawaa erite.

²¹ «Wolk'k'aama Asay bessiyaawaadan minniide
bare golliyaa naagoope, Aa shaluu loytsi naaget-
tanawaa.

²² Yewuwaan k'ay aappe minuwaa dariyaawe
yiide Aa k'ohooppenne s'oonoope I ammanet-
teeda tooraanne gondalliyaa aappe wotsi akki-
ide, aw de'iyaa miishshaa gishetti akkee.

²³ «Ta bagga gidennawe taananna ek'ettee;
taananna shiishshi beennawekka laalee.

Tuna Ayyaanay Kase Yeggi Beedda
Asaakko Simmiide Yiyaa Gaasuwa
(Mat. 12:43-45)

²⁴ «Tuna ayyaanay asaappe kaseedda wode,
barew shemppiyaa sa'aa koyyiide, haatsay bant-
tasaanna aad'd'i bee. Shemppiyaa sa'aa dem-
mennaan attoope, «Taani kase yegga kaseedda ta
golliyaa simmana» yaagee;

²⁵ simmiyaa wodekka gollii pitettiide giigowaa
demmee.

²⁶ Hewaappe kaala, biide haraa aappe iita
laappu tuna ayyaanatuwaa akki yaa geliide,
hewaan de'iino; he bitaniyaa de'uu koyrowaappe
kaallawe iitowaa gidee» yaageedda.

²⁷ Yesuusi hawaa haasay de'ishshin, itti mishi-
ratta c'ora asaa giddoope bare kooshshaa d'ok'k'u
ootsaade, «Neena yeleeeddawunanne d'antseedda
ne daaya anjjetteddawunno» yaagaaddu.

²⁸ Yesuusi k'ay, «Anjjetteddawanntu S'oossaa k'aalaa sisiide azazettiyaawantta» yaagi zaareedda.

S'oossaappe Oosetto Malaataa

(Mat. 12:38-42; Mar. 8:12)

²⁹ C'ora Asay shiik'o wode Yesuusi, «Ha yeletay iita; ooratsa malaataa koyyee; shin nabiya Yoon-aasa malaataappe haray imettenna.

³⁰ Gaasuukka Yoonasii Nanawe katamaa asaw malaataa gidowaadan, Taani, Asaa Na'aykka, ha yeletaw malaataa gidana.

³¹ Away mokkiyaasaa s'eelliyaa wode, ushechcha duge bagganna de'iyaa gadiyaa kaatatta Solomonew de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw biittaa gas'aappe yeedda diraw, pirddaa wode ha yeletaan dendaade pirddanawunnu; be'ite, Solomoneppekka aad'd'iyaaawe hawaan de'ee.

³² Nanawe Asay pirddaa wode hinttenttu bolla dendaade pirddanawantta; ayaw gooppe, unt-tuntu Yoonasii odowaa sisiide barenttu nagaraa paas'i simmeedda diraassa; be'ite, Yoonasappe aad'd'iyaaawe hawaan de'ee.

Bollaa Poo'issiyaa S'omppiyaa

(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ «Soy geliyaa asaw poo'anaadan, S'omppiyaa s'omppiide d'ok'k'asaan wotsanaappe attin, geemasaan woy poo'uwwa kammiyaa yewuwaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa.

³⁴ Ne asatetsaw ne ayfii s'omppiyaa mala; ne ayfii pas'a gidoope ne kumentsaa asatetsaykka poo'uwaa demmee; shin ne ayfii harggoope ne kumentsaa asatetsaykka d'umaa.

³⁵ Akeeka; hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de'iyaa poo'uu d'umennaadan naagetta.

³⁶ Simmi ne asatetsay ubbay poo'uwaan kumeeddawaa gidooppenne, d'umeedda asatetsay neenan baynnawaa gidoope, ne asatetsay ubbay, s'omppii bare poo'uwaa ne bollan poo'issiyaawaadan, ne bollan wagagga poo'uwaa gidanawaa» yaageedda.

Yesuusi Parisaawatuwaanne Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawantta Kunaaneedda

(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luk'. 20:45-47)

³⁷ Yesuusi haasayaa wurssowaappe kaala, itti Parisaawe bitanii bare gollen k'umaa maanaadan ataalleedda; Yesuusikka ittippe geliide gaytaan utteedda.*

³⁸ Parisaawiikka Yesuusa k'umaa maanaappe kasiyaan kushiya meec'etti beennawaa be'iide maalalettina,

³⁹ Godaykka, «Hinttenttoo Parisaawatoo, s'uu'aanne shaataa bolla bagga geeshshiita; shin hinttenttu garssay uuziyaaninne iitatetsaan kumeedda.

⁴⁰ Hinttenttoo eeyatoo! Bolla bagga med'd'eeddawe garssaa med'd'ibeennee?

⁴¹ Shin hinttenttu s'uu'aaninne shaataa garssan de'iyaaawaa hiyyeesatoo immite; he wode ub-babaykka hinttew geeshsha gidanawaa.

* **11:37 Gaytaan utteedda:** K'umaa maanaw utteedda guussa.

⁴² «Shin hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, anuugaappenne s'alotiyaappe, aguppiyaa do'uwaappe, tammu kushiyaappe itti kushiya S'oossaw immiita; shin tumu pirddaanne S'oossaa siik'iyaaawaa hinttenttu aggiita. Yewuwaan k'ay hewaa aggenaan hawaa ootsanaw bessee.

⁴³ «Hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonkka bonchcho sarotaa koyyiita.

⁴⁴ «Asay erennaan bollanna hamettiyaa beetena duufuwaa malatiyaa diraw hinttew aayye!» yaageedda.

⁴⁵ Muse higgiyaa tamarissiyaawantuppe ittuu, «Tamarissiyaawoo, neeni hawaa yaaga haasayo diraw nuuna boraadda» yaagi zaareedda.

⁴⁶ Yesuusi, «Hinttenoo higgiyaa eriyaawanttoo, henttew aayye! Ayaw gooppe, Asay tookkiide danddayenna dees'o tookuwaa haraa toossiita; shin hinttenttu hintte huup'ew birad'd'iyankka bochchikkita.

⁴⁷ «Hinttenttu aawotuu wod'eedda nabatuwaa duufuwaa loytsiyaa diraw hinttew aayye!

⁴⁸ Simmi hinttenttu aawotuu nabatuwaa wod'ina, hinttenttu untunttu duufuwaa bollan golliyaa kees's'iyaa diraw, Nabatuwaa oosuu lo"a yaagiide, untunttuwaa markkattiita.

⁴⁹ Hawaa diraw, S'oossaa aad'd'o eratetsay, Taani nabatuwaanne Yesuusi kiittowantta untunttukko kiittana; untunttukka hewantuppe it-

tuwaa ittuwaa wod'anawantta; ittuwaa ittuwaa metootsanawantta yaageedda.

⁵⁰ Hawaa gidiyaa diraw, ha alamii med'ettoodeppe doommiide gukkeedda nabatuwaa suutsaw ha yeletay ooshettee.

⁵¹ Aabeelappe doommiide yarshshuwaasaap-penne geeshsha golliyaappe gidduwaan gukkeedda Zakkaraasa suutsaa gakkanaw koyettee.[†] Ee! Taani gay; ha yeletay hawoo ooshettiyaawaa.

⁵² «Hinttenttoo Muse higgiyaa eriyaawanttoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe eraa penggiyaa dooyiyaa k'ulppiyaa akkeedditaa. Hinttenttu hintte huup'ewukka gelibeykkita; k'ay gelanaw koyyiyaawanttakka diggeedditaa» yaageedda.

⁵³ Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyaan, higgiyaa taaarissiyaawanttunne Parisaawatuu Aa ooshaan urgguntsusaanne ek'ettussaa doom-meeddino.

⁵⁴ Aa doonaappe lo"ennabay kesooppe oyk'k'anaw geeddiino; shin demmibeykkino.

12

Lo"a Malatiyaa Iitatetsaappe Naagettana Mala Seeraa
(Mat. 10:26, 27)

[†] **11:51** Ayihudatuwaa Mas'aafatuwaa garssan doometsaa mas'aafay koyro mas'aafaa. Ikka, Aabeeli asaa ubbaappe koyruwaan ishay Aa wod'eeddawaa odee. Ayihudatuwaa Geeshsha Mas'aafatuwaan wurssetsaa mas'aafay Laa'entsiyaa Oduwaa Mas'aafaa. He mas'aafaan Zakkaraasi wurssetsaan hayk'k'eeddawaa odiyaa diraassa Luuk'aasi Aabeelappe Zakkaraasa gakkanaw geeddawe.

¹ He wodiyaan c'ora sha"aan paydettiiyaa Asay ittuu ittuwaa yed'd'ana gakkanaw shiik'i de'ishshin, Yesuusi barena kaalliyaawanttoo koyro odanaw doommiidde, «Parisaawatuwaa irshshuwaappe naagettite; hawekka lo"a malatiyaa untunttu immiyaa iita timirttiyaa.

² Shin ayaaninne kameteedda yewuu k'onc'c'iyaa kesennaan attena; k'aykka geemmeedda yewuu erettennaan attena.

³ Hewaa diraw hintte d'umaan haasayowe ubbay, gallassi poo'uwaan sisettanawaa; hinttenttu Asay baynnasaan hini giso golliyaan haytsaan saasukkowe ubbay d'ok'k'u geedda sisettiiyaa k'onc'c'esaan awaayetanawaa.

Itti S'oossaa S'alalaw Yayana Bessee
(Mat. 10:28-31)

⁴ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttew yaagay; ha"i ashuwaa wod'iyaawantta, hewaappe kaala k'ay ayaanne ootsanaw danddayennawantta yayyoppite.

⁵ Yewuwaan k'ay hinttenttu oossi yayyanaw bessinto taani hinttentta erissana; hewekka wod'owaappe guyyiyaan gaannamiyan olanaw maatay de'iyaa S'oossaa s'alalaw yayyite; Ee, aw yayyite yaagay.

⁶ «Ichcheshu suunniyaa kafatuu santtimiyaan shamettikkinooyye? Hewanttuppe ittinnonne usa S'oossay dogenna.

⁷ Shin haray atto hinttenttu huup'iyaan de'iyaa binnaanay ubbaykka paydetteeddawaa; hawaa

diraw yayyoppite; hinttenttu c'ora suunniyaa kafatuwaappe dariita.

Yesuusan Ammaniyaawanttanne Aa Is's'iyaawantta

(Mat. 10:32, 33; 12:32; 10:19, 20)

⁸ «Taani hinttew oday; tabaa asaa sintsan markkattiyaawoo oossinne Taanikka Asaa Na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan markkattana;

⁹ shin asaa sintsan taana kaddiyaawantta taanikka asaa na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan kaddana.

¹⁰ «Ta bolla, asaa na'aa bolla, boriyaa k'aalaa haasayiyaawe de'ooppe Aa naak'uu atto geetettana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla boriyaa k'aalaa haasayiyaawe de'ooppe k'ay Aa naak'uu atto geetettenna.

¹¹ «Asay hinttentta Ayihude woossiyaa golliyaakko, gadiyaa ayissiyaawanttukkonne maatay de'iyaawanttu sintsa pirddaw shiishshiyaa wode, «Waagi zaaraneeshsha? Woy ayaa giide haasayaneeshsha?» yaagiide hirggoppite;

¹² ayaw gooppe, hinttena Ayaanaa Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw bessiyaabaa tamarissanawaa» yaageedda.

Dure Bitaniyaa Boozatetsaa Odiyaa Leemisuwaa

¹³ Asaa garssappe itti bitanii Yesuusa, «Tamaaris-siyaawoo, nu aabbu hayk'k'ina nuuni laattana mala

atteeddabaa, taw gishana mala hayya godo ta ishaw oda» yaageedda.

¹⁴ Yesuusi k'ay, «Ha bitanew, hinttenttu bollan pirddiyaawaa gidanaadanne hewaa hinttew gishanaadan taana oonee suntseeddawe?» yaageedda.

¹⁵ Gujjiidekka ubbatuwaa, «Asaa shemppoo shaluwaa duretetsay de'uwaa immenna diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe naagettite; duretetsaa amuwaa ubbaappekka hinttena naagite» yaageedda.

¹⁶ Kaalliidekka hawaadan yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda: «Aw de'iyaa biittay darissiide katsaa mokkeedda itti dure bitanii de'ee.

¹⁷ Ha bitanii, «Taw ta katsaa wotsanaw gidiyaa sa'ay banttawaa diraw ayaa ootsooshsha?» yaagiide, bare wozanaan k'oppeedda;

¹⁸ hawaadan yaagi maleedda; «Taani wootane gooppe, taw de'iyaa yeesiya kolaade, hara aakkiyaa yeesiya med'd'ana yaagiide maleedda; hewaan ta katsaanne taw de'iyaa miishshaa ubbaa wotsana.

¹⁹ Yaataade taana, «Ne kaac'ay daro lo'a; new daro wodiyaw gidiyaa mas'uwaa shiishshaadda; simmi shemppaade ma, usha, nashetta» gaana» yaageedda.

²⁰ «Shin S'oossay Aa, «Ha boozaw, hachche k'amma neeni hayk'k'a. Yaatina ha neeni shiishsheedda mas'uu ubbay oossi gidanawee?» yaageedda.

²¹ «Barew biittaa bollan shaluwaa shiishshiyaawe, S'oossaa sintsan k'ay mank'k'o gideedda Asay ha bitaniyaa mala» yaageedda.

*Ubbaa Wode S'oossaan Ammanettussaa
Koshshee
(Mat. 6:25-34)*

²² Hawaappe kaala Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hawaa diraw, ta hinttew oday: hinttenttu pas'a de'anaw ayaa maanee? Hinttenttu bollaw ayaa mayyanee? yaagiide hirgoppite.

²³ «Gaasuukka, shemppuu k'umaappe, k'ay asatetsay mayuwaappe aad'd'ennee?

²⁴ Ane k'uuratuwaa s'eellite; untunttu zerikkino; c'akkikkino; untunttoo katsaa shiishshiyaa sa'ay woy yeesii baawa; hanoppe attin, untuntta S'oossay mizee; hinttenttu kafatuwaappe daroppe darikkitee?

²⁵ Hinttenttuppe darii k'oppiide daro wodiya de'anaw danddayiyaawe oonee?

²⁶ «Simmi hinttenttu ha laafabaa ootsanaw danddayennawantta gidoope ayaw harabaw hirgettiitee?

²⁷ C'iishshatuu wooti dic'c'iinontto ane s'eellite; untunttu kiitaan daaburikkino; puuttuwaa suk'k'ikkino; gido shin taani hinttew odiyaawe, Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa* gidiide, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaanne mayyibeenna.

²⁸ Hinttenttoo laafa ammanuu de'iyaawanttoo, yaatooppe S'oossay hachche beettiide, wontti tamaan ees's'anaw olettiyaa, denbbaan doliyaa

* **12:27** *Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa:* Ayihuda Asay Solomone bare de'eedda laytsaa ubbaan daro duretetsaan de'eedda giide k'oppiino. **12:27** 1 Kat. 10:4-7; 2 Od. 9:3-6

maataa hawaadan mayzziyaawaa gidooppe, hinttentta wootiide untuntuppe aatsiide mayzzennee?

²⁹ «Hawaa diraw, «Ayaa maanee? Ayaa ushanee?» yaagiide ubbaa wode koyyoppitenne hirggoppite.

³⁰ Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyaan de'iyaa S'oossaan ammanettena Asay hirggettiino. Hinttenttoo hawe ubbay kosshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttenttu aawuu eree.

³¹ Hewaa haniyaawaa aggiide, S'oossaa kawutetsaa koyyite; I hinttentta kosshiyaawaa ubbaa immanawaa.

*Sa'aan Bare Duretetsaan
Ammanettowe Saluwaan Waanii?
(Mat. 6:19-21)*

³² «Hinttenttu guutsa gidinttonne, saluwaa hinttenttu aawuu bare kawutetsaa hinttenttoo immanaw nashetteedda diraw yayyoppite.

³³ «Hinttew de'iyaaawaa zal'iide mank'k'oo immite; kayisuu shiik'ennasaan, bil"aykka meenasaan, saluwaan wurennaa miishshaa dagayidde, ec'enna k'arc'c'itatuwaa hinttenttu huup'ew wotsite.

³⁴ Ayaw gooppe, hinttenttu wozanay hintte miishshay de'iyaa saan de'anawaa.

Mino Oosanchchaa

³⁵ «Hintte s'eessay danc'c'ettowaa, hintte s'omppiikka poo'eeddawaa gido.

³⁶ Hinttenttukka, barenttu Goday yiide peng-giyaa k'os'siyaa wode, ellekka dooyyanaw bul-lachchaappe simmana gakkanaw naagiyaa oo-sanchchatuwaa malatite.

³⁷ Barenttu Goday soy yeedda wode beegotti de'ishshin demmiyaa he oosanchchatuu anjjet-teeddawantta. Taani tumuwaa gay; I untuntta, «Uttite» giide, bare danc'c'uwaa minisiide untunt-too k'umaa aatsiide shoobbanawaa.

³⁸ Goday hekka bilahiyaan woy hekka bilahiyaappe kaala yeedda wode, beegottiide genc'c'i naagiidde beettiyaa k'oomatuu anjjetteddawantta.

³⁹ Hawaa k'ay erite; kayisuu ay saatiyaan yinto golliyaawuu erinto, gollii bookettiyaa wode c'o'u giide s'eellennashshin.

⁴⁰ Asaa na'ay k'oppenna saatiyaan yaanawaa; hinttenttu giigetti naagite» yaageedda.

⁴¹ P'es'iroosikka «Godaw, ha leemisuwaa neeni odiyaawe nu s'alalaassee haraa ubbawukka it-tippe oday?» yaageedda.

⁴² Godaykka, «Simmi untunttu bare soy asaw k'umaa immanaw bessiyaa saatiyaan immana mala, Aa goday suntsiyaa ammanetteedanne er-anchcha miziyaa k'oomay oonee?» yaageedda.

⁴³ Goday simmiyaa wode hawaadan kiitettiina demmiyaa k'oomay I anjjetteddawaa.

⁴⁴ Taani hinttew tumuwaa oday; de'iyaa mas'uwaa ubbaa bollan Aa sunsanawaa.

⁴⁵ Yewuwaan k'ay he k'oomay, «Ta goday elle yeenna; gam'anawaa» yaagi bare wozanaan k'oppooppenne attumanne mac'c'a k'oomatuwaa

shochchaa doommooppe, k'aykka koyyowaadan muussaanne ushshaa, matsottussaakka doommooppe,

⁴⁶ he k'oomaa goday, I k'oppenna gallassinne sid'ibeenna saatiyaan yaanawaa; he wodiyaan Aa k'ans's'ereetsiide, Aa gishuwaa kaac'aakka amanennawanttunna ittisaa udanawaa.

⁴⁷ Bare godaa sheniyaa eriide giigennawenne Aa sheniyaaadan kiitettenna k'oomay, I iita d'oobaa d'oobettanawaa.

⁴⁸ Eribeennawe k'ay d'oobettanaw bessiyaawaa ootseeddawe, guutsaa d'oobettee. Darobay imettedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyettee; wolk'k'aama hadaray imettowaappe, aappe darisiide koyettee.

⁴⁹ Yesuusi, «Taani yeeddawe, ha sa'aa bolla tamaa satsanaassa; ha"ikka ees's'eeddentto, taana ay keena nashechchanaweeshsha.

⁵⁰ Taani s'ammak'ettana metuwaa s'ink'k'atay polettana gakkanaw waanaade un"ettaytaa!

⁵¹ Ha sa'aa taani yeeddawe, sarotetsaa ahanaassa malatiiyee? Hinttew malatoppo. Taani yoowe, sarotaw gidennaan shaakkanaassappe attin.

⁵² Ayaw gooppe, ha"ippe doommuna itti golliyaan de'iyaa ichcheshu asatuu shaakettanawantta; heezzatuu laa"atuwaa bolla, laa"atuukka heezzatuwaa bolla denddiide walak'ettanawantta.

⁵³ Aawuu na'aa bolla, na'aykka aawuwaa bolla, aata naatti bolla, naattakka aatti bolla, bollotatta na'aa machchi bolla, na'aa machchakka bollotatti

bolla, walassaan denddiide shaakettanawantta»
yaageedda.

Wodiyaa Hanotaa Eruwaa

(Mat. 16:2-3)

⁵⁴ K'aykka Yesuusi asaw, «Away wulliyaa baggana hintte shaariyaa be'ooppe, «Ha'i ha saatiyaan hekko wolk'k'aama iray bukkana hanee» yaagiita; tumukka k'ay bukkee.

⁵⁵ Duge baggana c'arkkuu c'arkkoode, «Hachche shammanawaa» yaagiita; geetettowaadankka k'ay hanee.

⁵⁶ Hinttenoo lo"a malatiyaa iitatoo, sa'anne saluwaa s'eelliide, hananawaa eriita; shin ha wodiyaabaa wooti eranaw danddaykkitee?

Sigatetsaabaanne Mootuwaabaa

(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ «Wode hinttenttu s'illo gideedda yewuwaa hinttenttoo ayaw pirddikkitee?

⁵⁸ Ne morkkiyaanna ittippe pirddiyaa daanna sintsan shiik'anaw boode, biro ogiyaa bolla de'ishshin sigetta digga. Hewe d'ayooppe neena goochchiide pirddiyaa daannaakko afana; daannaykka polisew aatsi immanawaa; polisii k'asho gollen yegganawaa.

⁵⁹ Taani new odiyaawe, wurssetsaa ac'uwaa c'iggana gakkanaw hewaappe kesakka» yaageedda.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbay D'ayana

¹ He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide P'ilaas'oosi Galiilaa asaa wod'iide untunttu su-utsaa jaarshshuwaanna ittippe walakkeeddawaa aw odeeddino.

² Yesuusikka zaariide, «Hawanttu Galiilaa asatuu hayk'k'eedda diraw, yaatina untunttoo hara Galiilaa asaa ubbaappekka aad'd'iide nagaranchchatuwaa gidowantta malatiinoo?

³ Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan k'ay hintte nagaraa paas'iide nagaraappe simmennaan is's'ooppe, hinttenttu ubbatuukka hawaadan hayk'k'iita.

⁴ Woy Salihooma gimbbii untunttu bolla kunddiide, wod'eedda tammanne hosppun asatuwaa Yerusaalamen de'iyaawanttu ubbaappe aad'd'iide naak'k'owantta malatiinoo?

⁵ Hawaadan gidenna yaagay; yewuwaan k'ay nagaraa paas'ana d'ayooppe ubbatuukka hawaadan bayanita» yaageedda.

⁶ Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaa odeedda, «Itti bitanew woyniyaa turaa goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyaa ayfii meetettiyaa mitsatta de'aw; he bitaniikka mitsatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe, ayinneekka ayfiyaa demmibeenna.

⁷ Woynniyaa turaa naagiyaawaa I, «Taani ha balasiyaa geetettiyaa mitsattippe ayfiyaa demmanaw heezzu laytsaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa diraw deka dentsa digga; ayaw biittaa c'oo melissay?» yaageedda.

⁸ Naagiyaawekka zaariide, «Godaw, taani I yushshuwaa harumanawunne pituwaa olanaw, ha laytsaa s'alalaw basha.

⁹ Sintsaw ayfooppe lo"a; shin ayfenaan is's'ooppe dekettu» geedda» yaageedda.

*Yesuusi K'uuna Mishiratto Sambbata
Gallassaa Patseedda*

¹⁰ Yesuusikka itti Sambbataa gallassi Ayihuda woosa gollatuwaappe ittuwaan tamaarissi de'ee.

¹¹ Hewaanikka tammanne hosppun laytsaa kumentsaa tuna ayyaanay k'uunisseedda mishiratta de'aw. Izakka suuraade ek'k'anaw ayinne dand-dayabeykku.

¹² Yesuusikka izo be'eedda wode s'eesiide, «Ha mishirattee, ne harggiyaappe pas'aadda» yaageedda.

¹³ Yesuusi bare kushiya izi bolla wotsina, he wode suura sitti ga ek'k'aade bare S'oossaa galataaddu.

¹⁴ Shin Ayihuda woosa golle kaappuu k'ay Yesuusi Sambbataan patseeddawaa diraw hank'k'etti zaarowaashshin asatuwaa, «Kiitettanaw bessiyaa usuppun gallassatuu de'iino; he gallassatun yiide pas'iteppe attin Sambbataan gidenna» yaageedda.

¹⁵ Godaykka zaariide, «Ha lo"a malatiyaa iita asatoo, hinttentuppe ittuukka Sambbata gallassi booraa magaduwaappe woy hariyaa gaas'aataappe billiide haatsaa ushshanaw afennee?

¹⁶ Hanna Abraahaamo yaraa gideeddawunna, tammanne hosppun laytsaa kumentsaa s'alahii k'achcheeddawunna sambbata gallassi he k'ashuwaappe biletanaw bessekkee?» yaageedda.

¹⁷ Hawaa odeedda wode ek'ettiyaawanttu ubbay yeellateeddino; Asay ubbay k'ay I ootseedda maalalissiyaa oosuwaan ubbaan nashetteeddino.

Sannaafic'iyaa Ayfiyaa Zeretsaa Leemisuwaa

¹⁸ Yesuusikka, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatii? I ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?

¹⁹ S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetetiyyaa k'eeri mitsatti ayfiyaa malatee. He mitsatti ayfiyaa Asay akkiide goshshaa garssan zereedda; zerettoonna dic'c'aade wogga mitsaa gidaaddu; yaatina saluwaa kafatuukka izi aac'aa bolla barenttoo golliyyaa kees's'eeddino» yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Mat. 13:33)

²⁰ Yesuusikka zaariide, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?

²¹ Itti mishiratta heezzu keriyaa d'iiliyaa akkaade, munak'k'eedda munak'ay ubbay denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

Un'a Penggiyaabaa
(Mat. 7:13, 14, 21, 22)

²² Hewaappe kaala Yesuusi Yerusaalame biide, wogga katamaaninne k'eeri katamaan de'iyaa asaa taaarissiidde aad'd'eedda.

²³ He wode itti bitanii shiik'iide Aa, «Godaw, S'oossaa pirdaappe attiyaawanttu guutsa asaa s'alalee?» yaageedda.

Hewaappe guyye Yesuusi untuntta,

²⁴ «Taani hinttenttoo oday; un'a penggiyaanna gelanaw baas'etite. C'ora Asay gelanaw koyyiino; shin danddaybbeykkino.

²⁵ Golliyaawuu denddiide, ifitsaa k'achchowaappe guyye hinttenttu karen ek'k'iide, «Godaw, Godaw, nuw dooyaarikkii» yaagiide s'eessaa doommiyaa wode, ikka zaariide, «Hak'appe yeeditentto, taani hinttentta erikke» yaaganawaa.

²⁶ «He wode hinttenttu, «Nuuni neenanna it-tippe meeddo; usheeddo; neeni nu heerankka tamarissaadda» yaaganawantta.

²⁷ «Yesuusi k'ay, «Taani hinttenttoo oday; hinttenttu hak'appe yeeditentto, taani hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu ta mataappe haakkite» yaagaanawaa.

²⁸ «Abraahaamo, Yisaak'i, Yaak'oobinne nabatuu ubbay hinttenttu karen ek'k'ishshin, S'oossaa kawutetsaan de'iyaa wantta hinttenttu be'iyaa wode, hinttenttoo yeekonne achchaa d'ak'uwaa gidanawaa.

²⁹ «Asay away doliyaasaappenne wuliyaasaappe, k'ay killibaggappenne hirkkibaggappe yiide, S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiino.

³⁰ Be'ite; guyyeteeddawanttu, sintsatanawantta; sintsateeddawanttu k'ay guyyetanawantta» yaageedda.

Yesuusi Yerusaalamen Ootseeddabaa
(Mat. 23:37-39)

³¹ He wode Parisaawatuwaappe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, «Heroodise neena wod'anaw

koyyiya diraw, hawaappe ba digga» yaageed-dino.

³² Yesuusi zaariide, «Biide he worakanaw, ḥachchenne wontti iita ayyaanatuwaa kessana; hargganchchatuwaakka patsana; heezzentso gallassi ta oosuwaa wurssana» yaagite.

³³ Hanoppe attin nabii Yersaalameppe harasaan hayk'k'anaw bessena diraw, taani hachche, wonttinne wonttipeeshi ogiyaa bolla de'anaw bessee.

³⁴ «Yersaalame katamaa asaw, Yersaalame katamaa asaw, Nabatuwaa wod'iyaa wanttoo, hinttentukko kiitettowantta shuchchaan c'addiyaawanttoo, kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaappe garssanna shiishsha hap'p'iyaa waadan, taani hinttenttu naanaa itti gadiyaa shiishshanaw aappu gede koyaadditaa! Shin taana diggeeddita.

³⁵ Be'ite; S'oossay hinttenttu golliya ayinne olibeenna; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu, ḥodaa suntsaan yiyaawe anjjetteddawaa» gaana gakkanaw, taana be'ikkita» yaageedda.

14

*Yesuusi Hargganchchaa Sambbataan
Patseedda*

¹ Sambbata gallassi Parisaawatuwaa suntsatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi k'umaa maanaw geledda wode, ayaa kiitettintto be'anaw asatuu naagi de'iino.

² Bollay gaafina metootiyaa itti bitanii Yesusappe sintsanna de'ee.

³ Yesuusi higgiiyaa tamaarissiyaawanttanne Parisaawatuwaa, «Sambbataan patsanaw danddayetti danddayettennee?» giide oochcheedda.

⁴ Unttunttukka c'o"u geeddino. I he bitaniyaa bollaa bochchi patsiide Aa moyzzeedda.

⁵ Yesuusi unttuntta, «Hinttentuppe harii woy booray ollaan kunddinto, Sambbataa giide elleelli kessennawe oonee?» geedda.

⁶ Unttunttukka ha yewoo itti zaaruwaanne im-manaw danddayibeykkino.

Ashikketetsaabaa

⁷ Yesuusi shoobettowanttu bonchchosaa dooriyaa wode s'eeliide,

⁸ «Oninne bullachchaa s'eesoeppe, bonchcheteeddasaan uttoppa; ooni eri neeppe aatsiide bonchchettowe s'eesetteeddawaa gidanawaa.

⁹ Neenanne aanne s'eesawe yiide, «Hawo, utuwaa aw yeedda» yaagina; he wodiyaan yeellataade s'adenna de'iyaa saan utuwaa doommaasa;

¹⁰ Yewuwaan k'ay neeni s'eesetto wode neena s'eesowe yiide, «Ta laggew, killi d'ok'k'asaan utta» gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he wode neenanna ittippe utteeddawanttu ubbatuwaa sintsan new bonchchuu imettanawaa;

¹¹ Bare huup'iyaa d'ok'k'u ootsiyaa ubbay tooshettanawaa; bare huup'iyaa toochchiyaawanttu d'ok'k'u giino» yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda.

12 Yesuusi barena s'eeseeddawaa zaariide, «Neeni laas'aa woy kawuwaa giigisseedda wode, ne laggetsatuwaa woy ne ishatuwaa woy dure ne shooratuwaa s'eesoppa; ayaw gooppe, untunttu neena barenttu taraan s'eesiide kushiya c'iggana danddayiino.

13 Shin ataalliyaabaa giigisseedda wode, hiyyeesatuwaa, gunddatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa s'eesa.

14 Untunttu new kushiya zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni anjjettanaassa. S'illatuu hayk'uwaappe denddiyaa wode S'oossay new kushiya zaaranawaa» yaageedda.

Wolk'k'aama Baalaa Leemisuwaa
(Mat. 22:1-10)

15 Yesuusi haasayaa wurssiya wode, k'umaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa sisiide, «S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiyaawe anjjetteeddawaa» geedda.

16 Yesuusikka hawaadan geedda; «Itti bitanii daro lo'o kawuwaa giigissiide, c'ora asatuwaa s'eeseedda.

17 Kawuwaa wodii gakkina, kase s'eesettowantta, «Ha"i kawuu giigeedda, haayite» giide s'eesana mala bare gollen kiitettiyaa k'oomaa untunttukko kiitteedda.

18 Shin ubbatuukka ittippe, beennaadan aggana mala woosseeddino; koyro bitanii k'oomaw odiidde, «Taani biittaa shammeedda diraw baade be'anaw koshshee; hewaa diraw hayya godo taw hank'k'ettoppaarikki» geedda.

19 «Laa'entsiyaawe k'ay, «Taani ichcheshu waatsa booratuwaa shammeeddawantta waas'a be'anaw biyaa diraw, hayya godo taw hank'k'ettoppaarikki» geedda.

20 «Haray k'ay, «Taani machchatto akkeedda diraw, yaanaw daanddayabeykke» geedda.

21 «K'oomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa odeedda. He wode Goday daro hank'k'ettiide, bare golliyaan kiitettiyaa k'oomaa, «Hini katamaa ogiyaanne loosso ogiyaa elleellaade kesa; mank'k'atuwaanne gunddatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa haa akkaade ya» geedda.

22 «Aa k'oomaykka, «Godaw, neeni taana azazowaadan ootsaad; shin ha"ikka hara asaa akkiyaa sa'ay de'ee» geedda.

23 Godaykka bare k'oomaa, «Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe kare bagganne dirssaa gas'aa ubbaa kesaade, asaa ta golle akkaade ya.

24 Ayaw gooppe, koyro ta golle shoobetteed-dawanttuppe itti asaynne ta k'umaa meenna» geedda» yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Barena Yarshshussaa Koshshee
(Mat. 10:37-38)

25 C'ora Asay Yesuusanna ittippe bide'iyaa wode, ikka asaakko gyye simmiide,

26 «Ooninne taakko yiyaawe de'ooppe bare aab-banne aatto, bare machchattonne bare naanaa, bare ishatuwaanne michchatuwaa, bare de'uwaa

ashshenaan taappe aatsi dosooppe, taana kaalliyaawaa geetettanaw danddayenna.

²⁷ Ooninne bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennaan d'ayooppe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

²⁸ «Hinttentuppe ittuu shuchchaa golliyaa kees's'anaw koyyoope, kiitaa wurssanaw gidiyaa shaluwaa kasetiide utti heettennawe oonee?

²⁹ Hewe d'ayooppe, golliyaa doommiide, kiitaa wurssanaw wolk'k'ay is's'ooppe,

³⁰ be'eeddawanttu ubbay, «Ha bitanii kees's'anaw doommeedda; shin kiitaa wurssanaw danddaybbeena» giide k'iliic'iino.

³¹ «Woy tammu sha"a olanchchatuwaa oyk'k'eedda itti kaatii, hara laatamu sha"a olanchchatuwaa oyk'k'eeddawanttunna olettanaw danddayooppenne koyronna, taani s'oonanee s'oonikkitaashsha giide utti k'oppennee?

³² Barew danddayettennaan d'ayooppe, olaw yiyaa yekko kaatii haakuwaan de'ishshin kiittiide sigettanaw woossee.

³³ Simmi hawaadankka hinttentuppe ooninne barew de'iyaaawaa ubbaa aggenawe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

Go"enna Mas'iniyaabaa

(Mat. 5:13; Mar. 9:50)

³⁴ «Mas'inii lo"a; shin lok'ilok'ennaan d'ayooppe, laa'entso Aa wooti lok'ilok'issanaw danddayettii?

³⁵ Biittawukka lo"enna; tu'eyanawukka maaddennawaa gido diraw, Asay Aa oli aggee. Sisiyaa haytsay de'iyaaawe hawaa siso» yaageedda.

15

Bayeedda Dorssaa (Mat. 18:12-14)

¹ Itti gallassi, k'aras'aa shiishshiyaawanttunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa sisanaw aakko shiik'eeddino.

² Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamarisiyaawanttu, «Ha bitanii, nagaranchchatuwaa shiishshiyaawaanne untuntunna k'umaa miyaawaa» yaagiide zuuzummeeddino.

³ Yesuusikka leemisuwaan zaaruwaa hawaadan yaagi odeedda:

⁴ «S'eetu dorssay de'iyaa uray hinttenttu giddoppe de'into hewaappe ittuu bayinto udduppu tammanne udduppunuwaa denbbaan aggiide bayeeddawaa beettana gakkanaw koyyennawe oonee?

⁵ Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa bollan dorssaa tookki,

⁶ bare golle simmiide, bare dosiyaawanttanne shooratuwaa ittippe s'eesiide, «Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna ittippe nashettite» yaagiide odee.

⁷ Hewaadanka nagaraa paas'etsaa koshshenna udduppu tammanne udduppu s'illatuwaappe aatsiide nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaan saluwaan daro nashechchay gidanawaa.

Bayiide Beetteedda Santtimiyaa

⁸ «K'aykka tammu nahaasiyaa santtimii* de'iyaa mishiratta tammuwaappe ittuu bayintto demmana gakkanaw s'omppiyaa s'omppaade, goliyaa pittaade loytza koyyennawunna iza oonee?

⁹ Izakka demmeedda wodiyaan bare dosiyaawanttanne bare shooratuwaa ittippe s'eesaade, «Taappe bayeedda santtimiyaa demmeedda diraw, taananna ittippe nashettite» yaagaade odaw.

¹⁰ Hewaadankka nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaa gaasotetsaan S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan nashechchay hananawaa» yaageedda.

Baya Na'aa

¹¹ Gujjiide Yesuusi, «Laa"u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee;

¹² untuntuppekka teefa na'ay, «Ne mas'uwaappe taana gakkiyaawaa imma» geedda. Aawuukka bare mas'uwaappe naanaatoo gisheedda.

¹³ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan teefa na'ay barena gakeeddawaa ubbaa shiishshi akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare akkeedda miishshaa ubbaa laali wurssi aggeedda.

¹⁴ Ikka de'iyaawaa ubbaa wursseeddawaappe guyyiyaan he gaden wolk'k'aama koshay geleedda; ikka metuwaan un"ettussaa doommeedda.

* **15:8 Nahaasiyaa santtimii:** Giriike k'aalaa biletsaan ittinna, itti gallassaa muumiyaa ootsi peesheedda wolk'k'aa oosanchchaw c'igetiyyaa miishshaa keenaa gidiyaawaa odee.

15 Hawaa diraw he gaden de'iyaawanttuppe ittuwaakko shiik'iide, «Taana new k'oomaa ootsaarikkii?» yaagina, bitaniikka bare guduntsaa wudiyaa heemmana mala Aa dembbaa yeddeedda.

16 Guduntsaa wudii miyaa hal"uwaa maanaw amotteedda; shin hewenttokka aw immiyaawe beettibeenna.

17 «Bare bayizzuwaa ero wode, «K'umay s'ooniide sa'aan attiyaa ta aabboo ootsiyaawanttu aappunee; shin taani hawaan koshaan hayk'k'ana mataytaa?

18 Denddaade ta aabbukko baanee» hawaadan yaagana; «Ta aabboo, S'oossaakka neenakka naak'k'aad;

19 Hannippe guyye ne na'aa yaagettaade s'eesettanaw bessikke; new kiitettiyaawanttuppe ittuwaadan taana wotsaarikkii gaana» geedda.

20 He man"iyaan denddiide bare aabbukko yeedda.

«I biro haakuwaan de'ishshin, aawuu be'iide, aw k'aretteedda; aakko wos's'i biide, Aa idimmi yereedda.

21 «Na'aykka, «Ta aabboo, taani S'oossaakka neenakka naak'k'aad; hannippe guyye ne na'aa geetettaade s'eesettanaw bessikke» yaageedda.

22 «Shin aawuu bare oosanchchatuwaa, «Elleelli biide, ubbaappe dooretteedda lo"o mayuwaa ahiide, Aa mayzzite; Aa birad'd'iyen migiduwwa, Aa

gediyankka c'aammaa† wotsite.

²³ Mod'd'eedda korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettoytte.

²⁴ Ayaw gooppe, hawe ta na'ay hayk'k'eedda; shin ha"i pas'eedda; bayeedda; shin ha"i beettedda yaagina, nashechchaa doommeeddino.

²⁵ «He wodiyaan, bayira na'ay gaden de'iyaa we yiide gollekko matiyaa wode, yetsaanne duruwaa kooshunchchaa siseedda.

²⁶ Ikka yewuu ayentto eranaw koyyiide, k'oomatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Hawe ayee?» giide oochcheedda.

²⁷ K'oomatuukka, «Ne ishay saro yeedda diraw, ne aabbu mod'd'o korumaa aw shukkeedda» yaagi odeeddino.

²⁸ «Bayira na'ay hank'k'ettiide golle gelikke yaagi is's'ina, aawuu karew kesiide, gelanaadaa woosseedda.

²⁹ Shin I zaariide bare aabba, «Hekko hawaa keena wodiyaan k'oomaadan new kiitettaad; ne azazowaappe ittuwaannekka pac'issa beykke; ta laggetsatuwaanna ittippe nashettana mala haray atto itti deeshshaa bul"uwaanne taw imma beykka;

³⁰ shin hawe ne na'ay ne miishshaa c'aaratuwaanna ittippe diifissiide yiina, d'iiko booraa shukkaadda» yaageedda.

† 15:22 Migiduwaan, c'aammaa: Ha k'aalatuu na'aa aabbu, Aa polo wozanaappe akkowaa bessiyaawantta. Migiduu, he na'ay gollen de'iyaa asatuwaa ubbaappe lo"o s'eeletteeddawaa bessee. C'aammay k'ay, I bare aabbu ayile gidennaadan na'aa gidiyaawaa bessee. Ayilatuu he wode c'aammaa wotsikkino.

³¹ «Aawuukka Aa, «Ta na'aw, neeni ubbaa gallas-saa taananna ittippe de'aa; taassa gideeddabay ubbaykka newaa.

³² Shin hawe ne ishay, hayk'k'eeddawe pas'o dirawunne bayeeddawe beetto diraw, nuuni miid-dinne ushiidde nashettanaw bessee» yaageedda» giide odeedda.

16

Garssanna Suntsatetsaa Akkeedda C'inc'c'a Bitaniyaa

¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiiidde, «Itti dure bitanii, bare golliyaa ubbaa bolla suntseedda itti bitanii de'ee; shin ha bitanii Aa miishshaa bayizzee yaagiyaa zigirssay Aa gakkeedda;

² hewaa diraw bare suntseedda bitaniyaa s'eesiide, «Hawe taani sisiyaa yewuu ayee? Hannippe guyye neeni ta Golliyaaninne ta miishshaa bolla taappe garssanna suntsettaade kiitettanaw danddayabeenna diraw, hachche gakkanaw kiitetteeddawaa heettaade sheed'd'a» yaageedda.

³ «Suntsetteeddawe bare wozanaan, «Ta goday taana suntsatetsaappe kolana hanee; shin ta waanooshsha? Goshanaw wolk'k'ay taw baawa; woossanaw k'ay taw pokkee.

⁴ Ta ootsanabaa ta eray; I taana suntsatetsaappe kessooppe, barenttu golle biina, taana mokkiyaa laggetsatuwaa taani demmana» yaageedda.

⁵ «Bare godaappe shaluwaa tal"eedda asatuwaa huup'iyaa huup'iyaa s'eesiide, koyro bitaniyaa, «Neeni ta godaappe woyssa keena shaluwaa tal"aaddii?» yaageedda.

⁶ «Ikka, ‹Taani s'eetu baareetaa kumeedda zayitiyaa tal"aad› yaageedda.

«Suntsetteedda bitaniikka, Neeni paramana warak'ataa hey; uttaade ellekka ‹Ishatama› gaade s'aafa yaageedda.

⁷ «Hewaappe hara bitaniyaa, ‹Neeni aappunuwaa tal"aaddii?› yaageedda.

« ‹S'eetu k'un"aa zarggaa› yaageedda.

«Suntsaykka, ‹Warak'ataa hey; hosppun tamma gaade s'aafa› yaageedda.

⁸ «He suntsay c'inc'c'atetsaan ootseedda diraw, Aa goday Aa galateedda; ayaw gooppe, ha alamiyaa Asay barenttuwoo poo'uwaa asaappe aad'd'eedda c'inc'c'atuwaa.

⁹ «Taani hinttenttoo yaagay, ‹Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, med'inaw wureenna golliyaan hinttentta mukkana mala, ha miishshaan hinttenttoo laggiyaa demmite.

¹⁰ Laafa yewuwaan ammanetteedawe, wog-gabaankka ammanettee. Shin laafa yewuwaan ammanettibeennawe, woggabaankka ammanet-tena.

¹¹ Simmi hinttenttu ha alamiyaa shaluwaan ammanetennawaa gidoope, tumatetsaa shaluwaa hinttenttoo oonee hadaraa giide immanawe?

¹² Hinttenttu hara asaa shaluwaan ammanetennawaa gidoope, hinttenttu miishshaa oonee hinttenttoo immanawe?› geedda.

¹³ «Itti kaala laa"u godatoo k'oomatanaw danddayiyaawe ay k'oomaykka baawa; ayaw gooppe, ittuwaa is's'iide, haraa dose; woy ittuwaa bonchchiidde, haraa

kad'ee; S'oossawunne shaloo moodettanaw danddaykkita» yaageedda.

¹⁴ Shaluwaa dosiyaa Parisaawatuu hawaa ub-baa sisiide, Yesuusa bolla k'iliic'eeddino.

¹⁵ Shin Yesuusi untuntta, «Hinttenttu asaa sintsan hinttentta s'illo asaa ootsiyaawantta; shin S'oossay hinttenttu wozanaa eree; ayaw gooppe, asaa sintsan bonchchetteeddawe S'oossaa sintsan tuna gidee.

Muse Higgiyaabanne Geluwaa Akaabaa
(Mat. 5:31-32; 11:12-13; Mar. 10:11-12)

¹⁶ «Muse higgiyaanne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa* Yohaannisa wodiyaa gakkanaw Asay azazettiidde de'eeddino; hewaappe kaala k'ay S'oossaa kawutetsay odetteedda; Asay ubbay yaa gelanaw keesetee.

¹⁷ Shin higgiyaappe ittibay attiyaawaappe salu-unne sa'ay aad'd'iyaaawe matattee.

¹⁸ «Bare machchatto billiide hararo akkiyaawe ubbay woshumme; k'ay asinaappe biletteedda mac'c'awuno akkiyaawe ooninneikka woshum-mee.

Dure Bitaniyaabanne Mank'k'o Gideedda
Ali'aazarabaa

¹⁹ «Gatii loytsiide al"o gideedda mayuwaa mayyiiddinne gallasaan gallasaan otoruwaan nashettiidde de'iyaa itti dure bitanii de'ee.

* **16:16** *Muse higgiyaanne nabatuu mas'aafaa:* Ayihudatuwaa Geeshsha Mas'aafatuwaa; hewantta guussay Ec'a C'aak'uwaa mas'aafaa. **16:16** Mat. 11:12, 13 **16:17** Mat. 5:18 **16:18** Mat. 5:32; 1 K'or. 7:10, 11

20 K'aykka kumentsaa asatetsan maytsay de'iyaa itti Ali'aazara geetettiyaa hiyyeesay, ha dure bitaniyaa kariyaan giseedda.

21 Ha dure bitaniyaa samppaappe laaletteedda suuppaa maanaw amottee; haray atto kanatuukka yiide Aa maytsaa laac'c'iino.

22 «Ha hiyyeesaa bitanii hayk'k'ina, kiitanchchatuu Aa Abraahaamo bagga bonchchosaa afeeddino; dure bitaniikka k'ay hayk'k'iide moogetteedda.

23 Si'ooliyaan daro seelettiidde de'ishshin, d'ok'k'u giide haakuwaan Ali'aazara, Abraahaamo baggan de'iyawaa be'eedda.

24 «Ikka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Abraahaamo, ta aabboo, taw k'aretta. Ha tamaa seelaan metoota de'iyaa diraw, Ali'aazar bare birad'd'iyaa s'eeraa haatsaan bochchiide, ta ins's'arsaa irs's'issanaadan hayyanaa taakko kiittaarikkii» yaageedda.

25 «Abraahaamo k'ay, «Ta na'aw, neeni pas'a de'aadde, lo"o de'uwaa de'ina, Ali'aazar lo"enna meto de'uwaa de'eeddawaa k'oppa. Ha"i k'ay I hawaan nashettiyaa wode, neeni metuwaa bolla de'aa.

26 « «Hawaappe haray k'ay, hawaappe yaa hinttentukko aad'd'anaw koyyiyaawanttu aad'd'ennaadan, yaan de'iyawanttukka k'ay haa nuukko pinnennaadan, nu giddoninne hinttenttu giddon wogga aafuu med'etteedda» yaageedda.

27 «Dure bitaniikka, «Abraahaamo, simmi hewaa gidoope, neeni Ali'aazara ta aabbu golle yed-dana mala, neena woossay.

²⁸ Ayaw gooppe, taw ichcheshu ishatuu de'iyaa diraw, untuntuntu k'ay ha metuwaasaa yeenna mala, untunttoo Ali'aazar biide markkatto» yaageedda.

²⁹ «Abraahaamo k'ay, «Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafay untunttoo de'ee; he mas'aafay giyaawaa untunttu sisiino» yaageedda.

³⁰ «Dure bitanii, «Hi"ii; Abraahaamo, ta aabboo, hewaa gidenna; shin itti bitanii hayk'uwaappe denddiide, untunttukko bintto, untunttu barenttu nagaraa paas'iide, simmanawantta» yaageedda.

³¹ «Abrahaamokka, «Untunttu Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa sisennawaa gidooppe, haray atto itti uray hayk'uwaappe denddi yinttokka ammanikkino» geedda» yaageedda.

17

Nagaraabaa Yesuusi Odeedda

(Mat. 18:6, 7, 21, 22; Mar. 9:42)

¹ Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asaa balet-siyaawe yeennaan attena; shin baletsiyaawaa ahiyaa uraw aw aayye;

² He bitanii ha guutsatuwaappe ittuwaa balet-siyaawaappe, gaac'c'iyaa wos'aa bare k'ood'iyaan k'ashettiide abbaan mitettiyaawe aw lo"a.

³ Hintte huup'ew naagettite.

«Ne ishay neena naak'k'ooppe, Aa zora. K'ay nagaraappe I simmoope, aw atto yaaga.

⁴ Itti gallassi I neena laappu gede naak'k'iide, laappu gedekka, «Neena ta naak'k'aad, taana

maara» giidde neekko yooppe, aw atto ga» yaageedda.

⁵ Kiitetteeddawanttukka Godaa, «Nuw ammanuwaa gujja» yaagiide oochcheeddino.

⁶ Godaykka, «Hinttew sannaafic'iyaa ayfiyaa keena ammanuu de'into, hinttenttu ha boo'iyaa, «Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta» ginto hinttew eeno gaana» yaageedda.

K'oomay Ootsanaw Bessiyaa Oosuwaa

⁷ K'aykka Yesuusi, «Hintteppe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa k'oomay de'iyaa Asay hak'et de'ooppe, goshsha gadeppa woy miyaa gadeppa simmo wode ellekka, «Haaya shemppa akka, k'umaa maanaw utta» yaagiyaawe oonee?

⁸ Yewuwaan k'ay, «Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana ek'k'aade miza. Hewaappe guyye new ma, usha» yaagiyaawaa gidennee?

⁹ He k'oomay kiitetteeddabaa ootseedda diraw, he bitanii galatanaw bessennee?

¹⁰ Hewaadankka hintte k'ay Asay hinttena ki-itto oosuwaa ootseedda wode, «Nuuni maaddenna k'oomatuwaa; nu ooso s'alalaa ootseeddo» yaagite» yaageedda.

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Tammu Asatuwaa Patseedda

¹¹ Yesuusi Yerusaalame biidde, Galiilaappenne Sammaariyaa giyaa gadatuwaappe gidduwaanna aad'd'eedda.

¹² I itti guutsa katamato geliyaa wodiyaan, haakuwaan ek'k'eedda tammu oolluwaan

oyk'etteeddawanttu Aa be'eeddino. Unttunttukka haakuwaan ek'k'iide,

¹³ barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Yesu-
usa, Godaw, hayya godo nuuna patsaarikkii!»
yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi unttuntta be'iide, «Biide, hinttenttu
bollaa k'eesatuwaa bessite» yaageedda.

Unttunttukka k'eesatuwaakko bide'iidde ool-
luwaappe pas'eeddino.

¹⁵ Unttunttuppe ittuu bare harggiyaappe
pas'eeddawaa be'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u
ootsiide, S'oossaa bonchchiidde simmeedda.

¹⁶ Galatiiddekka Yesuusa gediya matan gulb-
bateedda. He bitanii Sammaariyaa asaa.

¹⁷ Yesuusi zaariide, «Tammuu pas'ibeykkinoo?
Yaatina udduppunatuu hak'an de'iinoo?

¹⁸ Ayihuda asaa gidenna Sammaariyaa
bitaniyaappe attin, S'oossaa bonchchanaw
simmeeddawanttu baawa guussee?» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi Aa, «Dendda ba; ne ammanuu neena
patseedda» yaageedda.

S'oossaa Kawutetsaa Yuussaabaa
(Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ Parisaawatuu itti gallassi, «S'oossaa kawutet-
say awude yaannee?» giide oochchina Yesuusi,
«S'oossaa kawutetsay hinttenttu naagiyaa ogiyaan
yeenna» yaagi zaareedda.

²¹ K'aykka, «Ooninne, <S'oossaa Kawutetsay
hawaan de'ee>, woy <Hewaan de'ee> gaanaw
danddayenna; S'oossaa Kawutetsay hinttenttu
wozanaa giddon de'ee» yaageedda.

²² Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, «Asaa Na'ay k'onc'c'iyaa gallassatuwaappe ittuwaa be'anaw hinttenttu amottiyaa wodii yaana; shin be'ikkita.

²³ K'ay untunttu hinttena, «Haweku hawaana» woy «Hewaana» yaaganawantta. Shin untuntta kaalliide, untunttunna booppite.

²⁴ Walk'k'antsay saluwaan wolk'k'aamiyaa wode, ha gas'aappe hini gas'aa poo'uu poo'iyawaadan, asaa na'aa yuussaykka hewaadan hananawaa.

²⁵ Shin koyrottiide Asaa Na'ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyaan de'iyaa yeletaan is's'ettanaw bessee.

²⁶ «Nohe wodiyaan hanowaadankka, Asaa Na'ay k'onc'c'iyaa gallassankka hewaadan hananawaa.

²⁷ Nohe markkabiya gelo gallassay gakkanaw untunttu, miiddinne ushiidde, akkiiddinne akettiidde de'ishshin, bashshaa haatsay yiide ubbaa asaakka bayizzeedda.

²⁸ «Hewaadankka, Loos'e* wodiyaan, Asay miiddinne ushiidde, zal'iidde, tokkiiddinne golliya kees's'iide de'eeddino.

²⁹ Shin Loos'e, Sodoomaappe keso gallasaan k'ay saluwaappe tamaynne ees's'iyaa bonk'k'o shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseedda.

17:26 Dom. 6:5-8 **17:27** Dom. 7:6-24 * **17:28** *Nohe, Loos'e:* S'oossay biittaa bashshaa haatsaan bayizzeedda wode, I Nohane Aa golle asaa ashsheeda. S'oossay Sodoomaanne Gamooraa kata-matuwaa, izin de'iyaa iitaa asatuwaa ubbaa tamaan bayizzeedda wode, Loos'anne Aa golle asaa ashsheeda (Dom. 19:1-29 s'eellite).

17:29 Dom. 18:20–19:25

³⁰ «Asaa na'ay k'onc'c'iyaa gallassaankka hawaadan hananawaa.

³¹ He gallasaan, golliyaa huup'iyaan de'iyaaawe, golle garssan de'iyaa miishshaa akkanaw wod'd'oppo; hawaadankka goshsha gaden de'iyaaawe, guyye simmoppo.

³² Ane Loos'e machchattibaa k'oppite!

³³ Bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa ubbay, bayizzee; bare shemppuwaa bayizziyaa ubbay, de'uwaan naagee.

³⁴ Ta hinttew odiyaaawe ayee gooppe, he k'ammaan laa"u asatuu itti gisuwaan gisanawantta; untuntuppe ittuu akettina laa'entsiyaawe attanawaa.

³⁵ Laa"u mac'c'a asatuu itti wos'aan gaac'c'anawantta; ittinna akettina, ittinna attanawunnu.

³⁶ Laa"u asatuu goshsha garssan de'iino; ittuu aketanawaa, laa'entsiyaawe attanawaa» yaageedda.

³⁷ Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Godaw, hewe hak'an hananawee?» yaageeddino.

Ikka zaariide, «Bakkutay de'iyaaasaa shorttii shiik'anawaa» yaageedda.

18

*Mank'k'o Gideedda Am"attibaanne
Makkalanchcha Daannaabaa*

¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, salettenaan ubbaa gallassi woossanaadan leemisuwaan odeedda.

² Ikka, «Itti katamaan S'oossaw yayyenawe, asaakka bonchchenna itti daannay de'ee.

³ He katamaan am'e mishiratta de'aw. Izaakka he daannaakko yaade, «Ta morkkewunne taw de'iyaa yewuwaa pirddaa» yaagaaddu.

⁴ «Daro wodiyaan iziw pirddennaan is's'eedda. Shin bare wozanaan k'oppiide, «Taani, ubbaa S'oossaw yayana d'ayooppekka, asaakka k'ay bonchchana d'ayooppe,

⁵ ha am'e mishiratta taana labbantsiyaa dirawunne ubbaa wode taakko yaade taana daaburssenna mala, taani iziw pirddana» geedda.

⁶ «He makkalanchcha daannay goowaa akeekite.

⁷ S'oossay gallassinne k'amma barentta maaddana mala, danddayaan aakko waassiyaa dooret-tawanttoo pirddenneeyye? I untunttoo ellekka zaarennee?

⁸ Taani hinttenttoo yaagay; untunttoo elleelli pirddana; shin Asaa Na'ay yiyaa wode ha biittaan ammanuwaa demmaneeshsha?» yaageedda.

*Otorettiyaa Parisaawiyaa Barena
Kawushisseedda K'aras'aa K'ans's'iyaa Bitaniyaa*

⁹ Barentta geeshsha giide ammanettiyaawant-toonne haraa ubbaa darii kad'iyaaawanttoo, Yesu-usi ha leemisuwaa odeedda:

¹⁰ «Laa"u asatuu woossanaw geeshsha golliyyaa* geleeddino. Hewanttuppe ittuu Parisaawiyaa; ittuu k'ay k'aras'aa k'ans's'iyaaawaa.

* **18:10 Woossanaw geeshsha golliyyaa:** Ayihuda Asay ubbaa wode Geeshsha Golliyaan wontta guuraaninne gallassaa woossino.

11 Parisaawii denddi ek'k'iide bare wozanaan woossiide, «S'oossaw, taani hara asaadan: bonk'k'iyaawanttudan, makkaliyaawanttudan, woshummiyaawanttudan, woy hawaadan k'aras'aa shiishshenna diraw neena galatay.

12 Saaminttaan laa"u kaala s'oomay; taani dem-miyaa ubbaappe tammu kushiyaappe ittuwaa im-may» yaageedda.

13 «Shin k'aras'iya bitanii haakuwaan ek'k'iide, bare ayfiyaan pude saluwaa d'ok'k'u giide s'eellanawukka koyyibeenna. Shin bare tiraa bak'k'iide, «S'oossaw, taani nagaranchchaa; taana maara» yaageedda.

14 Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, kase bitaniyaappe aad'd'iide ha bitanii s'illo gidiide bare golle simmeedda; barena d'ok'k'u ootsiyaa ubbay kawushana; barena k'ay kawushissiyaa uray d'ok'k'u gaana» yaageedda.

Yesuusi Guutsa Naanaa Anjjeedda

(Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)

15 Yesuusi bare kushiya wotsiide anjjana mala Asay guutsa naanaa akkiide aakko yeeddino. Aa kaalliyaawanttukka be'iide, asaa ahenna mala geeddino.

16 Yesuusi k'ay guutsa naanaa barekko s'eesiide, «Guutsa naanay taakko yaana mala aggite, diggop-pite; S'oossaa kawutetsay hawanttu malaasa.

17 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan akkenawanttu ub-bay he kawutetsaa mulekka gelenna» yaageedda.

18 Yihudaa biittaa Mooodiyaawanttuppe ittuu, «Lo"o tamarissiyaawoo, taani med'inaa de'uwaa

laattanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesu-usa oochcheedda.

¹⁹ Yesuusikka aw, «Ayaw taana lo"oo, yaagay? Itti S'oossaappe attin, lo"uu ooninne baawa;

²⁰ S'oossaa azazatuwaa, «Woshummoppa, wod'oppa, wuu"oppa, wordduwaa markkat-toppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa» » yaagiide zaareedda.

²¹ Bitanii zaariide, «Hawaa ubbaa, na'atetsaappe doommaade naagaad» yaageedda.

²² Yesuusikka hawaa sisiide, «Ittibay neeni biroon ootsennaan attowe de'ee; hewenneekka, new de'iyawaa ubbaa zal"aade mank'k'atoo imma; hawaa ootsooppe saluwankka neeni durettana; hewaappe guyye ta geeduwaa kaala» yaageedda.

²³ He bitanii k'ay hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayyotteedda.

²⁴ Yesuusikka ha bitanii daro kayyottowaa be'iide, «Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha!

²⁵ Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe gaaluu marppiyaa s'oo'iyaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.

²⁶ Hewaa siseedda asay, «Simmi ooni attanaw danddayii?» yaageeddino.

²⁷ Ikka k'ay zaariide, «Asaw danddayettennawe S'oossaw danddayettee» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi zaariide, «Simmi nuuni nuw de'iyaa ubbaa aggiide neena kaalleeddo» yaageedda.

²⁹ Ikka, «Tumuwaa gay, S'oossaa kawutetsaa diraw bare golliyya, woy barena yelawantta,

woy bare machchiyaa, woy bare naanaa, woy ishatuwaa aggeeddawe,

³⁰ ha wodiyaan daro dakkuwaa, sintsa yiyaa kawutetsaankka med'inaa de'uwaa akkenawe ooninne baawa» yaageedda.

*Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa
Heezzentsuwaa Odeedda
(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)*

³¹ Yesuusikka tammanne laa"u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Simmi Yerusaalame baana; Asaa Na'aabaykka nabatuu mas'aafan s'aafetteeddabay ubbay yaan polettana.

³² Ayihude gidennawanttoo Aa aatsi immana, k'iliic'ana, daro metootsana, Aa bollan c'uchchana;

³³ shoc'owaappe guyyiyaan wod'ana, heezzentsiyaa gallassi I denddana» yaageedda.

³⁴ Unttunttukka ha yewuwaappe ayaanne akeekibeykkino; hayk'uukka untunttoo akeekettibeenna diraw I haasayobaakka eribeykkino.

³⁵ Yesuusi Iyarkkokko mateedda wodiyaan, itti k'ook'a bitanii woossiidae ogiyaa gas'aan utteedda.

³⁶ C'ora Asay aad'd'iyaawaa sisiide, «Hawe ay-eeshsha?» yaagi oochcheedda.

³⁷ Asaykka aw, «Naazireetiyaa Yesuusi hawaanna aad'd'i de'ee» yaagi zaareeddino.

³⁸ Ikka, «Daawite na'aa Yesuusaa, taana maaraarikkii» giide waasseedda.

³⁹ Aappe sintsanna biidde de'iyawanttukka, c'o"u gaanaadan hank'k'etteeddino. I k'ay,

«Daawite na'aw, taana maaraarikkii» giide darii waasseedda.

⁴⁰ Yesuusikka ek'k'iide, barekko ahanaadan asaw odeedda.

⁴¹ Yesuusakko I s'eetuwaa wodiyaan, Yesuusi, «Taani new ayaa ootsanaadan koyyay?» yaagiide Aa oochcheedda.

Ikka zaariide, «Godaw, s'eellanaw koyyay» geedda.

⁴² Yesuusikka, «S'eella, ne ammanuu neena pat-seedda» yaageedda.

⁴³ He wodiyaankka s'eelli aggeedda; S'oossaakka bonchchiidde Aa geeduwaa kaalleedda.

Asay ubbay bitaniyaa s'eelliide, S'oossaa gala-teeddino.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

¹ Yesuusi hini Iyyarkko katamaa geliide, hewaanna aad'd'i de'ee.

² Sunsay Zakkiyoosa geetettiyaa itti dure bitanii hewaan de'ee. Ikka k'aras'iyaaawanttoo kaappuwaa.

³ Zakkiyoosi Yesuusa geetettiyaawe hak'awentto be'anaw koyyishshin k'antsa gideeddawaa diraw, asaa c'oratetsaappe denddowaan be'anaw danddayibeenna.

⁴ Yesuusi he ogiyaanna aad'd'iyaa diraw, sint-saw aad'd'iide itti boo'iyaa bolla keseedda.

⁵ Yesuusi he sa'aa gakkiiide, d'ok'k'u gi pude s'eelliide, «Zakkiyoosa, hachche ne gollen pee-shanaw bessiyaa diraw elle wod'd'a» yaageedda.

⁶ Ikka elleelli boo'iyaaappe wod'd'iide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda.

⁷ Hewaan de'iyaa asaa ubbay hawaa be'iide, «Hawe nagaranchchaa gollen geliide imatsaa gidiide shoobettana hanee» giide ubbatuukka zuuzuntsaa doommeeddino.

⁸ Zakkiyoosikka k'ay ek'k'iide Godaa, «Godaw, simmi taw de'iyaawaa ubbaappe bagga hiyyesatoo immana; ooppennekka wordduwaan akkeeddawaa gidoope, oyddu dakkuwaa udaade zaarana» yaageedda.

⁹ Yesuusikka Zakkiyoosaw odiidde, «Neenikka Abraahaamo sheeshshaa gidiyaa diraw, hachche atatetsay ha golle asaw yeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, Asaa Na'ay bayeeddawaa koyyanawunne ashshanaw yeedda» yaageedda.

Tammu K'oomatuwaa Leemisuwaa
(Mat. 25:14-30)

¹¹ Asay hawaa sisiide de'ishshin Yesuusi, hini Yersaalame s'eetuwwa dirawunne untunttoo S'oossaa kawutetsay ha"ikka k'onc'c'iyaaawaa malato diraw leemisuwaa odeedda.

¹² Hawaadan yaagi doommeedda; «Itti wolk'k'aama bitanii barew kawutetsaa bonchchuwwa akkiide simmanaw, hini haako gadiyaa beedda.

¹³ Bare k'oomatuwaa giddoppe tammuwwa s'eesiide, untunttoo tammu miinaa* geetettiyaa miishshaa immowaashshin, «Taani simmaade

19:10 Mat. 18:11 **19:11** Mat. 25:14-30 * **19:13 Miinaa:** Miinaa geetettiyaawe, Giriike k'aalaan Minase giyaawaa. Hawaa biletsey, he wode de'iyaa oosanchcha asaw imettiyaa heezzu age-naa dirguwaa.

yaana gakkanaw, ha miishshaan zal"ishshite» yaageedda.

¹⁴ «Shin Aa gadiyaa Asay Aa is's'o diraw, «Ha bitanii nu bolla kaatetanaadan nuuni koyyokko» yaagiide, guyyenna I de'iyasaa asaa kiitteeddino.

¹⁵ Gidoppe attin, ha bitanii kaate gidiide hini bare gade simmeedda. He k'oomatuu huup'iyaan huup'iyaan I immo miishshaan zal"iide ay keena wod'iseeddinontto eranaw s'eesisseedda.

¹⁶ «Koyro k'oomay shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda tammu miinaa wod'iyaa tammuwaa demmaad» yaageedda.

¹⁷ Aa Goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo"o k'oomaa; neeni guutsa yewuwaan ammanetteedawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaa bollan maatay new imetteedda» yaageedda.

¹⁸ «Laa'entsiyaawekka shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda ichcheshu miinaa geetettiyaa miishshay ichcheshuwaa wod'd'eedda» yaageedda.

¹⁹ Aa Godaykka Aa, «New ichcheshu katamatuwaa bollan maatay imetteedda» yaageedda.

²⁰ Hara heezzeentsiyaa k'oomay shiik'iide, «Godaw, c'urk'k'aan s'aas'a wotseedda ne miishshaa hawaa be'a.

²¹ Ayaw gooppe, neeni wotsabeennasaappe akkiyaawaa; zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaa diraw, new yayaad» yaageedda.

²² «Godaykka, «Ha iita k'oomay; neeni haasayo k'aalaan ne bolla taani pirddana. Wotsabeen-

nawaa akkiyaawaa, zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiaawaa erooppe,

²³ taani yaade ta miishshaa wod'iyaanna akkana mala, ayaw wod'isiyaawanttoo immabeykkii? yaageedda.

²⁴ «Godaykka, hewaan ek'k'owantta, «Ha miishshaa aappe wotsi akkiide tammu miinay de'iyaawoo immite» yaageedda.

²⁵ Unttunttukka, «Godaw, aw tammu miinay de'ee» yaageeddino.

²⁶ «Ikka, «Taani hinttenttoo odiyaaawe, de'iyaawoo ubbaw gujettanawaa; baynnawaappe k'ay he de'iyaaawekka aketanawaa.

²⁷ Yewuwaan k'ay taani untuntu bolla kawutennaadan koyyeedda ta morkkatuwaa taakko ahiide ta sintsaan shukkite» geedda» yaageedda.

Yesuusi Daro Bonchchuwaan Yersaalame Geleedda

(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Yoh. 12:12-15)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe kaala hini Yersaalame kesanaw barena kaalliyaawant-tuppe sintsatiide beedda.

²⁹ Debre Zayite geetettiyaa deriyaa matan de'iyaa hini Beetefaagen Biitaaniyaa geetettiyaa heeraa katamatuwaakko shiik'eedda wode barena kaalliyaawanttuppe laa"atuwaa,

³⁰ «Hinttenttuppe sintsan de'iyaa k'eeri katamatuwaa biite; yaa hinttenttu geliyaa wode, ooninne biro uttibeenna hare maray k'ashetti utteeddawaa demmanita; Aa billiide haa akki yiite.

³¹ Ooninne hinttentta, «Hawaa ayaw billiitee?» giide oochchooppe, «I bare godaw† koshshiyaa diraassa» yaagite» yaageedda.

³² Kiitetteeddawanttukka biide, Yesuusi untuntutto odowaadan hanina demmeeddino.

³³ Untunttu hare maraa billiyaa wode be'iide hariyaa Goday, «Hare maraa ayaw billiitee?» yaageedda.

³⁴ Unttunttukka, «Godaw hawe koshshee» yaagide,

³⁵ hare maraa Yesuusakko aheeddino; barenttu mayuwaa Aa bollan wotsiide Yesuusa hariyaa togisseeddino.

³⁶ Asaykka Yesuusi biyaa ogiyaa bolla barenttu mayuwaa hiis's'eeddino.‡

³⁷ I Debre Zayite geetettiyaa deriyaa duget-saa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro c'ora gideedda Aa kaalliyaawanttu be'eedda S'oossay ootseedda malaataw ubbaw nashettiide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

³⁸ «Godaa suntsaan yiyaa kaatii,

anjjetteddawaa;

saluwaan sarotay gido.

K'ay killi d'ok'k'a saluwaan de'iyaa,

S'oossay bonchchetto»

yaageeddino.

³⁹ Asaa garssan de'iyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, neena kaalliyaawantta c'o"u ootsaarikkii» yaageeddino.

† **19:31 Godaw:** Hawaan godaw geetettowe, hare maraa godaappeshshin, S'oossaa gidenna. ‡ **19:36 Mayuwaa**

hiis's'eeddino: Hawaa guussay, Ayihuda asaa wogaan, eretteddanne bonchchettiyaa asaw oosettiyaa imatsaa mokaa wogaa. **19:38** Maz. 118:26

⁴⁰ Ikka zaariide, «Taani hinttenttoo oday, untunttu c'o'u gooppe, shuchchaykka waassanawaa» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi Yerusaalame mateedda wode, katamato be'iide, yeekkiidde,

⁴² «Ne sarotaw gidiyaawaa neeni hachche er-aaddintto lo'a; shin ha'i hewe ne ayfiyaappe geemmeedda.

⁴³ Ayaw gooppe, ne bolla yaana wodii de'ee; he wode neena is's'iyaawanttu ne yuushshuwaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne dooddiide, neena un"etsiyaa wodii yaanawaa.

⁴⁴ Neenanne ne dirssaa garssan de'iyaa ne asaa mentseereetsana. S'oossay neena be'anaw yeedda wodiya neeni erabeenna diraw, neena is's'iyaawanttu shuchchaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bollappe dentsiide laalanawaa» yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan Zal"iyaawantta Yedersseedda

(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Yoh. 2:13-22)

⁴⁵ Hawaappe kaala Yesuusi geeshsha golliya geliide, zal"iyaawantta hewaappe kesseedda.

⁴⁶ Yesuusi zaariide, «‹Ta gollii S'oossaa woos-siyaa golliya gidanawaa» geetettiide S'oossaa k'aalaan s'aafetteedda. Shin hinttenttu Aa paan-nuwaa gonggoluwaa ootseeddita» yaageedda.

⁴⁷ Yesuusi ubbaa wode geeshsha golliyaan tamarissi de'ishshin, k'eesatuwaa kaappatuu, Muse higgiiya tamarissiyaawanttunne asaa ayissiyaawanttu Aa wod'anaw koyyiino.

⁴⁸ Shin Asay ubbay Aa haasayaappe ittuunne attenaan sisi utto diraw, Aa wod'iyaa ogiyaa untunttu d'ayeeddino.

20

Yesuusa Maataa Bolla Denddeedda Ooshaa
(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

¹ Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyaan tamarissiiddenne mishiraachchuwaa k'aalaa odiidde de'iyaa wode, k'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu gadiyaa c'imatuwaanna ittippe Yesuusakko yeeddino.

² Unttunttukka, «Ha yewuwaa neeni ootsiyaawe ay maataanentto oda; ha maataakka new immeeddawe I oonee?» yaagiide oochcheeddino.

³ Ikka, «Ta hinttena itti ooshaa oochchiyaawe de'iyaaawaa ane zaarite.

⁴ Yohaannisa s'ink'k'atay S'oossaappee woy asaappee?» yaagi oochcheedda.

⁵ Unttunttu bare gidдон mak'k'ettiidde, «S'oossaappe gooppe, hewaa gidoope «Ayaw ammanibeykkitee» nuuna yaaganawaa;

⁶ «Asaappe» gooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyyaa gidiyaawaa ammaniyaa diraw shuchchaan nuuna dechchanawantta» yaageeddino.

⁷ Hawaassi, «Hak'appe yeeddentto erokko» giide aw zaareeddino.

⁸ Yesuusikka, «Hawaa gidoope taanikka, taani O maataan ha yewuwaa ootsaytantto hinttenttoo odikke» yaageedda.

⁹ Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaa yaagi oduwaa doommeedda: «Itti bitanii daro woyniyaa turatuwaa tokkeedda. Goshshanchchatoo kotsaw immiide, I hini hara gadiyaa biide c'ora wodiyaa gam"eedda.

¹⁰ Woynnii ayfiyaa ayfo wode, woyniyaa goshshaa Goday barena gakkiyaawaa ahanaadan itti k'oomaa kotsaawatuwaakko kiitteedda. Kiitetti beeddawaakka d'oobbiide, mela kushiya yeddeeddino.

¹¹ Hewaappe hara k'oomaa kiitteedda. Unttuntu hewaakka k'ay d'oobbiide, toochchiide, mela kushiya yeddeeddino.

¹² Ha"ikka haraa heezentsiyaa k'oomaa kiitteedda. Unttuntukka k'ay Aa masuntsiide, hini kare oleeddino.

¹³ «He woyniyaa turaa Godaykka, «Simmi ayaa ootsoo? Ane ha"i ta dosiyaa na'aa kiittana; ooni eri Aa bonchchooppenne» geedda.

¹⁴ Goshshanchchatuu k'ay na'aa be'eedda wode, «Hawe Aa laattiyaawaa gido diraw, hayite wod'oytte; hewaappe guyye, biittay nuussa gidanawaa» giide zoretteeddino.

¹⁵ Woynniyaa turaa sa'aappe, hini karew kessiide Aa wod'eeddino.

«Woynniyaa turaa Godaykka unttunta ayaa oot-sanddeeshsha?

¹⁶ Yooppe he goshshanchchatuwaa, wod'anawaa; woyniyaa turaa sa'aakka haranttoo immanawaa» yaageeddino.

Asatuukka hawaa siso wode, «Hawaa malabaa ahoppo» yaageeddino.

¹⁷ Yesuusikka hini untuntutukko s'eelliide,
« Simmi shuchchaa golliyaa kees's'iyaawanttu
kad'eedda shuchchay,
I waanna golliyaa minisiyaa huup'e
shuchchaa gideedda»

geetettiide s'aafetteeddawaa biletsay ayee?

¹⁸ Ha shuchchaa bollan kunddiyaa ubbay
me'erettee; shuchchaykka Aa bollan kunddiyaa
ubbay bunchchettanawaa» yaageedda.

Giiraa, Giiranee Agganee Giyaa Ooshaa
(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)

¹⁹ Muse higgiyaa s'aafiyaawanttunne
k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusi haasayeedda
leemisuu, untunttu bollan geetettowaa
ero diraw, he saatiyankka Aa oyk'k'anaw
koyyeeddino. Shin asaw yayyeeddino.

²⁰ Yesuusa, he gadiyaa mooddiyawoonne
Aa maataw aatsiide immanaw Aa doonaappe
kesiyaa k'aalaan oyk'k'anaw injjetiyaa wodiyaa
naagiino. Hewaa diraw geeshsha malatiidde
oytsanaw wochchiyaawantta kiitteeddino.

²¹ He kiitettowanttukka Yesuusa, «Tamaariissiyaa-
woo, neeni tuma yewuwaa haasayiyaawaanne
tamaariissiyaawaa, hewaadankka k'ay S'oossaa
ogiyaa tumatetsaan tamaariissiyaawaanne
oossinne dummayennawaa nuuni ereetto.

²² K'aykka untunttu, Roomaa kaatiyaa
K'eesaarew giiraa c'igganaw koshshii woy
koshshennee?» yaagi oochcheeddino.

²³ I k'ay untunttu deshatetsaa eriide,

24 «Ane taana itti diinaariyaa* bessite; hewaa bollan de'iyaa misiliinne s'aafettowe oona bessii?» geedda.

25 Unttunttukka, «K'eesaarewaa» giide zaareed-dino. Inneekka, «Hewaa gidoope: K'eesaarewaa, K'eesaarew immite; S'oossaawaa, S'oossaw im-mite» yaageedda.

26 Unttunttukka, I haasayeedda K'aalaan asaa sintsan oyk'k'anaw danddayibeykkino. Aa zaaruwaan maalalettiide c'o"u geeddino.

Hayk'uwaappe Dendduwaabaa Ooshaa
(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

27 Saduk'aawanatuppe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, ooshaa aw shiishsheeddino.

28 Unttunttukka Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, itti bitanii machchatto akkiide na'aa yelennaan hayyiyaawaa gidoope, mishiratto hewaa ishay laataa akki na'aa yeliide bare ishaw zeretsaa wotsana mala Muse nuw s'aafeedda.

29 Itti wodiyaan laappu ishatuu de'iyaawanttuppe, bayiray machchatto akkiide yelennaan hayk'k'i aggeedda.

30 Laa'entsiyaawekka izo laatteedda.

31 Heezzeentsiyaawekka k'ay izo akkeedda; laappunatuukka izo akkiide na'aa yelennaan hayk'k'eeddino.

32 Wurssetsaan mishirattakka hayk'k'a aggaaddu.

33 Simmi laappunatuukka he mishiratto ak-keedda diraw, hayk'uwaappe denddeedda wode,

* **20:24 Diinaariyaa:** He wode Roomaa biittaa Asay go"ettiyaa miishshaa. **20:27** Kit. 23:8 **20:28** Zar. 25:5

iza oossi machche gidanee?» yaagi oochcheed-dino.

³⁴ Yesuusikka, «Ha alamiyaa naanay akkiinonne akettiino.

³⁵ Shin hayk'uwaappe denddiide, sintsappe yiyaa wodiyaan de'anaw bessiyaawanttu akkikkinnonne akettikkino.

³⁶ Unttuntu S'oossaa kiitanchchaa malatiide de'iyaa diraw, hewaappe simmiide hayk'k'ikkino. Hayk'uwaappe denddiyaawantta gidiyaa diraw untuntu S'oossaa naanaa.

³⁷ Muse, S'oossay aw k'onc'c'eedda woraabaa s'aafeedda taarikiyaa garssan, Godaa S'oossaa, «Abraahaamo S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide s'eesussay, hayk'k'awanttu denddiyaawaa bessee.

³⁸ Ubbaykka aw hayk'k'i beennawantta gidiyaa diraw, I hayk'k'ibeennawanttu S'oossaappe attin, hayk'k'owanttuwaa gidenna» yaageedda.

³⁹ Itti itti Muse higgiiyaa s'aafeeddawayanttukka, «Tamaarissiyaawoo, lo"uwaa haasayaadda» yaageeddino.

⁴⁰ Hawaappe simmiide, ittuukka Aa oochchanaw s'alowe baawa.

Yesuusi Oonee Giyaa Ooshaa

(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

⁴¹ Hawaappe kaala Yesuusi untuntu, «Asay Kiristtoosa wooti «Daawite na'aa» yaagiinoo?

⁴²⁻⁴³ Gaasotetsaynneekka, Daawite bare huup'ew Mazimure Mas'aafaa garssan, ««Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaa,

ne gediyaappe garssanna de'anaadan oot-
sana gakkanaw,
ta ushechchaan utta» geedda»
yaageedda.

⁴⁴ «Simmi Daawite Kiristtoosa, «Godaa», giide
s'eesiyaawaa gidoope, wooti aw na'aa gidana
danddayii?» yaageedda.

Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawanttuppe
Naagettana Mala, Yesuusi Seereedda Seeraa
(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)

⁴⁵ Asay ubbay sisishshin barena kaalliyaawant-
too,

⁴⁶ «Muse higgiyaa tamarissiyaawanttuppe
naagettite; untunttukka, adussa k'amishiyaa
mayyiide yuuyyanaw, geyay de'iyaa saan
bonchcho sarotaa akkanaw, woossiyaa gollen
bonchcho oydiyaan uttanaw, shoobetteeddasan
bonchchosaa koyyiyaawantta.

⁴⁷ Hewanttukka am"atuwaa golliyaa
kalloyiyaawantta; barentta bessanaw woosaa
adussiyaawantta; untuntta iita pirdday naage»
yaageedda.

21

Am"attibaanne Izi Imotaa
(Mar. 12:41-44)

¹ Yesuusi d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, dure
Asay geeshsha golliyaan imotaa shiishshiyaa mi-
ishshaa gidдон barenttoo de'iyawaappe unt-
tuntu yeggiyaa wode be'eedda.

² K'aykka itti hiyyeesaa am"e mishiratta laa"u
sembberiyaa hewaan yeggiyaa wode be'iide,

³ «Ta hinttew tumuwaa gay, ha hiyyeesaa am"e mishiratta, ooppenne daruwaa immaaddu.

⁴ Ha Asay ubbay barenttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare hiyyeesateshaa wolk'k'aan barew de'iyaawaa ubbaa immaaddu» yaageedda.

Geeshsha Gollii Kolettanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

⁵ Aa kaalliyaawanttuppe ittuu ittuu, «Geeshsha gollii lo"o shuchchaaninne baalaa shiik'uwaa imotaan lo"eeddawaa» yaagi haasayiyaa wode Yesuusi,

⁶ «Hawe hinttenttu be'iyaawe ubbay kolettennaan, shuchchay shuchchaa bollan keelettiide atena wodii yaanawaa» yaageedda.

⁷ Unttuntukka, «Tamaarissiyaawoo, simmi hawe hananawe awudee? K'aykka hawe hananaw malalay ayee?» yaagiid oochcheeddino.

Yesuusi Metuwaa Wodiinne Nashechchaa Wodii Yaanawaa Odeedda

(Mat. 24:3-13; Mar. 13:3-13)

⁸ Ikka, «Ooninne baletsennaadan naagettite; c'ora asay, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde k'aykka, «Wodii mateedda» yaagiidde ta suntsaan yaanawantta; hinttenttu k'ay untuntta kaalloppite.

⁹ Olaa yewuwaanne asaa makkalaabaa sisiyaa wode dagammoppite; hawe koyro hananaw bessiyaawaa gido diraappe attin wurssetsay biraa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe kaalliide asaw, «Asay asaa bolla, kawutetsaykka kawutetsaa bolla, denddanawaa;

¹¹ wolk'k'aama biittaa k'aatsay hananawaa; koshayenne harggii, dumma dummasaan med'ettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolk'k'aama malaatay saluwaappe hananawaa.

¹² «Hawe ubbay hananaappe kasiyaan k'ay Asay hinttentta oyk'k'anawantta, metootsanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aatsi immanawantta; k'asho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sintsaninne mooddiyaawanttu sintsan shiishshanawantta; hawe ubbay ta suntsaa gaasuwaan hinttentta gakkanawaa.

¹³ Hawekka markkattanaw hinttew lo"o kaac'aa gidanawaa.

¹⁴ Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde koyrottiide hinttenttu un"etenna mala hawaa wozanaa aatsite.

¹⁵ Ek'ettiyaawanttu ubbay, ek'ettanawunne lakanaw danddayenna k'aalaanne aad'd'o c'inc'c'atetsaa taani hinttenttoo immana.

¹⁶ Hinttentta yeleeddawanttunne hinttenttu ishatuu, hinttenttu dabbatuunne hinttenttu laggetsatuukka attenaan hinttentta aatsi immanawantta; hinttenttuppekka ittuwaa ittuwaa wod'anawantta.

¹⁷ Ta suntsaa diraw asaa ubbaa matan is's'etteddawantta gidanita.

¹⁸ Yewuwaan k'ay hinttenttu huup'iyaa bin-nanaappekka ittinnanne bayukku.

¹⁹ Min ek'k'iide hinttenttu shemppuwaa ashshi-ita.

*Yesuusi Yerusaalame Bayetsaabaa Odeedda
(Mat. 24:15-21; Mar. 13:14-19)*

²⁰ «Yerusaalame olaa asaan dooddetteedda wode, izi bayetsay mateeddawaa erite.

²¹ He wode Yihudaan de'iyaawanttu deriyaakko bak'atino; katamaan de'iyaawanttu k'ay hewaappe kesino; baalaagariyan de'iyaawanttukka yaa katamaakko geloppino;

²² S'oossaa k'aalaan s'aafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyaa wodiyaan.

²³ Biittaa bollan wolk'k'aama metuu hananawaa; ha'i de'iyaa asaa bollan hank'k'uu yaanawaa; hewaa diraw he wodiyaan shahaarowanttoonne d'antsiyawanttoo aayye!

²⁴ Asay ubbay mashshaan hayk'k'anawantta; S'oossaa erenna gadiyaa ubbatuukka omooduwaan baanawantta; Yerusaalamekka Ayihuda gidennawanttu wodii polettana gakkanaw, untuntun yed'etteeddawunno gidanawunnu.

*Kiristtoosa Laa'entso Yuussaa
(Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)*

²⁵ «Awaa, agenaaninne s'oolinttiyaa bolla malaatay hananawaa; abbaappenne beetaa kooshshaappe dendo gaasuwaan biittaa bollan de'iyaa Asay ubbay un'ettanawantta; hirgganawantta.

²⁶ Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas's'iyaa* diraw Asay yashshaaninne alamiyaa bolla ayee yaanaweeshsha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta.

21:22 Hos. 9:7 **21:25** Isa. 13:10; Hiz. 32:7; Iyu. 2:31; Sas'. 6:12, 13 * **21:26** Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas's'ee: Hawaa guussay, beni wode asay, saluwaan de'iyaa s'oolinttii ubbay ayaanaa wolk'k'aanna de'ee giide k'oppee.

²⁷ He wode Asaa Na'ay wolk'k'aaninne wolk'k'aama bonchchuwaan shaariyaan yiyaa wode be'anawantta.

²⁸ Hinttenttukka, ha yewuu polettussaa doom-miyaa wode, wozuu s'eetuwaa diraw sitti giide ek'k'ite; pude d'ok'k'u giide s'eellite» geedda.

*Balasiyaa Geetettiyaa Mitsaa Leemisuwaa
(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)*

²⁹ Kaalliiddekkka, hawaa yaagi leemisuwaa odeedda, «Woddentsaappenne hara mitsaa ubbaappe s'eellite;

³⁰ Haytsay aac'ina be'iyaa wode, he wode bonii mateeddawaa hinttenttu eriita.

³¹ Hewaadankka k'ay yewatuu polettiyaawaa be'iyaa wode, S'oossaa Kawutetsatta mateeddawunno erite.

³² «Taani hinttew tumuwaa gay; hawe ubbay polettana gakkanaw ha yeletay aad'd'enna.

³³ Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay aad'd'enna.

³⁴ Simmi zaway bayinna de'uwaan, ushshaa daruwaanne de'uwaaban un'ettishshin hinttenttu wozanay leppennaadaninne he gallassay p'iriyaadan k'oppennaan hinttena gakkennaadan naagettite;

³⁵ Hawe biittaa ubbaan de'iyaa wanttu ubbatuwaa bollan gakkanawaa.

³⁶ Simmi yiyaa iitabaa ubbaappe hinttenttu at-tanaadaaninne asaa na'aa sintsankka ek'k'anaw danddayana mala, ubbaa wode min woossite» yaageedda.

³⁷ Yesuusi gallassi gallassi geeshsha golliyaan tamarissiide, k'amma k'amma Debre Zayite yaagettiyyaa deriyaakko kesiide ak'ee.

³⁸ Asay ubbay Aa sisanaw guuran yaa geeshsha golliyyaa aakko yiino.

22

Kiristtoosa Wod'anaw Mak'k'etteeddino
(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Yoh. 11:45-53)

¹ Paasigaa geetettiyyaa magaage Ukitsaa Miyaa Baalay mateedda.

² K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa s'aafiyaawanttu Yesuusa wooti wod'anentto, wod'iyyaa ogiyyaa geeman koyyiino; shin asaw yayyiino.

³ S'alahiikka tammanne laa"u kaalliyaawant-tuppe ittuwaa gideedda Ask'k'orootu Yihudaan geleedda.

⁴ Ikka biide, Yesuusa wooti aatsi immanentto k'eesatuwaa kaappatuwaannanne geeshsha golliyyaa naagiyaawanttu kaappatuwaanna ittippe haasayeedda.

⁵ Unttunttukka nashettiide, miishshaakka Yihudaw immanaw wuletteeddino.

⁶ Ikka eeno geedda; Asay bayinna saan Yesuusa aatsi immanaw injetiyaa wodiyyaa koyyee.

Yesuusi Ayihudatuwaa Paasigaa Maanaw Gi-getteedda

(Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Yoh. 13:21-30)

⁷ Magaage Ukitsaa Miyaa Baalaa bonchchiyyaa wodii gakkeedda; he wodiikka Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiyyaa wodiyyaa.

⁸ Yesuusi P'es'iroosanne Yohaannisa, «Paasigaa k'umaa nuuni maanaadan biide giigissite» giide kiitteedda.

⁹ Unttunttukka zaariide, «Hak'an giigissanaadan koyyay?» yaagi oochcheeddino.

¹⁰ Ikka, «Hinttenttu, katamaa geliyaa wode otuwaanna haatsaa tookkeedda bitanii* hinttenttunna gaketanawaa; I geliyaa golliyaa Aa kaalliide gelite;

¹¹ He golliyaawaakka, «Tamaarissiyaawe neena, «Taani, taana kaalliyaawanttunna ittippe Paasigaa k'umaa miyaa imatsaa kifilii hak'a baggana de'ii?» yaagee» giite.

¹² He bitaniikka pook'iyaa bollan de'iyaa hiis'etti utteedda aako kifiliyaa hinttentta bessanawaa; hewaanikka sa'aa giigissite» yaageedda.

¹³ Unttuntu biide, Yesuusi goowaadankka bitaniyaa demmiide Paasigaa k'umaa giigisseeddino.

¹⁴ Paasigaa k'umay meetettiyaa saatii gakko wode, tammanne laa"u kiitettowanttunna ittippe k'umaa maanaw utteedda.

¹⁵ Ikka, «Taana metuu gakkanaappe kasiyaan hinttenttunna ha Paasigaa k'umaa maanaw daro amottaadde de'ay.

¹⁶ Ayaw gooppe, ta hinttew odiyaawe, hawe S'oossaa kawutetsaan polettana gakkanaw, taani laa'entsuwaa hawaappe miikke» yaageedda.

* **22:10 Haatsaa tookkeedda bitanii:** He wode he gaden asaa gollen kiitettiyaa attuma k'oomay haatsaa tookkooppe, he gollii dure gidiaawaa bessee.

¹⁷ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, «Hawaa heyttte, hinttenttu gidduwaan gishetti ushite.

¹⁸ Ayaw gooppe, ta hinttenttoo yaagay, S'oossaa Kawutetsay yaana gakkanaw, hachcheppe doommaade woyniyaa eessaa ushikke» yaageedda.

¹⁹ K'ay magaage ukitsaa akkiide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa mentsi untunttoo immiide, «Hawe hinttenttoo imettiyaawe ta ashuwaa; hawaan taana k'oppaana mala hawaa miite» yaageedda.

²⁰ Kawuwaa moowaappe guyyiyaan, kasewaadan s'uu'aa dentsi untunttoo immiide, hawaadan yaageedda: «Ha s'uu'ay, ta hinttenttu diraw gussiyaa ta suutsaa k'ofetsiyaa ooratsa c'aak'uwaa.

²¹ Shin be'ite, taana aatsi immanaw de'iyaa bitanii gaytaan taananna ittippe mee.

²² Ayaw gooppe, taani Asaa Na'ay S'oossay goowaadan bay; shin taana aatsiide immiyaa uraw aw aayye» yaageedda.

²³ Untunttu giddoppe hewaa ootsanaw de'iyaaawe oona gidanentto, barenttu gidдон ooshaa doommeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaaawe Oonee? Yaagiyaa Ooshaa

²⁴ K'ay barenttu giddoppe ooni aad'd'into yaagettiyyaa palumay untunttu gidдон keseedda.

²⁵ Yesuusi untuntta yaageedda: «Ha alamiyaa mooddiyaawanttu barenttu asaa bolla godattiino; untuntta mooddiyaawanttu keekatuwaa geetetiino.

26 Shin hinttenttu hawaadan hanoppite; yewuwaan k'ay hinttenttuppe d'ok'k'a gideeddawe hintte ubbaappe guus's'iyaawaa; hinttentta mooddiyaawekka, hinttenttoo k'oomaadan hano.

27 «K'umaa maanaw utteeddawaappenne k'umaa asaw aatsiyaawaappenne ooni bonchchettii? K'umaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani k'ay hinttenttu gidдон k'umaa aatsiyaa k'oomaa mala.

28 K'ay taani paac'ettiyaa wodiyaan hinttenttu taananna ittippe min ek'k'eeddawantta.

29-30 Aa kawutetsaa oydiyaan uttana mala Ta aabbu taana suntsowaadan, Taani k'ay Ta kawutetsaan ta gaytaappe maanaadaaninne ushanaadan, tammanne laa'u Israa'eeliyaa yaratuwaa bolla pirddiidde, kawutetsaa oydiyaan uttana mala hinttentta suntsaad» yaageedda.

P'es'iroosi Kaadanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Yoh. 13:36-38)

31 Goday, «Simoonaa, Simoonaa, taani odiyaawaa sisa; s'alahii hinttentta Asay zarggaa hal"iyaawaadan, hal"anaw S'oossaa woosseedda.

32 Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne di-raw gaannataaddi. Neeni taakko simmiyaa wode ne ishatuwaa minisa» yaageedda.

33 Simooni zaariide, «Godaw, taani neenanna k'ashettanawunne neenanna ittippe hayk'k'anaw giiga uttaad» yaageedda.

34 Yesuusi k'ay, «P'es'iroosa, taani new yaagay; hachche bilahiyaan, kuttuu waassanaw heezzu

gede taana neeni, «Aa taani erikke» gaade kaadanaassa» yaageedda.

³⁵ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Korojjuu, k'arc'c'iitiinne c'aammay banttaan taani hinttentta kiitto wode, hinttenttoo ittibay pac'c'owe de'ii?» yaageedda.

Unttuntukka, «Ittibayne nuw pac'c'ibeenna» yaageeddino.

³⁶ Ikka zaariide, «Ha"i k'ay korojjuu de'iyaawe akki bo; k'arc'c'iiti de'iyaawekka hewaadan ootso; baynnawe k'ay bare mayuwaa zal"iide mashshaa shammo.

³⁷ Ayaw gooppe ta hinttew yaagay, «Hawe makkalanchchatunna ittippe paydetteedda» yaagetti S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawe, taanan polettennaan attena. Ee, taw geetetteeddawe ha"i polettanawaa» yaageedda.

³⁸ Aa kaalliyaawanttu, «Godaw, hawaan laa"u mashshay de'ee» yaagina ikka, «Hewe gidanawaa» yaageedda.

Yesuusi Debre Zayite Deriyaan Woosseedda
(Mat. 26:36-40; Mar. 14:32-42)

³⁹ Yesuusi katamaappe kesiide, hara gallassi biyaawaadankka Debre Zayite beedda. K'ay Aa kaalliyaawanttukka Aa geeduwaa beeddino.

⁴⁰ He sa'aa gakkiide, «Paac'iyaa hinttenttu gelennaan attana mala, woossite» yaageedda.

⁴¹ Shuchchaa olina gakkiaasaa keena untuntutuppe haakki beedda. Gulbbatiide,

⁴² «Ta Aabboo, neeni koyyiyaawaa gidooppe, ha metuwaa s'uu'aa taappe digga; shin ta shene

gidoppo; ne shene gidoppe attin» yaagiide woosseedda.

⁴³ Saluwaappe yiide minisiyaa kiitanchchay aw beetteedda.

⁴⁴ Bare wozanaa gidдон seelettiidde, darii woosseedda. I c'awottiyaa c'awuukka sa'aa bollan s'okiyaa suutsaa malateedda.

⁴⁵ Woosaappe denddiide, barena kaalliyaawanttukko guyye biide, untuntu daroppe k'aretteedda diraw, daaburiide gem"ishowantta s'eelliide,

⁴⁶ «Ayaw gem"ishiitee? Paac'iyaan gelennaadan denddi woosite» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'etteedda

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Yoh. 18:3-11)

⁴⁷ Yesuusi hewaa haasay de'ishshin, c'ora Asay yeeddino. Tammanne laa'u Aa kaalliyaawanttuppe ittuwaa gideedda Yihudaa geetettiyaawe he asaa kaaletsiide yeranaw Yesuusakko shiik'eedda.

⁴⁸ Yesuusi k'ay, «Yihudaw, neeni taana Asaa Na'aa yeraade aatsa immay?» yaageedda.

⁴⁹ Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa kaalliyaawantu hanettiyaa yewuwaa be'o wode Aa, «Godaw, ha asaa nuuni mashshaan k'ans's'anee?» yaageeddino.

⁵⁰ Untuntuppe ittuu, K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa shoc'iide, Aa ushechcha haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁵¹ Yesuusi k'ay zaariide, «Aggite, bashite» yaageedda. Bitaniyaa haytsaakka bochchiide patseedda.

⁵² Yesuusikka barekko yeedda k'eesatuwaa kaappatoo, geeshsha golliyaa naagiyaawanttoo, suntsatoonne gadiyaa c'imatoo, «Paannuwaa oyk'k'iyaaawaadan mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yiitee?

⁵³ Geeshsha golliyaan taani gallasaan, gallasaan hinttentunna de'iyaa wode, taana oyk'k'ibeykkita; shin ha"i hawe hinttentu wodenne d'umaa wolk'k'aa wode» yaageedda.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda
(Mat. 26:57-58, 69-72; Mar. 14:53-54, 66-72; Yoh. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Yesuusa oyk'k'i k'achchiide, K'eesatuwaa ubbaa kaappuwaa golle afiide gelisseeddino. P'es'iroosikka untuntuppe guyye haakuwaan untuntu geeduwaa kaallee.

⁵⁵ Dirssaa gidдон tamaa eetsiide, ittippe utti de'ishshin, P'es'iroosi untuntu gidдон yiide utti aggeedda.

⁵⁶ Tamay poo'iyaa baggana P'es'iroosi uttiide de'ishshin, itti k'oomata loytsa s'eellaade, «Hawekka aanana ittippe de'ee» yaagaaddu.

⁵⁷ P'es'iroosi k'ay, «Hanne mishirattee, taani Aa erikke» yaagi kaddeedda.

⁵⁸ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hara bitanii P'es'iroosa be'iide, «Neeni untuntunna gatso de'aa» yaagina:

P'es'iroosi k'ay, «Hawo bitanew, taani aanana gatso de'ikke» yaageedda.

⁵⁹ Itti saate gidiyaawaa gam"iide hara bitanii k'onc'c'issiide, «I Galiilaa gade asaa gidiyaa di-raw, ha bitanii aanana ittippe de'iyaaawe tuma» yaageedda.

⁶⁰ P'es'iroosi k'ay, «Ha bitanew, neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaageedda. He wodiyaan I birokka haasay de'ishshin, ellekka kuttuu waassi aggeedda.

⁶¹ Goday guyye simmiide, P'es'iroosa s'eelleedda. P'es'iroosi Goday barena, «Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu gede taana kaddanaassa» geedda Godaa k'aalay aw k'ofetti aggeedda.

⁶² P'es'iroosi dirssaappe kare kesiide, seelettiide yeekkeedda.

⁶³ Yesuusa oyk'k'eedda Asay k'iliic'iinonne shoc'iino.

⁶⁴ Aa ayfiyaa goozi bak'k'iide, «Neena bak'k'eeddawe oonee? Nabiyya gidoope neena dechchawaa ane oda» yaagiide Aa oochcheeddino.

⁶⁵ K'ay Aa hara c'ora boriyaa boreeddino.

Yesuusa Pirdaw Afeeddino

(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Yoh. 18:19-24)

⁶⁶ Sa'ay wonttina gadiyaa c'ima asatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiyaa tamarissiyaawanttu, Yesuusa barenttu shiik'eeddasaa afiide,

⁶⁷ «Kiristtoosi neenee? Ane nu oda» yaageeddino.

Shin I, «Taani hinttenttoo odooppe taana amanikkita;

⁶⁸ K'ay hinttentta taani oochchooppe odikkita; woy k'ashuwaappe taana bilikkita.

⁶⁹ Shin ha saatiyaappe doommina taani Asaa Na'ay, ha"ippe doommaade, wolk'k'aama S'oossaa ushechcha baggana uttana» yaageedda.

⁷⁰ Unttuntu ubbay Yesuusa, «Yaatina neeni S'oossaa Na'ee?» yaageeddino.

Ikka zaariide, «Taani S'oossaa Na'aa gidowaa hinttenttu haasayeeddita» yaageedda.

⁷¹ Unttuntukka, «Nuuni nu huup'ew Aa doon-aappe siseeddo; hawaappe sintsaw ay markkaa koshshii?» yaageeddino.

23

P'ilaas'oosi Yesuusa oochcheedda
(Mat. 27:1, 2, 11-14; Mar. 15:1-5; Yoh. 18:28-38)

¹ Hewaan shiik'eedda ubbatuukka ittippe dendiide, Yesuusa P'ilaas'oosakko afeeddino.

² Unttuntukka, «Ha bitanii nu asaa baletsiide, Asay Roome biittaa kaatiyaa K'eesaraw giiraa immenna mala diggiide, k'ay, «Taani Kiristtoosa» yaagishin demmeeddo» yaagiide mootuwaa doommeeddino.

³ P'ilaas'oosikka Yesuusa, «Hawo, Ayihudatuwaa kaatii neenee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ga de'aassa» yaageedda.

⁴ P'ilaas'oosi k'eesatuwaa kaappatoonne asaw odiide, «Taani ha bitaniyaa bolla ayinne iita oosuwa demmabeykke» yaageedda.

⁵ Gidoppe attin untuntu, «Ha bitanii Galiilaappe doommiide, haray atto hawaa gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirttiyaan k'aatsiidde de'ee» yaagiide minisi odeeddino.

Yesuusi Heroodisa Sintsa Shiik'eedda

⁶ P'ilaas'oosikka hawaa sisiide, «I Galiilaa asee?» yaagiide eranaw oochcheedda.

⁷ P'ilaas'oosi Heroodise mooddiyaa gadiyaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode, Heroodisekka k'ay he wodiyaan Yerusaalamen de'iyaa diraw, aakko Yesuusa yeddeedda.

⁸ Heroodise daro wodiyaappe doommiide Yesuusa be'anaw amotti de'iyaa diraw, Aa be'eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseeddawaa diraw, I ooratsabaa ootsishshin be'anaw hidootaan gam"eedda.

⁹ Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaaribeenna.

¹⁰ K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiyaa tamarissiyaawanttu hewaan ek'k'iide, Yesuusa loytsi mootiide de'iino.

¹¹ Heroodisenne Aa wotaadaratuu Yesuusa kad'iide, Aa bolla k'iliic'eeddino. Bonchchetteedda mayuwaa Aa mayzziide, P'ilaas'oosakko zaariide yeddeeddino.

¹² Heroodisenne P'ilaas'oosi hawaappe kasenna morkkiyaan de'iino; shin he gallassi sigetteed-dino.

Yesuusa Hayk'k'ana Mala Mooteeddino

(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Yoh. 18:39–19:16)

¹³ P'ilaas'oosi k'eesatuwaa kaappatuwaa, ayisiyaawanttanne hara c'ora asaa ittippe s'eesiide,

¹⁴ Hawaadan yaageedda, « «Ha bitanii asaa makkalatetsaw dentsetsee», yaagiide taakko aheeddita; taanikka hinttenttu sintsaan bidda s'eellaade, hinttenttu shiishsheedda mootuwaan itti balaanne Aa bollan demmabeykke.

¹⁵ K'ay Heroodisekka Aa bollan ayinne demmibeenna diraw, haa nuukko zaari yeddeedda; hinttenttu be'iyawaadankka,

ha bitanii Aa hayk'oo gatsiyaabaa ayinne ootsibeenna.

¹⁶ Hawaa diraw taani Aa muraade billana» yaageedda.

¹⁷ *

¹⁸ Asay ubbay ittippe gidiide, «Ha bitaniyaa yaa digga! Barbbaana giyaa Yesuusa nuw billa!» yaagiide c'abbotteeddino.

¹⁹ Barbbaan katamaan walassaa dentsiide, asaa wod'eedda diraw, k'ashetteeddawaa.

²⁰ P'ilaas'oosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa'entsuwaa gujjiide haasayeedda.

²¹ Shin untuntu, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'a! Kak'k'a!» yaagi waasseeddino.

²² P'ilaas'oosikka heezzentsuwaa untuntta, «Ayaw? Ha bitanii ootseedda iita oosuu ayee? Taani Aa hayk'oo gatsiyaa naak'uwaa ayinne aappe demmabeykke; hawaa diraw, Aa muraade billa yeddana» yaageedda.

²³ Shin untuntu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, kak'ettanaadaan darii waasseeddino. Untuntu waasuukka P'ilaas'oosa k'ofaa laameedda.

²⁴ Hawaa diraw, P'ilaas'oosikka untuntu ooshay simmanaadan Yesuusa bolla pirddeedda.

* **23:17** *Ha payduu*, «P'ilaas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchchuwaa gallasaan itti uraa k'ashuwaappe billiyaa dooyay de'ee» yaagee. Shin, Dawurootsuwaa Geeshsha Mas'aafaa Ooratsa C'aak'uwaa gidduwaan ha payduu s'aafettibeenna gaasuu, hara Geeshsha Mas'aafatuwaa biletsatuwaan ubbatuwaankka s'aafettibeenna diraassa.

25 Asaa makkalaw dentsetsiiddenne shemp-puwaa wod'iide, k'ashetteedda bitaniyaa bilet-tanaadan untuntu woosso diraw, he bitaniyaa billeedda. Shin Yesuusa barenttu sheniyaadan koyyowaa ootsana mala, aatsi immeedda.

Yesuusi Mask'k'aliyan Kak'etteedda

(Mat. 27:31-44; Mar. 15:21-32; Yoh. 19:17-27)

26 Yesuusa oyk'k'i afiidde de'ishshin, Simoona geetettiyaa K'ereena bitanii heeraappe yiidde de'ishshin demmiide, mask'k'aliyaa toossiide Yesuusanna baana mala ootseeddino.

27 Daro c'ora asayenne yeekkiyaa mac'c'awanttu guyyenna kaalliino.

28 Yesuusi guyye simmiide untunttoo, «Hint-tenoo, Yersaalame mac'c'awanttoo, hinttenttu huup'ewunne hinttenttu naanaw yeekkiteppe at-tin, taw yeekkoppite;

29 «Mantsa gideeddawanttunne yelibeenna uluu, d'antsibeenna d'antsay, anjjetted-dawantta» geetettiyaa wodii yaanawaa.

30 He wodiyaan, «Zoozatoo, nu bolla woddite; zukkullatuwaakka, nuuna k'osite» yaaganita.

31 Simmi k'ayye mitsaan hawaadan hanooppe, mela mitsaan waananawee?» yaageedda.

32 Yesuusanna ittippe kak'k'etana mala, iita oosuwa ootseedda hara laa"u asatuwaakka afeeddino.

33 K'eeraanew geetettiyaasaa gakeedda wodiyaan, Yesuusa kak'k'eeddino. Iitaa ootsowanttakka, ittuwaa ushechchanna, yekkuwaa haddirssanna kak'k'eeddino.

³⁴ Yesuusi, «Ta Aabboo, untuntu barenttu oot-siyaawaa erenna diraw, untuntu nagaraa atto ga» yaageedda.

Untuntuukka Aa mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino.

³⁵ Asay ek'k'i s'eellishshin, gadiyaa mooddiyaawanttu, «Harantta ashsee; S'oossaan dooretteedda Kiristtoosi Aa gidoope, ane bare huup'iyaa ashshennee?» yaagiide k'iliic'eeddino.

³⁶ K'ay wotaadaratuukka shiik'iide k'iliic'eeddino; c'ammeedda woyniyaa eessaa aw ahi immiide,

³⁷ «Hawo, neeni Ayihuda kaatiyaa gidoope, ne huup'iyaa ashsha!» yaageeddino.

³⁸ Huup'issannakka, «Hawe Ayihuda kaatiyaa» yaagiya s'aafuwaa s'aafeeddino.

³⁹ Iitaa ootsiide kak'etteeddawanttuppe ittuu, boriiddinne toochchiidde, «Hawo neeni Kiristtoosa gidikkii? Ane Aa gidoope, ne huup'iyaaanne nuuna ashsha» yaageedda.

⁴⁰ Yekkuu k'ay Aa, «Neeni hawaa malatiyaa pird-daa bolla de'aaddekka S'oossaw yayyikkii?

⁴¹ Nuuni kiitetteedda balaan muraa akkiidde de'eetto; nuw bessiyaa muraa bollan de'eetto; shin ha bitanii itti iitabaanne ootsibeenna» yaagi zaareedda.

⁴² I Yesuusa, «Neeni ne kawutetsaa wolk'k'aan yiyaa wode, taana k'oppa» yaageedda.

⁴³ Yesuusikka, «Taani new tumuwaa oday, hachche taananna ittippe gannatiyaan de'anaassa» yaageedda.

Yesuusa Hayk'uwaa

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Yoh. 19:28-30)

⁴⁴ He wode usuppun saate gidiyaa keena; hewaappe udduppu saatiyaa gakkanaw, biittaa ubbaa bollan d'uma gideedda.

⁴⁵ Awaykka bare poo'uwaa diggeedda; geeshsha golliyaa gaaridduukka peed'ettiide laa"uwaa ke-seedda.

⁴⁶ Yesuusikka daro d'ok'k'u geedda k'aalaan waassiide, «Ta Aabboo, taani ta shemppuwaa ne kushiyaan aatsa immay!» yaagi simmowaappe guyyiyaan I hayk'k'eedda.

⁴⁷ S'eetuwwa kaappuu haneedda yewuwaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumakka s'illo asaa» yaagiide S'oossaa galateedda.

⁴⁸ Hawaa be'anaw ittisaa shiik'eedda Asay ub-bay haneedda yewuwaa be'iide, barenttu tiraa bak'k'iidde simmeeddino.

⁴⁹ Yesuusa eriyaa Asay ubbayenne Galiilaappe doommiide Aa kaalleedda mac'c'awanttu hawaa s'eelliide, haakuwaan ek'k'eeddino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Yoh. 19:38-42)

⁵⁰ Ayihuda shanggatuwaa gideeddawanttuppe ittuu, Yooseefo geetettiyaa lo"anne s'illo bitanii de'ee.

⁵¹ Ha bitanii shanggatuwaa mak'k'uwaanne untunttu oosuwaan ittippetetsaa ootsibeenna. S'oossaa kawutetsaa yuussaa hidootaan naagi-idde de'ee.

⁵² Yooseefokka P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda.

⁵³ Akkanaadan geetettowaappe guyye, anhaa bollappe wotsiide, lo"o mooguwwa mayuwaan s'aas'iide, shuchchaappe wooc'ettiide

med'etteedda, ooninne kase moogettibeenna ollaa gidдон wotseedda.

⁵⁴ Gallassaykka sambbataa mokkanaw giigiyaa gallassaa; sambbataykka gelana hanee.

⁵⁵ Galiilaappe doommiide Yesuusanna ittippe yeedda mac'c'awanttu kaalliidde, duufuwaan Aa anhaa wootiide wotseeddinontto be'eeddino.

⁵⁶ Unttuntu hawaappe soy simmiide, shit-tuwaanne okkiyaawaa anhaw giigisseeddino.

Higgiyaa maaraadan sambbata gallassi shemppeeddino.

24

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda

(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Yoh. 20:1-10)

¹ Saaminttaappe koyro gallassaa, mac'c'awanttu giigisseedda shittuwaa oyk'k'iide darii guuriide duufuwaakko beeddino.

² Shuchchaykka duufuwaa doonaappe gond-dorettina be'eeddino.

³ Unttuntu duufuwaa garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa anhaa demmibeykkino.

⁴ Mac'c'awanttu sid'iidde de'ishshin, wac'iwac'iyaa mayuwaa mayyeedda laa"u asatuu, k'oppennaan unttuntu miyyiyaan ek'k'eeddino.

⁵ Mac'c'awanttukka yashshaappe denddowaan sa'aa s'eelliidde de'ishshin, laa"u asatuu, «De'uwaan de'iyawaa, Aa ayaw hayk'k'owanttu giddoppe koyyiitee?

⁶⁻⁷ I denddeedda; hawaan baawa. K'aykka Galiilaan de'iyaa wodiyaan, «Asaa na'ay na-garanchchatuwaa kushiyan aad'd'i imettanawaa;

mask'k'aliyaa bollan kak'ettanawaa, heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanawaa» yaagettowaa k'oppite» yaageeddino.

⁸ Mac'c'awanttukka he wode k'aalaa akeekeeddino.

⁹ Unttunttukka duufuwaappe simmiide ha ubbaa yewuwaa tammanne itti kiittettowanttoon ne untuntta kaalliyaawanttoo ubbatoo odeeddino.

¹⁰ Hawaa Yesuusi kiittowanttoo odeed-dawanttu: Magdalappe yeedda Mayraamo, Yohaanno, Yaak'ooba daayo Mayraamon ne untunttunna ittippe de'iyaa hara Mac'c'awantta.

¹¹ Unttunttoo mac'c'awanttu odiyaa k'aalay k'aajjiyaawaa malatina ammanibeykkino.

¹² Shin he wode P'es'iroosi denddiide duufuwaakko wos's'eedda. Yaa gakkii de hokki s'eelliyaa wode, garssan moogu waa mayyo s'alalay de'iyaawaa be'eedda. Hano yewuwaanka maalalettiide, golle simmeedda.

*Emaahuusa Ogiyaan Yesuusi
Laa"u Asatoo K'onc'c'eedda
(Mar. 16:12, 13)*

¹³ He gallassi Yesuusa kaalliyaawanttuppe laa"u asatuu Yersaalameppe laa"u saatiyaa haakkiyaa Emaahuusa geetettiyaa heeraa biidde;

¹⁴ ittuu ittuwaanna haneedda yewuwaa ubbaa haasay de'iino.

¹⁵ Unttuntu haasayiiddinne zorettiide de'ishshin, Yesuusi bare huup'ew yiide unttuntu miyyiyaa shiik'iide untuntunna biidde de'ee.

¹⁶ Shin unttuntu bare ayfiyaan s'eellidde Aa gidiyaawaa shaakki eranaw danddaybbeykkino.

17 Yesuusi, «Hinttenttu ogiyaa bollan ittuu ittuwaanna haasayiyaawe ayee?» yaagi oochcheedda. Unttunttukka dagamaan lechchummiide ek'k'eeddino.

18 Unttunttuppe ittuu K'eliyoop'aa geetet-tiyaawe, «Ha gidduwaan Yerusaalamen hano yewuwaa erennawe ne s'alalay ha gadew imatsee?» yaagi zaareedda.

19 Yesuusi, «I ayee?» yaagina, unttunttukka, «S'oossaa sintsaninne asaa ubbaa sintsan k'aalaaninne kiitaan mino nabiya gideedda Naazireetiyaa Yesuusabaa haasayeetto.

20 Aakka k'eesatuwaa kaappatuunne nuuna mooddiyaawanttu hayk'uwaa pirddaw aatsi im-meeddino; mask'k'aliyaa bollan wod'eeddino.

21 Nuuni kasenna, «Israa'eeliyaa asaa wozanawaa» yaagi hidootowe Aa; shin ha yewuu hanettiide aad'd'oodeppe heezzu k'amma gideedda.

22 Nu giddoppe itti itti mac'c'awanttu nuuna maalalisseeddino. Unttuntu guuraan hini duufuwaa beeddino,

23 shin Yesuusa anhaa unttuntu d'ayo wode shiretti simmiide, I denddeedda; yaagiyaawaa ki-itanchchatuu odishin be'eeddo yaagi odeeddino.

24 Nu giddoppekka itti itti Asay duufuwaa biide unttuntu goowaadan hanina be'eeddino; shin Yesuusa anhaa demmibeykkino» yaageeddino.

25 Yesuusi unttunttoo, «Hinttenoo, akeekena asatoo, hinttenttu wozanaan nabatuu odowaa ubbaa elle ammanennawanttoo;

26 Kiristtoosi ha metuwaa akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw bessennee?»

yaageedda.

²⁷ Hewaappe simmiide Yesuusi Muse mas'aafatuwaappenne Nabatuu s'aafeedda mas'aafatuwaappe doommiide, S'oossaa Mas'aafatuwaa ubbaan s'aafetteedda barebaa untuntntoo billiide odeedda.

²⁸ Untuntntu bide'iyaa heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa malateedda.

²⁹ He wode untuntntu Aa, «Gallassay k'ammiidde de'iyaa diraw, omarsay mateedda; nuunanna ittippe ak'a!» yaagi minisi woosseeddino. Hawaa diraw, ikka untuntntunna ittippe ak'anaw geleedda.

³⁰ Untuntntu ittippe gaytaan utteedda wode, daabbuwaa dentsiide anjeeedda; mentsiide untuntntoo immeedda.

³¹ Untuntntu ayfiikka Aa akeekaana mala dooyettina, Yesuusa gidiyaawaa ereeddino. Ikka untuntntu sintsaappe geemmeedda.

³² Untuntntukka ittuu ittuwaa, «K'ad'd'aan ittippe nu de'ishshin, nuuna I haasayissiyaa wodiyaaninne S'oossaa mas'aafatuwaakka nuw k'onc'c'issiide I odiyaa wodiyaan, nu wozanaa gidдон tamaadan seellee gidennee?» geetetteeddino.

³³⁻³⁴ He wodiyaankka denddiide Yersaalame simmeeddino. Yesuusi kiitto tammanne itta-toonne untuntntunna ittippe de'iyaa wantntoo, «Go-day tumuwaakka denddeedda, Simoonawukka beetteedda» yaagiide hewaan ittippe shiik'i utteeddawantta demmeeddino.

³⁵ He laa'atuu, k'ad'd'aan haneeddawaanne Yesuusi daabbuwaa mentsiyaa wode wooti Aa ereeddinontto untuntntoo odeeddino.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda
(*Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8*)

³⁶ Hawaa untunttu haasay de'ishshin, Yesuusi untunttu gidдон ek'k'iide, «Sarotetsay hinttew gido» yaageedda.

³⁷ Untunttoo moyttilliyaa be'owaa malatina dagammiide, yashshaan kumeeddino.

³⁸ Ikka untunta, «Ayaw dagammiitee? Ayaa diraw hinttenttu wozanay sid'ii?

³⁹ Taani Yesuusa gidiyaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediya be'ite; taanan hinttenttu be'iyawaadan, moyttillew ashuunne mek'etsay baawa. Ane taana hinttenttu kushiyaan oyk'k'i be'ite» yaageedda.

⁴⁰ Hawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediya besseedda.

⁴¹ Untunttukka nashechchaappe denddowaan, ammanennaan maalaletti de'ishshin I, «Hawaan meetettiyaawe hinttenttoo de'ii?» yaagi untunta oochcheedda.

⁴² Untunttukka, s'iis'etteedda moliyaappe laafa puruwaa aw immeeddino.

⁴³ Ikka akkiide untunttu sintsaan meedda.

⁴⁴ Ikka, «Taani hinttenttunna ittippe de'aadde, «Muse mas'aafaan, nabatuwaa mas'aafaaninne k'aalaan s'aafetto mazimuretuwaan ta diraw s'aafetteedda ubbay polettanaw bessee» yaagaade hinttenttoo odeedda yewuu hawaa» yaageedda.

⁴⁵ He wodiyaankka S'oossaa Mas'aafatuwan geetettowaa akeekaana mala, untunttu wozanaa dooyeedda.

⁴⁶ Unttunttoo, « Kiristtoosa metuu gakkanawaa; heezentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddanawaa.

⁴⁷ Aa Aa suntsan nagaraa paas'etsaynne maaro-taa demussay Yerusaalameppe doommiide asaw ubbaw odettanawaa» yaagettiide s'aafetteedda.

⁴⁸ «Hinttenttukka hawoo markkatuwaa.

⁴⁹ Ta hinttenttoo, Ta aabbu k'aalaa geleedda hi-dootaa yeddana; hewe gakkanawunne hinttent-too wolk'k'ay saluwaappe imettana gakkanaw, Yerusaalame katamaan naagishshite» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Simmiide Beedda
(*Mar. 16:19, 20; Kit. 1:9-11*)

⁵⁰ Hawaappe guyyiyaan, Biitaaniyaa geetet-tiyaa katamaa gakkanaw, unttunta afeedda; bare kushiya mic'c'iide unttunta anjjeedda.

⁵¹ Unttunttuppe shaakettiide, saluwaa beedda.

⁵² Unttuntu aw goyinniide, daro nashechchaan Yerusaalame simmeeddino.

⁵³ K'ay pac'c'ennan S'oossaa galatiidde, Geeshsha Golliyaan de'eeddino.

Geeshsha Mas'aafaa
The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia,
Latin script

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Dawro)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 May 2025 from source files dated 1 May 2025

e663db08-d959-5a91-aa50-cd0737b1040c